

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelminowski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcina 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 6

Poznań, sobota dnia 4 stycznia 1930

Rok XXV

Nowa lekcja niemiecka dla rządu polskiego

Obrońcy polsko - niemieckiej umowy likwidacyjnej wygrywali dotąd jako główny argument to, że międzynarodowy plan Younga rzekomo zmuszał Polskę do zrobienia tego, co uczyniła w wspomnianej umowie warszawskiej. Wykazaliśmy na tem miejscu kilkakrotnie, że to nie odpowiada prawdzie, że polsko-niemiecki układ likwidacyjny poszedł znacznie dalej, nawet, pod względem terminów, aniżeli wynikało z planu Younga, że przedewszystkiem z planem tym w najmniejszym związku nie stoi dobrowolna rezygnacja Polski z prawa odkupu w stosunku do 12 tysięcy osad, stworzonych przez pruską Komisję Kolonizacyjną, że prawo to jest wyłącznie wewnętrzną sprawą państwa polskiego, jako dziedzica po państwie pruskim naszych ziem zachodnich, że nie wolno dopuszczać mieszania się obcego mocarstwa, i to właśnie Niemiec, do naszych wewnętrznych spraw państwowych.

Obecnie nadchodzi z Hagi wiadomości radiowe o drugiej konferencji reparacyjnej, a w szczególności o komisji dla odszkodowań niemieckich, a wiadomości te głoszą, że przedstawiciel rządu polskiego p. Mrozowski zażądał zdeponowania polsko - niemieckiego układu likwidacyjnego, jako integralnej części konferencji haskiej, związanej z planem Younga. Posunięcie to rządu polskiego zmierzało do wybicia tym sposobem z umowy warszawskiej dla Polski politycznych korzyści na gruncie międzynarodowym. Przypomnieć bowiem należy, że na pierwszej konferencji haskiej słuszne żądanie ministra Zaleskiego, by dopuszczono Polskę do politycznej komisji konferencji, zostało odrzucone.

Równocześnie z wybicciem kapitału politycznego na gruncie międzynarodowym rząd polski pragnął widocznie utrudnić opozycję w Polsce przeciwko umowie warszawskiej. Gdyby bowiem w Hadze umowa była się stała częścią składową konferencji, związanej z planem Younga, byłoby się następnie nazywało: Jak to Polska ma stanąć sztorcem przeciwko konferencji międzynarodowej, przeciwko zrzeszonym potęgom świata?

Tymczasem na posiedzeniu dla odszkodowań niemieckich stała się rzecz dziwna: zabrał głos minister spraw zagranicznych Rzeszy p. Curtius i zaprotestował przeciwko wnioskowi przedstawiciela rządu polskiego, oświadczając, że umowy polsko - niemieckiej nie należy uważać za część składową konferencji haskiej, że umowa warszawska czerpie swoją siłę prawną wyłącznie sama ze siebie, że tylko pod względem terminu należy ją w Polsce i Niemczech ratyfikować równocześnie. Przewodniczący p. Jaspar zakończył zatarg orzeczeniem, że 35 egzemplarzy umowy polsko - niemieckiej zdeponowano, że pozatem ona konferencji nie obchodzi.

Żądanie rządu polskiego do wybicia umowy warszawskiej kapitału poli-

Niemcy odrzucili w Hadze tezę rządu polskiego w sprawie polsko-niemieckiej umowy likwidacyjnej

Haga, 3. 1. (Radio) Pierwszy dzień w Hadze minął naogół dość spokojnie. W godzinach wieczornych rozpoczął swą pracę komitet finansowy dla spraw reparacji niemieckich z udziałem delegacji niemieckiej. W czasie posiedzenia miał miejsce incydent następujący:

Delegat polski p. Mrozowski zażądał w czasie debaty zdeponowania polsko-niemieckiego układu likwidacyjnego, i to jako części integralnej konferencji haskiej, związanej z planem Younga. Minister spraw zagranicznych Rzeszy jednak sprzeciwił się temu, oświadczając, że polsko-niemieckiego układu likwidacyjnego jako takiego nie należy uważać za część integralną konferencji haskiej, gdyż siłą prawną ma on sam w sobie. Przewodniczący komisji minister Jaspar stwierdził po oświadczeniu obu delegatów, że polsko-niemiecki układ likwidacyjny został zdeponowany na konferencji, że zresztą konferencji nic nie obchodzi. Tem samym zajęcie zlikwidowano.

Berlin, 3. 1. (Radio) W depezy z Hagi donosi Telegraphenunion, że nie spodziewany atak polski i taktyczne posunięcie delegata polskiego w komisji dla reparacji niemieckich w sprawie zdeponowania polsko-niemieckiego układu likwidacyjnego jako części integralnej konferencji haskiej został w całości odparty przez ministra Rzeszy dr. Curtiusa, który wyraźnie stwierdził, że prawnie polsko-niemiecki układ likwidacyjny nie może być związany z planem Younga. W myśl umowy tylko jego ratyfikacja nastąpić powinna równocześnie z planem Younga, podobnie jak i układ likwidacyjny Ameryki z Niemcami, co jednak nie

potwierdza hipotezy, że należy go uważać za część, prawnie związaną z konferencją haską i planem Younga. Tak czy owak, atak polski w całości został odparty przez stronę niemiecką a premier Jaspar stwierdził po zajęciu, że układ zdeponowany został na konferencji w 35 egzemplarzach.

W miarodajnych kołach haskich według Telegraphenunion nieobecność min. Zaleskiego tłumaczy sobie tem, że minister Zaleski, który będzie przewodniczył na nadchodzącej sesji rady Ligi w Genewie, nie chcąc się narazić na nowe trudności, wolał wysłać swego zastępcę.

W związku z tem przypominają Telegraphenunion, że na pierwszej konferencji haskiej trudności te były dość poważne, albowiem ze strony polskiej wysunięto wówczas żądanie dopuszczenia delegacji polskiej do komisji politycznej, co jednak nie nastąpiło, jak i również odrzucono wówczas wniosek polski o przesłanie jej protokółów tegoż komitetu.

W kołach berlińskich dzisiejsze wystąpienie polskie w komisji dla spraw niemieckich uważają za manewr, zdążający do osiągnięcia uprawomocnienia polsko - niemieckiego układu likwidacyjnego z planem Younga. Min. Curtius zdołał jednak wczes temu zapobiec, albowiem układ ten pod żadnym względem nie może być uważany za jednostkę prawną planu Younga. Oświadczenie to ministra Curtiusa ma zresztą, według zdania berlińskich kół politycznych, duże znaczenie dla przyszłych prac parlamentarnych, związanych z układem Younga.

Druga konferencja haska

Obrazy drugiego komitetu — „Matin“ o polsko-niemieckiej umowie likwidacyjnej — Stanowisko rządu francuskiego — Drażliwa sprawa — Zamiast komisji reparacyjnej — Głosy prasy niemieckiej — Bankiet dla członków konferencji

Haga, 4. 1. (Radio). Dzisiaj o 10 rano rozpoczęły się obrady rzeczoznawców z Iona ministerstw finansów. O 10.30 rozpoczęło się posiedzenie drugiego komitetu dla reparacji niemieckich pod przewodnictwem Loucheura. Po pewnym czasie opuścili zebranie Austriacy, Węgrzy i Bułgarzy.

Obradowali dalej delegaci państw sukcesyjnych, m. in. Polacy i Grecy.

Paryż, 4. 1. (Radio). Sauerwein omawiając w „Matin“ obrady haskie, oświadcza, że Francja w sprawie długów niemieckich doszła do ostatnich granic możliwości. Jeżeli ministrowie (Dalszy ciąg na str. 3).

tycznego na gruncie międzynarodowym i dostania się — że się tak wyrazimy — do zespołu wielkomocarstwowych aktorów konferencji haskiej zostało i tym razem przez Niemcy brutalnie sparaliżowane. P. Curtius zawyrokował: umowa polsko - niemiecka — umowa polsko - niemiecka, a haska konferencja reparacyjna — konferencją haską, na której Polska nie ma nic do gadania...

P. Zaleski miał dobre przeczucie, gdy wobec dotkliwej porażki na pierwszej konferencji haskiej tym razem postanowił, do Hagi wcale się nie udawać. Berlińska nationalistyczna Telegraphenunion rozesłała na ten temat po całym świecie złośliwe uwagi, triumfując z powodu nowego podstawienia Polsce nogi przez Niemcy na terenie międzynarodowym.

My ze swej strony, o ile chodzi o fakt kompromitacji polskiej polityki za-

granicznej w Hadze, ubolewamy oczywiście nad nim głęboko. Zarazem jednakowoż wyrazić musimy zadowolenie, że polityka niemiecka oddała nam usługę w stosunku do polsko-niemieckiej umowy likwidacyjnej, jako takiej. Wbrew stanowisku bowiem rządu polskiego, a dzięki sprzeciwowi w Hadze rządu niemieckiego, umowa warszawska nie stanowi części składowej konferencji haskiej, związanej z planem Younga. Znaczy to, że Polska ma wolne ręce w tej sprawie, że ma je przedewszystkiem parlament polski. Mamy nadzieję, że ucziwe stronnictwa polskie, jakiegokolwiek jest ich miano, dokończą w Sejmie i Senacie wszelkich starań, by nie doszło do ratyfikacji umowy.

Nadmieniamy, że urzędowa Polska Agencja Telegraficzna, wszystko zagmatawszy — chyba świadomie, bo czyż można posądzać o taką nieudolność? — twierdzi, że berlińska „nacio-

nalistyczna agencja Telegraphenunion, omawiając program przyszłych prac konferencji haskiej, podkreśla z naciśkiem, że polsko - niemiecka umowa wyrównawcza (w sprawie likwidacji), jako integralna część planu Younga jeszcze raz wejść musi pod obrady konferencji. Tymczasem, jak wynika z depezy radiowej, którą Czytelnicy znajdą na tej samej stronie, polityka Telegraphenunion i wogóle Berlina idzie w kierunku właśnie odwrotnym.

Przeciw Polsce

W związku z niektórymi objawami ostatnich rozpraw parlamentarnych francuskich, w których hasło porozumienia z Niemcami, samo przez się oczywiście zrozumiałe, zdawało się jednak zaciemniać tu i ówdzie pogląd na rzeczywistość i na całość stosunków, nie od rzeczy może będzie zwrócić uwagę na książkę niedawno ogłoszoną p. Valmigière'a o tym samym przedmiocie.

Aby zapoznać się równocześnie i z poglądem książki i z wrażeniem, jakie ona wywiera w kołach francuskich, najlepiej będzie przytoczyć sprawozdanie o niej z „Revue de l'Enseignement des Langues Vivantes“ zeszyt z listopada 1929:

„Książka p. Valmigière'a p. t. „A Jutro?“ (Francja, Niemcy i Polska) mówi śmiało i bez ogródek o wielkim zagadnieniu chwili obecnej: o stosunkach między Francją i Niemcami.

„Teza jego jest wyraźna. Niemcy i Francja powinny się porozumieć. — Tylko za tę cenę możnaby uniknąć nowej wojny. Niemcy bardzo pragną porozumienia z Francją i uznania granicy nadreńskiej za ostateczną, ale pod jednym warunkiem, mianowicie, aby dano im swobodę naprawienia wielkiej krzywdy, jaką im wyrządził, jak twierdzą, traktat wersalski, wydierając im część Śląska i narzucając im korytarz gdański. Ołóż Francja, w imię rycerskiej uczuciowości oraz swego sojuszu z Polską, nie opowiadaj Niemiec do tego. Stąd nieuchronnie wyniknie wojna. I oto p. Valmigière usiłuje wykazać, że Polska „upojona nacjonalizmem“, Polska „barbarzyńska“ w swych szerokich warstwach pogrążonych w ciemności i łatwowierności na ostatnim stopniu cywilizacji europejskiej, nie jest warta tego wielkiego poświęcenia, może śmiertelnego, które Francja w swej ślepej szlachetności zamierza dla niej uczynić.

„Teza ta nie jest zatem bylejaką. — Wzbudzi ona zdumienie i podniesie żywe sprzeciw. Ale jest rzeczą widoczną, że jest ona bronią z siłą i odwagą szczerością, która nakazuje szacunek, jeśli nie przemawia do przekonania“.

Jest oczywiście rzeczą znamienną, że taka książka jak p. Valmigière'a pojawia się w r. 1929, w dziesięć lat po wojnie z Niemcami i jej doświadczeniach, oraz po odbudowaniu Polski.

Zastrzeżenia poważnego, niepolitycznego pisma francuskiego są cenne, ale niewystarczające, bo o szczerości i sumienności p. Valmigière'a możnaby mówić dopiero, gdyby umiał on poważnie odpowiedzieć na dwa pytania:

1. co wie poważnie o Niemczech i ma czem opiera swe twierdzenia o ich dobrej woli?

2. co wie poważnie o Polsce i na czem opiera swe twierdzenia o „nacjonalistycznym upojeniu“ oraz o „barbarzyństwie“ szerokich warstw polskich?

Tak, jak rzeczy wyglądają w twierdzeniach p. Valmigière'a, ani o poważnej znajomości spraw, ani o sumienności, ani o szczerości w rzetelnym znaczeniu tego słowa mowy być nie może, a skoro mówi on niechętnie o rycerskiej uczuciowości Francji, to można odpowiedzieć, że jego książka jest wiatrakowym objawem może także tylko uczuciowości, ale w każdym razie nierycerskiej.

St. St.

Rozwój Gdyni i żegluga polskiej w roku ubiegłym

Pierwsze radosne cyfry

Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego“.

Gdynia, 3 stycznia.

Wszyscy z wielkim zainteresowaniem śledzimy rozbudowę portu gdyńskiego, który z roku na rok staje się coraz to ważniejszym czynnikiem nie tylko w naszym życiu gospodarczym, ale również w życiu morza, do którego doświadczenia posiadamy.

Gdynia i żegluga morska stały się dla Polski koniecznością życia ekonomicznego i państwowego.

Świeżo zakończony rok 1929 złożył nowe niezbitne dowody.

W roku ubiegłym przybyło do portu gdyńskiego 1544 większych statków, w tym przeszło 1400 parowców; wyszło 1555 statków. Suma ton rejestrowanych netto przybyłych statków wynosi rekordową cyfrę 1,738,278, zaś roczny obrót w porcie wyniósł 3 i pół milj. ton rejestrowanych netto.

W porównaniu do roku 1928, gdy do portu gdyńskiego zawinęło 1108 i wyszło 1093 większych statków i gdy roczny obrót wyniósł niespełna 2 milj. rejestrowanych ton netto (1,957,795), liczba okrętów, które odwiedziły nasz port wzrosła o prawie 40 proc., natomiast tonaż o przeszło 75 proc. Same te cyfry dowodzą, że port gdyński, powiększony i pogłębiony w roku ubiegłym, gości i bezpiecznie jednostki okrętowe znacznie większe, aniżeli w roku 1928.

Przy tem wszystkim nie trzeba zapominać, że prawie jedna czwarta roku ubiegłego była stracona dla Gdyni z powodu blokady portu przez lody. W takim miesiącu lutym wyszło z portu gdyńskiego tylko 9 statków, gdy normalna cyfra miesięczna przekracza obecnie 150. Gdyby nie ostra zima zeszłoroczna cyfry dla portu gdyńskiego byłyby jeszcze wyższe.

O rozwoju żegluga polskiej w najważniejszym jej odłamie można się zo-

rientować na podstawie miesięcznych sprawozdań P. P. „Żegluga Polska” za rok ubiegły. Przedsiębiorstwo to posiada flotę handlową, składającą się z dziewięciu jednostek o łącznej ilości 30,260 ton rejestr. Okręty „Żegluga” odbyły w roku 1929 — 183 podróży (1928 — 188), przewiozły 495,651 ton (1928 — 430,860 ton) i zainkasowały za frachty 164,124 5/5 funtów szterlingów (1928 — 142,285 14/8). Głównym artykułem wywozowym był węgiel (274,862.7 t.), następnie drzewo (1,316.7 t.), sól (950 ton) i cukier (858.2 t.). Przywożono do Polski przedewszystkiem rudę (72,908 t.), fosforyty (36,850 ton), tomasówkę (31,282.8 t.), złom (14,098.7 ton), drobnicę (5,790.5 ton) i saletrę (3,715 ton). W przewozie pomiędzy zagranicznymi portami najważniejszą rolę odgrywał koks (17,874.7 ton).

W stosunku do roku 1928 wzrósł znacznie przywóz rudy, natomiast upadł wywóz drzewa i drobnicę. Okoliczności te tłumaczy się powstaniem regularnej linii Polsko-Brytyjskiego Towarzystwa, kursującej pomiędzy Gdańskiem, Gdynią i portami Anglii. Podobnie jak sam port gdyński, „Żegluga Polska” odczuła dotkliwie przerwę w żegludze, spowodowaną długotrwałym zamrożeniem Bałtyku. Jeszcze w pamięci wszystkich są losy „Tczewa”, który tkwił w lodach przeszło pięć tygodni. Zaznaczyć jeszcze trzeba, że „Żegluga Polska” przyjmuje za podstawę do swoich sprawozdań rok budżetowy, zaczynający się 1-go kwietnia. Sprawozdanie za ostatnią działalność, które otrzymamy za kilka miesięcy, będzie bez kwestji jeszcze pochlebniejsze od sprawozdania za rok 1929, skonstruowanego powyżej z raportów miesięcznych, ponieważ nie obejmie bezczynnych miesięcy stycznia-marzec r. b. F o b.

DETALICZNIE

KALOSZE	damskie na trykolowej podszewce	zł	9,70
	męskie „ „ „	zł	11,-
ŚNIEGOWCE	damskie na podsz. ciepł., wierzch jersey czarny z aks. wylog. i kłamią	zł	15,50
	mężskie wycięte, wierzch z gabard. czarnej lub brzozy z aks. wylog. i kłamią	zł	18,-
	wyższe wycięte, całe z gumy, szare, czarne lub beige z przesuw. guz. astrzask.	zł	20,-
BUTY	czarne, szare lub beige z błyskaw. zamknięciem	zł	38,-

ZADAJCIE WSZĘDZIE TYLKO MARKI „PEPEGE” Z PODKOWĄ!

Pw 7499

Rozwiązanie organizacji rzemieślniczej za „działalność polityczną”

Po 30 latach istnienia — Wpływy „sanacyjne”?

Z Warszawy donoszą nam: „Gazeta Warszawska” donosi, że komisarz rządu polecił zamknąć Koło starszych i podstarszych mistrzów Zgromadzeń rzemieślniczych, działające jako jedna z organizacji autonomicznych Związku Rzemieślników Chrześcijan. Powodem zamknięcia była podobno „działalność polityczna”, co uznano jako przekroczenie zakresu działalności. W „Gazecie Warszawskiej” motywy te wydają się

wręcz nieprawdopodobne. Koło bowiem istniało około lat 30 i rządy rosyjskie, choć niechętnie patrzyły na wszelkiego rodzaju pracę społeczną, tolerowały istnienie Koła, jakkolwiek wtedy naprawdę w działalności jego było nieraz sporo polityki. Dzisiaj wiadomo, że Koło było solą w oku sanacyjnej Radzie Stanu Średniego, a szczególnie niezadowoleni byli sanatorzy, że koło nie wzięło udziału w obchodzie mieszczkańskim. (w)

Koniec legendy

W związku ze zmianą rządu p. Jan Rembieliński zamieścił w „Gazecie Warszawskiej” artykuł pod powyższym nagłówkiem, gdzie czytamy m. in.:

„Powrót do władzy prof. Bartla ostatecznie kładzie kres legendzie o t. zw. „faszyzmie pułkownikowskim”, o „monarchizmie”, czy jakimś „neonacjonalizmie piłsudczyków” i związanym z tem przez niektóre grupy polityczne przewidywaniem i nadziejom. I z obecnego, całkowitego bankructwa tej legendy opinia społeczeństwa musi wreszcie jaknajdokładniej zdać sobie sprawę.

„Walka z sejmem, tak gwałtownie podjęta i prowadzona przez „obóz pomajowy” była powodem, że wielu ludzi widziało czy też chciało widzieć w „sanacji” jedną z odmian potężnego europejskiego prądu reakcji przeciwko t. zw. demo-liberalizmowi, przeciwko błędnym, anarchizującym zasadom ustrojowym wieku 19-go, oraz „nienaruszalnym” rzekomo ideom, pozostawionym w spadku przez wielką rewolucję francuską. Nie spostrzegano, że wystąpienia „sanacji” przeciwko sejmowi były nie krytyką parlamentaryzmu, ale obrzucaniem go obelgami, krytykować bowiem trzeba zawsze z jakiegos określonego punktu widzenia, innemi słowy trzeba posiadać własny, jasno sprecyzowany pogląd, ażeby móc poddać krytyce cudzy, gdy tymczasem nawymyślać, naubliżać można nawet nie posiadając żadnej określonej myśli własnej, ot tak, poprostu, ażeby tylko ulżyć sobie trochę, dać folię nerwom albo temperamentowi... I na to też nie zwrócono uwagi,

że główne źródło nienawiści „sanacji” do Sejmu stanowił przysługujący mu obowiązek nadzoru nad gospodarką finansową rządu, że największym, jedynym właścicielw kamieniem obraży było dla niej w tym wypadku... prawo kontroli. Wszak naczelnym hasłem „sanacyjnej” reformy ustroju, hasłem głoszonym przez osobę najbardziej dla całego „obozu pomajowego” miarodajną, był nieznanym zupełnie najkrańcowszym nawet krytykom parlamentarnym postulat... luzów budżetowych”.

„Ci, co ludzili się, i ci, którzy dla różnych praktycznych rachub udawali, że się ludzą, iż stosunek obozu „sanacyjnego” do Sejmu jest wyrazem i wynikiem walki z ideologią demo-liberalną, przez dwa zgorą lata pokrzepiali siebie i swoich zwolenników legendą o „pułkownikach”, którzy „dojdą do władzy i zmienią ustrój”, nie rachując się z demo-liberalnemi przesadami. Ale w końcu „pułkownicy” stanęli u steru i nie byli zdolni żadnej, najmniejszej nawet zmiany ustroju przeprowadzić. Po kilkumiesięcznym wycofaniu się z życia politycznego powrócił prof. Bartel i znowu stanął z ekierką i kielnią w rękę, gotowy podobno umacniać rysujące się ściany gmachu „współpracy z Sejmem”. Czyż jest ktoś jeszcze, kto powrót p. Bartla po p. Świtalskim komentować może jako naturalne, logiczne ogniwo rozwojowe konsekwentnie, z nieugiętą planowością wprowadzonego w życie, przemyślanego do końca programu wielkiej reformy?

„Polska i Europa cała przechodzi niewątpliwie przez głęboko bardzo sięgający kryzys ustrojowy, który roz-

Konserwatysta, mówiący prawdę o bezideowości konserwatystów „sanac.”

Ukazał się zeszyt 1-szy tygodnika „Na Dobie”, wydawanego i redagowanego przez p. A. Dziaczkowskiego, który opuścił redakcję „Dnia Polskiego” po sześciu latach kierownictwa, tak to objaśnia w toku obszerniejszych uwag:

„Konserwatyzm można ujmować dwojako: jako ideę, którą powoli i systematycznie utrwała się w świadomości społeczeństwa, licząc na to, że kiedyś na przygotowanym już gruncie uda się stworzyć organizację, zdolną do pozytywnej, twórczej pracy państwowej, — albo jako program na dziś, ujmowany z konieczności oportunistycznie, bo tego wymaga życie, ale, jak w jednym tak i w drugim wypadku, oparty na pewnych niewzruszonych zasadach, których lekceważyć nie wolno. Tymczasem?... Tymczasem konserwatyzm Prawicy Narodowej nie jest ani jednym, ani drugim. O idei nawet mówić nie warto, a program jej realny polega na odmianie przez wszystkie przypadki nazwiska marszałka Piłsudskiego i na stawianiu na baczność przed coraz to niższą szarżą... Sanssawonizm...”

„Zdecydowało o mem ustąpieniu z „Dnia Polskiego” ostatecznie wejście do redakcji p. Piaseckiego, osobistości groteskowej pod każdym względem, który, rzecz bardzo znamienna, nie będąc nawet członkiem Prawicy Narodowej, stał się „ideologiem” najświeższego kierunku tej pseudozachowawczej organiza-

cji. Można sobie z łatwością wyobrazić, dokąd p. Piasecki zaprowadził swych przyjaciół politycznych i co uczynił z „Dnia Polskiego”. Wejście p. Piaseckiego do redakcji przekreśliło moje wysiłki, aby „Dzień Polski”, mimo wszystko, zachował chociaż minimum samodzielności i odrębności. Stałem zawsze na stanowisku, że konserwatyzm i ziemiaństwo nie jest to samo, co „sanacja moralna”. P. Piasecki jest wręcz odmiennego zdania. Zarówno interesy ziemiaństwa, jak i konserwatyzmu podporządkowuje się obecnie w „Dniu Polskim” wymaganom polityki chwili, nie mającej nic wspólnego ani z konserwatyzmem, ani z ziemiaństwem, nie mówiąc już o metodach walki politycznej, których nie waham się określić jako typowo prowokacyjne. W tych warunkach nie widziałem dla siebie dalszej możliwości pracy na stanowisku, które zajmowałem w ciągu sześciu lat, tem więcej, że p. Piasecki należy do ludzi, którym obce jest poczucie elementarnej lojalności i przyzwoitości. Musiało dojść do zatargu, który skończył się mojem ustąpieniem”.

W tym samym zeszycie znajdują się wywody, występujące przeciw mniemaniu, jakoby czy to oświadczenia Janusza Radziwiłła, czy to głos „Dnia Polskiego” lub „Słowa” można było uważać za wyraz stanowiska ziemiaństwa.

O zniesienie dekretu prasowego

Warszawa, 4. 1. (AW). „Gazeta Warszawska” donosi, iż w niedługim czasie ma nastąpić ogłoszenie w Dzien. Ustaw uchwały sejmowej, znoszącej dekret prasowy z dn. 10 maja r. ub. Jednocześnie rząd przedłożyłby Sejmowi nowy projekt ustawy prasowej.

Konferencja premiera z ks. J. Radziwiłłem

Warszawa, 4. 1. (AW). Do wczorajszej konferencji premiera Bartla z ks. J. Radziwiłłem w kołach politycznych przywiązują dużą wagę, gdyż konserwatyści nie mają dotychczas swego przedstawiciela w rządzie.

B. premier redaktorem

Warszawa, 4. 1. (Tel. wł.) Świtalski wstąpił do redakcji „Gazety Polskiej”, a Moraczewski obejmuje redakcję „Przedświtu”. (w)

W szkole, w podróży lub w domu posilaj się znakomitemi cukierkami śmietankowymi

„PUDLISZKI”
gdyż posiadają najcenniejsze składniki odżywcze.

Zadać wszędzie.
Zakłady Przemysłu Spożywczego Maj. Pudliszki
poczta Krobia (Wlkp.)

Druga konferencja haska

(Ciąg dalszy ze str. 1).

niemieccy nie są jeszcze zadowoleni, to wynikałoby z tego, że nie są panami we własnym domu. Między Niemcami a ich wierzycielami niema żadnych konfliktów politycznych. Co do oświadczenia Curtiusa, że takie układy, jak umowa likwidacyjna polsko-niemiecka, nie należą do planu Younga, czyni Sauerwein następującą uwagę: „Jeżeli ratyfikacja planu Younga i układu likwidacyjnego nastąpiłaby oddzielnie i od siebie niezależnie, to można się obawiać, że wogóle nie nastąpi likwidacja wojny w tem znaczeniu, jak ją określał Briand we wrześniu 1928. Gdyby konferencja haska pozostawiła wiele zagadnień niezadowolonych, to rozsiałyby zaraz po całej Europie. W Hadze należy rozstrzygnąć wszystkie konflikty”.

Haga, 4. 1. (PAT) Według obiegających tu pogłosek, rząd francuski, uprzedzony ukazaniem się memorjału Schachta, postanowił nie dopuścić do wprowadzenia żadnych nowych dodatków do planu Younga, które mogłyby ewentualnie zaproponować delegacja niemiecka, i uzupełni plan Younga jedynie decyzjami, które powzięły mocarstwa na mocy raportów komitetów organizacyjnych, co do organizacji i funkcjonowania banku dla wypłat międzynarodowych, co do niemieckich kolei żelaznych i zastawionych dochodów Skarbu Rzeszy, co do oświadczeń w naturze oraz likwidacji przeszłości i wreszcie co do t. zw. „majątku ustąpionego”. Koła francuskie utrzymują, że o ileby delegacja niemiecka pod ukrytym naciskiem dr. Schachta chciała przeprowadzić punkty, zawarte w memorjale prezesa Banku Rzeszy, wówczas minister Curtius oraz jego niemieccy koledzy spotkają się ze stanowczą odmową, co narazi konferencję na niepowodzenie, które zakwestjonuje jednocześnie plan Younga i wszelkie koncesje, uzyskane przez Stresemanna zarówno w sprawie ulg reparacyjnych, jak i wcześniejszej ewakuacji Nadrenji.

Haga, 4. 1. (PAT) Jednym z najdrażliwszych punktów konferencji haskiej jest umowa, zawarta 28 grudnia z r. między Niemcami, a St. Zjedn. w sprawie bezpośredniego spłacania reparacji niemieckich rządowi St. Zjedn., a bez udziału Banku Międzynarodowego. Dotychczas bowiem rozmaite należności niemieckie względem St. Zjedn. regulowane były w ra-

mach planu Dawesa za pośrednictwem agenta generalnego do spraw reparacyjnych. Normalnie powinien byłby kontynuować tę akcję mający powstać Bank Międzynarodowy, który w myśl planu Younga zastąpi komisję reparacyjną. Znosząc to pośrednictwo, oraz zgadzając się na otrzymywanie spłat bezpośrednio od Rzeszy, St. Zjedn. odbierają częściowo nowopowstałemu tworowi jego charakter solidarności międzynarodowej i zniekształcają do pewnego stopnia plan Younga. Zgodnie z tą umową, spłaty na rzecz St. Zjedn. będą odliczane od rat, jakie Niemcy mają wpłacać na konto swoich długów do Banku Międzynarodowego. Statut Banku może przez to okazać naruszony właśnie w przededniu konferencji haskiej, która miała go zatwierdzić definitywnie.

Haga, 4. 1. (Radjo). Przyjazny dla Francji dziennik holenderski „Telegraaf” donosi, że między Niemcami a państwami wierzycielskimi nastąpiło porozumienie w sprawie stworzenia nowego organizmu, któryby zastąpił dawną komisję reparacyjną. Ten nowy komitet ustaliłby winę Niemiec w razie gdyby nie chciały spełnić swych zobowiązań. Nowy komitet byłby właściwie dawną komisją reparacyjną ad hoc, lecz bez niemiłej dla Niemców nazwy. Prasa niemiecka występuje gwałtownie przeciwko tego rodzaju komitetowi, przecząc jakoby rząd niemiecki na niego się zgodził.

Berlin, 3. 1. (PAT) Oficjalny organ niemieckiej partii socjalistycznej „Sozial-Demokratische Presse Dienst” przyznaje, że Niemcy nie mogą oczekiwać wyraźnego i zupełnego wyeliminowania postanowień o sankcjach, zawartych w traktacie wersalskim, że jednakże znaleźć się musi w toku obrad konferencji formuła, która będzie mogła rozproszyć obawy co do możliwości stosowania na przyszłość represyj przeciwko Niemcom.

Centrowa „Germania” oświadcza, że Niemcy zgodzić się będą mogły na wyroki organu rozjemczego, mającego rozstrzygać w kwestjach natury reparacyjnej, tylko pod tym warunkiem, o ile skład i kompetencje tego organu odpowiadać będą życzeniom niemieckim.

Haga, 4. 1. (Radjo) Holenderski min. spr. zagr. van Blokland wydał wczoraj bankiet dla członków konferencji haskiej oraz dyplomatów.

„Vossische Zeitung” śladem hakatystów

Organ demokratów niemieckich przeciw sprzedaży ziemi Polakom

Berlin, 3. 1. (AW). Dokumentem prawdziwych nastrojów t. zw. prasy demokratycznej jest zamieszczenie na łamach „Vossische Zeitung” ostrego ataku przeciwko księciu Bernardowi von Lippe, właścicielowi dóbr rycerskich w powiecie babimojskim, tuż nad granicą polską, za sprzedaż chłopom polskim obszarów parcelacyjnych w pobliżu granicy polskiej.

Dziennik insynuuje, że Polacy ko-

rzystają z bezprocentowego kredytu państwowego w Polsce, umożliwiające im zapłacenie cen, na które chłop niemiecki nie mogą się zdobyć i zarzucą księciu brak patriotyzmu.

„Vossische Zeitung” będąc rzekomo pismem obiektywnym w stosunku do Polaków, odkryło swoje oblicze, występując przeciwko od wieków osiadłej ludności w powiecie babimojskim.

Wstrząsająca tragedia rodzinna

Syn zabija matkę, poczem popełnia samobójstwo

Warszawa, 4. 1. (Tel. wł.) W majątku Trojanów pod Garwolinem zaszła wczoraj wstrząsająca tragedia. Pomiędzy właścicielką Trojanowa, Marią Ordeżyną, a jej synem Stanisławem istniało nieporozumienie na tle majątkowym. Syn, wywołany z majątku Ordegi, zamieszkał u jednego z fernali, wniósł na matkę skargę do sądu i odwołał się do sądu obywatelskiego ziemian. W odpowiedzi na to Marja Ordeżyńska wystąpiła ze skar-

gą przeciwko synowi, oskarżając go o zorganizowanie zamachów chłopskich. Wczoraj wieczorem Ordegi, przyszedłszy do dworu, zażądał oddania mu plenipotencji. Matka jednakże odmówiła i kazała mu natychmiast wyjść. Podczas sprzeczki Ordegi dwukrotnie wystrzelił do matki i położył ją na miejscu trupem, a następnie pozbawił siebie życia wystrzałem w usta. (w)

Zwycięstwo myśli narod. w Międzychodzie

Międzychód, 4. 1. (Tel. wł.) Wczoraj, 3 b. m. o godz. 5 po południu odbyło się w sali ratuszowej pierwsze zebranie konstytucyjne nowowybranej rady miejskiej. Wszyscy radni w liczbie 18 zjawili się w komplecie. Zainteresowanie miejscowego społeczeństwa było bardzo duże.

M. in. był na porządku obrad wybór 3 członków do sejmiku powiatowego. Do prezydium rady miejskiej wpłynęły dwie listy, a mianowicie lista Bloku Gospodarczego (narodowa)

i lista B. B. Ogółem oddano 18 głosów. Lista nr. 1 Bloku Gospodarczego otrzymała 16 głosów i 3 mandaty, lista nr. 2 B. B. 1 głos bez mandatu, 1 karta była pusta. Z listy nr. 1 Bloku Gospodarczego zostali wybrani: 1) p. Stefan Maciejewski, kupiec i przemysłowiec, prezes koła Stronnictwa Narodowego na powiat Międzychód, 2) Mieczysław Dłużewski, przemysłowiec, 3) Michał Dawidowski, mistrz krawiecki. Lista nr. 2 B. B. poniosła druzgocącą klęskę. Czołowym kandydatem tejże listy był burmistrz miasta, p. Michał Skrzypczak.

Amnestja we Włoszech nie dotyczy przestępstw politycznych

Rzym, 4. 1. (PAT). Omawiając dekret o amnestji i skróceniu kar, ogłoszony w związku ze ślubem księcia Piemontu, „Tribuna” podkreśla, że przestępstwa polityczne, które dawniej dekrety amnestyjne obejmowały, obecnie nie ulegają amnestji. Jest to zgodne z doktryną faszystowską, która, stawiając pojęcie państwa ponad wszelkimi innymi, uważa zbrodnie, popełnione w stosunku do państwa, za specjalnie niebezpieczne, i wobec tego twierdzi, że osoby, które się jej dopuściły, nie są godne łaski monarszej.

Pogrzeb 50 dzieci

Paisley, 3. 1. (PAT). Dziś całe miasto pogrążone było w żałobie. 50 dzieci, które padły ofiarą pożaru w kinematografie, złożono do grobów. Wszelki ruch handlowy i przemysłowy zamarł. Chorągwie opuszczono do połowy masztu i przykryto kirem. Lord prefekt i członkowie rady miejskiej obecni byli na nabożeństwie żałobnym w kościele.

Morderstwo na tle seksualnem

Gdańsk, 3. 1. (AW). Przed kilku dniami niejaka Erika Flindt zamieszkała w Langenau odprowadziła swego narzeczonego do Malborka. Gdy Flindtówna nie wróciła umówionym pociągiem, rodzice wyszli natychmiast poszukiwania. Flindtównę widziano ostatnio na stacji Zippau. Po długich poszukiwaniach znaleziono w potoku na odcinku Gdańsk-Tczew trupa Flindtówny. Dokonano na niej mordu seksualnego. Trupa po dokonaniu mordu wrzucono do strumienia.

Kancelarz Müller zlekceważony

Berlin, 3. 1. (AW). Niebawyma afront, który spotkał kancelarza Müllera ze strony warty honorowej prezydenta Rzeszy, jest przedmiotem licznych komentarzy. W dniu Nowego Roku przed pałac Hindenburga zajeżdżały samochody członków korpusu dyplomatycznego, warta zaś przy ogłoszeniu bębnowo prezentowała broń. Po przyjęciu korpusu dyplomatycznego przybył kancelarz Müller. Na widok samochodu ze znakami kancelarza oficer dowodzący wartą pałacową zwinął front warty honorowej, zostawiając normalny posterunek. Koła wojskowe oświadczały, że postępowanie oficera było zgodne z regulaminem służby garnizonowej, który przewiduje oddanie honorów prezydentowi Rzeszy, ministrowi Reichswehry, generałom, oraz przedstawicielom obcych mocarstw.

Gen. Sikorski w Poznańskim

Warszawa, 3. 1. (AW). Przybycia generała Sikorskiego do Warszawy spodziewać się należy dopiero w połowie bież. miesiąca. Obecnie gen. Sikorski bawi u krewnych w Poznańskim.

Poprawa w zdrowiu St. Grabskiego

Lwów, 4. 1. (Tel. wł.) Stan zdrowia prof. Stanisława Grabskiego, przebywającego od pewnego czasu w sanatorium, przestał budzić obawy. Ewentualna konieczność amputowania nogi, której się obawiali lekarze minęła. Prof. Grabski zaczął już wstawać z łóżka i w najbliższych dniach prawdopodobnie opuści sanatorium.

Wybory na Śląsku

Katowice, 4. 1. (PAT). Śląski urząd wojewódzki komunikuje, że na 30 marca 1930 r. zarządzone zostały wybory komunalne w trzech miastach i 26-ciu gminach woj. Śląskiego, mianowicie wybory do rad miejskich odbędą się w Mysłowicach, Mikołowie i w Tarnowskich Górach, zaś do rad gminnych w 5-ciu gminach pow. Katowickiego, 13-tu gminach pow. Lublinieckiego, 4-ch gminach pow. Lublinieckiego, 13-tu gminach pow. Rybnickiego i jednej gminie pow. Świętochłowickiego.

Samoloty przy polowie śledzi

Kopenhaga, 4. 1. (Radjo). Donoszą z Oslo, że w norweskich rewiach rybackich zastosowano poraz pierwszy na większą skalę w polowie

śledzi wywiad za pomocą samolotów. Próba ta wypadła doskonale. Wskutek niej połowy są bardzo ułatwione.

Kurs złotego. Dziś rano notowano w obrocie nieoficjalnych kurs dolarów w Warszawie 8,88 3/4 zł, w Gdańsku na Warszawę 8,89,9 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mkn. w dewizach 212,23 zł, gotówką 211,53 zł; za 100 guld. gd. 173,59 zł, gotówką 172,91 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 4 stycznia 1930. Dzisiejsze zebranie giełdowe miało tendencję utrzymaną i przeważa zapotrzebowanie.

Z pap procent. wzgl. lokacyjnych chętnie nabywano 5 proc. poz. konwers. po 49 proc. i 4 proc. listy zast. konwert. ziemskie po 38 proc., zaś 8 proc. listy dolarowe ziemskie oddawano po 92,50 proc. (przy dewizie 8,883). Mniejszą ilość premj. dolarowych handlowano po 60,— w placeniu bez kursu. Dopytywano się o poz. inwestycyjną po 116.— bez oddawców.

Akcje bankowe bez notowania. Z akcji przemysłowych płacono za Goplanę I—II em. zł. 7,— P. Tendencja: Utrzymana.

Cedula urzędowa z dnia 4 stycznia 1930 r.

Papiery procentowe:
(Kurs w procentach nominalu)
5% Pożyczka konwersyjna 49% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 92,50% O.
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kred. 38% P.

Akcje przemysłowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Goplana I—II em. zł. 7,— P.
Tendencja: Utrzymana.

GIEŁDA WARSZAWSKA

dnia 4 stycznia 1930 r.
Waluty Gotówka
Dol. St. Zjedn. w 8,88 sp. 8,90 kup. 8,86

	De - iz y :		
	trans.	sprzed.	kup.
Belgia	124,40	124,75	124,09
Holandia	358,95	359,85	358,05
Lordyn	043,41	043,52	043,30
Nowy Jork	008,88,4	008,90,4	008,86,4
Paryż	035,02,1	035,11	034,94
Praga	026,33	026,39	026,27
Sz wajcarja	172,68	173,11	172,25
Sztokholm	239,35	239,95	238,75
Wiedeń	125,22	125,63	125, 1
Włochy	046,58	046,70	046,48

Tendencja dla walut i listów mocniejsza.

Papiery państwowe i obligacje:
4% poz. inwest. 000,00 119,75 120,00
5% poz. premj. dol. 066,50 066,00 066,75
5% poz. kol. konw. 000,00 000,00 047,00

Akcje w złotych:
Bank Polski 175,50—175,00
Bank Zw Sp Zarob. 000,00—078,50
Lazy 000,00—000,40
Koleje dojazdowe 000,00—020,00
Ostrowiec 063,00—064,50
Tendencja mocniejsza.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg. reszta za 100 kg.
Berlin, dnia 4 stycznia 1930.

Pszonica march od st załad	251,00—253,00
76-77 kg przeciętn. jakości	
Tendencja spokojna	
Zyto march od stacji załad	166,00—168,50
72 kg przeciętn. jakości	
Tendencja słaba	
Owies march do stacji załad	147,00—157,00
Tendencja spokojna	
Jęczmień browarny	187,00—203,00
Tendencja spokojna	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	165,00—175,00
Kukurydza loco Berlin	177,00—180,00
Tendencja spokojna	
Kukurydza loco Hamburg	159,00—162,00
Mąka pszenna	27,75—35,50
Tendencja spokojna	
Mąka żytnia	23,00—26,75
Tendencja spokojna	
Ospa pszenna	11,00—11,15
Tendencja cicha	
Ospa żytnia	09,40—09,90
Tendencja cicha	
Groch Victoria	2,80—3,00
Groch dr iad.	24,00—28,00
Groch pastewny	21,30—22,00
Peluszka	20,00—21,00
Bób polny	18,50—20,00
Wyka	23,00—26,00
Lubin niebieski	14,00—15,00
Lubin żółty	16,50—17,50
Seradela nowa	26,00—31,00
Makuch rzenakowy	18,40—18,90
Makuch lniany	23,80—24,00
Wyłoki suszone	08,20—08,40
Srót Soy	17,10—17,50
Płatki ziemniaczane	14,50—15,10
Ogólna tendencja mdła.	

Notowania złotego w Berlinie
z dnia 4 stycznia 1930.
Wypłaty na Warszawę 46,95—47,15
Noty wielkie: 46,80—47,20

Zbrodnicze wybryki strażników litewskich i sowieckich

Wilno, 3. 1. (AW). Z pogranicza donoszą, iż w noc Sylwestrową na odcinkach granicznych Troki, Orany, Olikienniki, strażnicy litewscy w stanie nietrzeźwym wywołali szereg zajść granicznych, ostrzeliwując osoby cywilne i wojskowe. Kolo wsi Narulańce strażnicy zastrzelili 60-letnią staruszkę Maryszkiewiczową i zranili 12-letniego jej wnuka, którzy powracali z kościoła. Na odcinku granicznym Koltyniany strażnicy litewscy zniszczyli

kilka kopców granicznych i polamał wiechy. Na interwencję organów KOP'a Litwini odgrazali się wtargnięciem na polskie terytorium.

Równocześnie z tego powodu awantury i burdy pijackie urządzały strażnicy sowieccy, którzy spotykali Nowy Rok niebawem pijatyką i strzelaniną. Na odcinkach granicznych Wilejka, Iwieniec, Stolpce również strażnicy sowieccy wyrwali kilka słupów granicznych.

Kryzys w przemyśle białostockim

16 fabryk stanęło

Białystok, 4. 1. (AW). W ostatnich dniach wstrzymano pracę na terenie Białegostoku w 16 fabrykach. Są to przeważnie fabryki włókiennicze,

oraz jeden tartak i jedna fabryka drutu i gwoździ. Powodem wstrzymania pracy jest ciężki kryzys, jaki obecnie przeżywa przemysł białostocki.

Wywiad z Ghandi'm

Ghandi za polityką umiarkowaną biernego oporu

Wiedeń, 4. 1. (PAT) „United Press” zamieszcza wywiad z przywódcą Hindusów Ghandim. Ghandi oświadczył na pytanie co do znaczenia rezolucji kongresu narodowego, proklamującej zupełną niezależność Indji, co następuje: „Nie chcę żadną miarą zachęcać tych, którzy dążą do uzyskania niepodległości w drodze gwałtu. Tego rodzaju zapaleńcy nie przyniosą korzyści celom stronnictwa. Co do zaproponowanego biernego oporu ludności hinduskiej przeciwko rządowi,

nie powzięliśmy jeszcze żadnych uchwał, zajmujemy się jednak tą sprawą w najbliższym czasie. Czy Indie będą już w stanie przeprowadzić skuteczną kampanię przy pomocy biernego oporu, nie chcę wydawać sądu. Co do planu kongresu ekstremistów — oświadczył w końcu Ghandi — to nie będą miały żadnego wpływu na program narodowy. Gdyby ekstremiści próbowali przejść do czynu, wówczas przyniesie to, jak się obawiam, znaczną szkodę mojemu dziełu.

Rzemiosło a wybory do sejmików powiat.

Piszą nam z prowincji z kół rzemieślniczych:

Jak wiadomo, nowowybrane rady miejskie w tych dniach właśnie przeprowadzają wybory przedstawicieli miast w sejmikach powiatowych. Sejmiki te z kolei wybierają wydziały powiatowe. Niewiele tylko mieszczan wie o tem, jak ważnym czynnikiem jest dla miast t. zw. niewyłączonych wydział powiatowy. W szczególności od składu jego w dużym stopniu zależą interesy rzemiosła. Mimo, że niepodległą Polskę mamy od 11 lat, czynniki miarodajne w państwie nie znają potrzeb stanu rzemieślniczego. Nielepiej jest u czynników samorządowych.

Coprządka pierwszy poznański wydział wojewódzki, w którego skład wchodziło dwóch rzemieślników, jeden kupiec i jeden ziemianin, a przewodniczącym był p. starosta Wyczyński, rozpoczął wielką intensywną pracę w sprawach rzemiosła. Działo się to za czasów wojewody dr. Witolda Celichowskiego, który zatwierdzał wszystkie prace sejmiku, mające rzeczywistą wartość. Cały sejmik składał się z 36 osób.

Pracy było huk, bo na jednym zebraniu załatwiano do 100 spraw, z którymi dawano sobie dobrze radę w kilkunastu godzinach.

Naogół jednak ciała samorządowe, zarówno krajowe jak powiatowe, troszczą się o rzemieślnika tylko z tego punktu widzenia, ile ma płacić — natomiast o interesy jego dbają zupełnie niedostatecznie. Ten stan rzeczy musi ulec zmianie, a stać się to może, gdy w skład sejmików powiatowych wejdzie odpowiednia ilość żywiu rzemieślniczego. Sposobność do tego jest dobra, gdyż nowoobrane rady miejskiej posiadają poważną ilość rzemieślników i robotników, którzy w danym wypadku winni iść z rzemieślnikami solidarnie. Chodzi o to, by zapewnić odpowiednie przedstawicielstwo rzemiosłu i miastom w góle.

Zatem rzemieślnicy! W waszych niezależnych rękach leży możliwość obrony własnych interesów gospodarczych — i niech was tutaj nie wprowadza w błąd. Jeśli postąpiacie inaczej, narazicie sami siebie, podatki komunalne gnieść was będą coraz bardziej.

Nowe rady miejskie konstytuują się

Ks. kanonik Styczyński przewodniczącym rady miejskiej Gniezna

Gniezno, 4 stycznia.

W czwartek o godz. 18 zebrała się nowa rada miejska celem dokonania wyboru prezydium. Dłuższe przemówienie wygłosił prezydent miasta, po czym wprowadzono nowych radnych w urzędowanie przez podanie ręki. Przewodniczącym z tytułu wieku został p. Kostencki.

Narodowy Blok Gospodarczy wysunął kandydaturę na przewodniczącego ks. kanonika Styczyńskiego. Ponieważ inne kluby propozycji innej nie zgłosiły, przystąpiono do tajnego głosowania. Na 36 obecnych 25 głosów otrzymał ks. kan. Styczyński, który tam samemu został obrany przewodniczącym rady miejskiej; 11 kartek było próżnych. Dalej przystąpiono do wyboru wiceprzewodniczącego. W wyniku głosowania wybrano nim dyrektora Michała Nowaka (Nar. Blok Gospodarczy) 26 głosami. Dr. Musiel z „sanacji” otrzymał 4 głosy, Grotowski z P. P. S. 5 głosów. 1 kartka była pusta. Na pierwszego sekretarza wybrano 26 głosami p. Zdrójewskiego (Nar. Blok Gospodarczy), pustych kartek było 9. Nieważna. Na drugiego sekretarza wybrano p. Szczepaniaka (inwalida wojenny) 29 głosami, 2 kart-

ki były nieważne, pustych 5. Protokulistą został p. Andrzejak.

Do wydziału rady miejskiej wybrano z Nar. Bloku Gospodarczego: ks. kan. Styczyńskiego, dr. Zgańskiego, Migdalka, Zakrzewskiego, Bolesława Nowaka i Bogajewskiego, z P. P. S.: Grotowskiego i Józefowicza, z N. P. R. Kirsztana, z „sanacji” Kolaczyńskiego, z listy właścicieli nieruchomości Perlikiewicza, z inwalidów Szczepaniaka.

Preliminarz nowego budżetu przekazano nowemu wydziałowi rady miejskiej do rozpatrzenia.

Krążące pogłoski, jakoby ks. kan. Styczyński w krótkim czasie miał złożyć swój mandat z powodu choroby, nie polegają n aprawdzie. Są to tylko insynuacje kół niezadowolonych z wyniku wyborów, które przyniosły walne zwycięstwo Narodowemu Blokowi Gospodarczemu. (br)

Wybory przedstawicieli miast do sejmików pow.

Kolo Narodowo-Gospodarcze w radzie miejskiej Żnina

Znin, 4 stycznia.

Na pierwszym posiedzeniu nowej rady miejskiej wybrano jako członków sejmiku powiatowego — wpłynęła tylko jedna lista — p. p. burmistrza Józefa Bukowskiego, Ignacego Derecha i Józefa Braciszewskiego.

Z troski o dobro i prawidłowy dalszy rozwój miasta naszego, utworzono w myśli inicjatywy komitetu wyborczego w tutejszej radzie miejskiej Kolo Narodowo - Gospodarcze, którego podstawą jest rządzenie się ustalonym regulaminem i przestrzeganie w działaniu solidarności.

Prezesem Kola wybrano p. Ignacego Derecha, wiceprezesem p. dr. Jacyńskiego jun., sekretarzem p. Władysława Schmidta.

Zagrożony był szewców w Polsce

Pisaliśmy na ten temat już niejednokrotnie. Niebezpieczeństwo zagraża szczególnie naszemu szewstwu krajowemu na skutek sprowadzania do kraju obuwia zagranicznego, które stara się swoją tanioczą i niezłym wyrobem stworzyć konkurencję produkcji krajowej.

Pisaliśmy szczególnie o niebezpieczeństwie, jakie szewcom naszym stworzyć może firma o światowym dziś już rozgłosie, mianowicie czeska fabryka „Bata”.

Firma ta stara się urządzać swe placówki w większych miastach Polskiej, a więc głównie w Warszawie, Łodzi a także w Poznaniu. Szewcy warszawscy zaalarmowali nawet swoją Izbę Rzemieślniczą, żądając od niej pomocy i ingerencji w tej sprawie.

Rozpisał się na ten temat obszerniej „Kurj. Warsz.”, który główną przyczynę niepowodzenia naszego szewstwa krajowego widzi w braku surowca, trudności jego nabycia i wynikającego stąd wysokiego kosztu produkcji.

Stąd — podkreśla „Kurj. Warsz.”, odwoływanie się do społeczeństwa, aby ratowało przemysł i produkcję krajową, sytuacji trudnej nie uratuje. Stan przemysłu obuwianego bowiem zależy jest w znacznej mierze od stanu przemysłu garbarskiego, który od dłuższego czasu pozostaje w ciężkiej sytuacji, a na terytorjum b. Królestwa Polskiego, przed wojną najsilniej rozwinięty i oparty o rynki przeważnie rosyjskie, dotąd nie potrafił się przystosować do nowych warunków i konjunktur.

Zły ogólny stan ekonomiczny kraju, a w roku 1924 nieurodzaj, szalone skoki cen skór surowych, amerykańskich, ekstraktów i wiele innych czynników, wytworzyły dla garbarstwa polskiego ciężką sytuację, która jeszcze bardziej się pogorszyła wobec groźnego współzawodnictwa garbarstwa czechosłowackiego i austriackiego, rozporządzającego olbrzymimi środkami, doskonałą techniką, organizacją i własnym tanim surowcem przednich gatunków, dla którego granice obcych państw były zamknięte. W końcu jednostronna polityka celna utrudniła ostateczne warunki istnienia i rozwoju naszemu garbarstwu.

Oto przyczyna i tutaj trzeba szukać sposobów ratunku, jeśli nie chcemy, aby szewstwo wielkopolskie spotkał los szewców lwowskich, których konkurencja fabryk zagranicznych zepchnęła na dno nędzy. Inna rzecz, że hasło „swoje od swego”, dużo tutaj dopomóc może.

Za rewizją ustawy o Kasach Chorych

Na porządku dziennym spotyka się obecnie coraz częściej i w coraz szerszym niż kiedykolwiek dotychczas ujęciu zagadnienie reformy ubezpieczeń na wypadek choroby, a w szczególności lecznictwa. Tak odbyła się specjalna konferencja lekarzy, organizacje pracownicze zaś złożyły memoriał w sprawie odrębnego ubezpieczenia na wypadek choroby pracowników umysłowych, w związku z projektami skaleń ubezpieczeń społecznych.

Kasy Chorych w Polsce działają, jak wiadomo, na mocy ustawy zasadniczej z dnia 19 maja 1920 r. „o obowiązkowym ubezpieczeniu na wypadek choroby”. Ustawę tę, wzorowaną na przedwojennej austriackiej i po części niemieckiej, należy dzisiaj uważać za wielce zasłużonego „emeryta”, który oddał wielkie usługi całej ludności, a szczególnie na ziemiach b. zaboru rosyjskiego, gdzie trzeba było z trudnością przyzwyczajać do przymusu ubezpieczenia. Dzisiaj jednak, po 9 l., gdy wszystkie braki i wady tej ustawy uźródłowiły się dostatecznie, powodując często słuszne narzekania, należałoby ją poddać gruntownej rewizji i znowelizować zgodnie z wymaganiami praktyki życia codziennego.

Należy podkreślić, że jedną z najważniejszych wad stanowi zbyt mały wpływ lekarzy na całokształt działalności kas chorych. W kasach chorych naczelne kierownictwo winno spoczywać w rękach do-

świadzonego lekarza, który musi oczywiście być człowiekiem należycie społecznym i dobrym administratorem. Rzecz jasna, iż postawienie dzisiaj lekarza na czele kasy chorych, nie wyczerpie zagadnienia, musi on mieć dostateczne uprawnienia przy należytej odpowiedzialności, a dlatego niezbędna jest rewizja ustawy.

W wspomnianej wyżej ustawie z dnia 19 maja 1920 r. w art. 69 przewidziano, że naczelny lekarz, tak jak dyrektor, może brać udział w obradach zarządu z głosem doradczym. Jest to jedyne przewidziane w ustawie „uprawnienie” lekarza, który stanowi właściwie główny ośrodek działalności kasy — lecznictwo. Organizacja ściągania wkładek ubezpieczeniowych, kontroli nad zakładami pracy, wypłacaniem i obliczaniem świadczeń i t. p. nie są oczywiście sprawami prostymi, które mogłyby się obejść bez doświadczonych fachowców.

Zmiana ustawy w kierunku zapewnienia lekarzom należytego wpływu w kasach chorych leży w interesie szerokiego mas pracujących.

Bankructwo

firmy „Łódzki Skład Fabryczny” przy St. Rynku

Przy Starym Rynku, narożnik Wrocławskiej, istniała od pewnego czasu krzykliwie silnie reklamowana firma pod nazwą Łódzki Skład Fabryczny. Właścicielem, był Józef Staniewicz, co do którego istniały podejrzenia, iż jest on w spółce z Żydami.

W dniu dzisiejszym rozeszła się wiadomość o bankructwie. Właściciel nie przyszedł już dziś rano do magazynu, przed którym poczuli się gromadzić liczni wierzyciele wyłącznie Żydzi łódzcy.

Według krążących wersji, długi wierzycieli wynoszą około 650 tys. zł, a pokrycie ocenia się zaledwie na około 70 tys. zł. Towar obłożono aresztem. (k)

Ofiary na Dom Jubileuszowy T. C. L. w Poznaniu

Pokwitowanie nr. 4

Inż. A. Jezierski, Czempin 5.—; Ziarnek, burm. Miasteczko n/Not. 12.60; Magistrat, Wolsztyń 20.—; Bank Ludowy, Rogoźno Wlkp. 5.—; X. prob. Skiba, Rychno 3.—; Fr. Płoszyński, apt. Czempin 5.—; Raszewski, Jasień 5.—; X. prob. Wnuk — Biechowo 50.—; Bank Kredytowy, Znin 10.—; Kasa Miejska — Pakość 20.—; Jan Grubiński — Czarnków 3.—; W. Gapiński, Chodzież 5.—; X. prob. Rudnicki, Szaradowo 10.—; Kasa Kancelar. w Bojanowie 20.—; red. R. Leigebor VIII rata 25.—; X. Tylewicz — Siedlec 3.—; Jan Ciesielski, Chomiąza 5.—; Czarlinski, Złotniki 4.—; Firma „Agra” Poznań 10.—; Olgiard Ks. Czartoryski, Baszków 30.—; adw. dr. Pietrowicz, Gniezno 10.—; W. Hoffmann, Pietruszyce 3.—; Haber, Koldrab 2.—; Mohaupt, Czerniejewo 2.—; Kasa Mianów Cichowo 10.—; W. Grocholski, Siemianowo 5.—; Magistrat, Pniewy 20.—; X. dziekan Rosenberg, Lubasz 4.—; ks. proboszcz Dratwa, Jutrosin 5.—; X. dr. Wł. Spikowski, Leszno 2.—; X. dziekan Ruszczyński, Czempin 3.—; Józef Smielecki, Gniezno 50.—; X. prof. J. Janicki, Poznań 5.—; Szulc-Opolski, Robakowo 10.—; Księżna Drucka-Lubecka, Dłoń 100.—; Dr. Brodnicki, W. Koluda 30.—; St. Mikolajewski, Dobrzyca 1.—; J. Unrug, Melpin 3.—; A. Czyżewski, Gniezno 5.—; Kasa Miejska, Grabów 10.—; Ks. Łakota, Cieszyn p. Odol. 2.—; X. Gralik, Łasko W. 10.—; XX. Zmarłychwstańcy, Poznań 5.—; X. A. Mościcki, Poznań 2.—; X. J. Tyma, Siedlemin 1.50; X. L. Lejchert, Gniezno 5.—; Bank Pożyczkowy Spółdz., Gniezno 100.—; Drukarnia i Księg. św. Wojciecha, Poznań 100.—; Kasa Miejska, Mogilno 20.—; Cukrownia w Gnieźnie 100.—; p. Rena Adamska, Poznań 25.—; X. wiceoficjal dr. Zwolski, Poznań 20.—.

X. Antoni Ludwiczak.

DEFICYT HANDLOWY
MOŻE KAŻDY Z NAS ZWALCZAĆ
KUPUJĄC TOWARY KRAJOWE

Niemasz lepszego
ZEGARA i BUDZIKA
nad wyrób marki

Hamburg - Amerika
Sprzedaż Hurtowa: D/H. H Szaków,
Warszawa, Leszno 40. T. 795

HAŁKOWKI
KRUZWICA
WIŃKOWO

P 8004-1, 252

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Kanał Gopło — Warta

Pisma warszawskie zamieściły przed świętami krótką wzmiankę, że odbyło się w stolicy zebranie dyskusyjne, zwołane przez Towarzystwo budowy dróg i budowl wodnych, a poświęcone sprawie budowy kanału Gopło—Warta. W ciągu dyskusji, stwierdzono, że sprawa budowy dróg wodnych jest wyjątkowo zaniedbana w Polsce, oraz że budowa odcinka Gopło—Warta, po uzupełnieniu go w kierunku południa drogą regulacji Warty, otworzy bardzo ważną arterję taniego połączenia między Śląskiem i naszym morzem, co się musi odbić bardzo efektywnie na polepszenie bilansu handlowego oraz dla stworzenia dla nas dogodnych warunków obronnych. Tyle wynika z doniesień pism stołecznych.

Projekt kanału Gopło—Warta obchodził niedawno dziesięciolecie istnienia (może właśnie dla tego zwołano zebranie?). Już w 1919 r. ministerstwo robót publicznych opracowało projekt, który wyzyskując na znacznej długości nadzwyczaj dogodne dla żeglugi, a dotąd nie wyzyskane jeziora, tworzy, po zbudowaniu 22 km kanałów, drogę wodną o długości od Kruszwicy do Konina 61 km. A więc tu ręka ludzka tworzy tylko 1/3 drogi, a przyroda daje pozostałe 2/3.

Gospodarczo projekt — jak już powyżej wspomniano — posiada doniosłe znaczenie ogólne, jego bowiem realizacja stworzyłaby środkowe ogniwo arterji wodnej Śląsk—Bałtyk. Nas dzisiaj obchodzi więcej rzecz inna: znaczenie projektowanego kanału dla Wielkopolski wogóle, dla Poznania zaś w szczególności. Polega ono na tem, że łącząc Wartę z Wisłą i z resztą sieci dróg wodnych. Brak połączenia Warty z Wisłą sprawia, że ładunki z okolic, przyległych do Warty, cięża do Szczecina, a nie do Gdańska.

Wprawdzie trudno się kwapić do ujęcia w feljetonie całokształtu skutków ekonomicznych budowy projektowanego kanału, wolno jednak dać wyraz przypuszczeniu, że skutki naogół byłyby korzystne, choćby tylko z uwagi na potaniecie kosztów przewozu z Poznania do Gdańska; potaniecie wyraziłoby się w procentach taryfy kolejowej:

dla klasy ładunków IX. — 89 proc.,
dla klasy ładunków VIII. — 72 proc.,
dla klasy ładunków VI. — 53 proc.

Dla wyższych klas ładunków różnice byłyby znacznie większe.

Warto więc sprawie poświęcić nieco więcej, niż do tej pory, uwagi. Chimerą projekt nie jest, a koszt budowy kanału nie byłby wysoki, kosztorys bowiem zamyka się sumą 11 milionów złotych. Wobec potrzeb inwestycyjnych kolei państwowych (5 miliardów złotych!) suma potrzebna na kanał Gopło—Warta nie jest straszna.

Krótkie informacje gospodarcze

— Produkcja soli kamienniej i warzonki w wrześniu w salinach państwowych wyniosła 23.400 t., w salinach prywatnych 9.400 t., razem około 32.800 tonn.

— Pod koniec ub. tygodnia wybuchł na terenie Łodzi strajk robotników w przemyśle kotoniarstwie. Strajk ma podłoże ekonomiczne. Dotychczas strajkuje około 1.500 robotników.

— Związki zawodowe okręgu Most w północnych Czechach przyjęły nową umowę zbiorową, na podstawie której płace górników w zależności od kwalifikacji, zostały podniesione od 4 do 8 proc.

— Trzeci kwartał zeszłego roku wykazuje wyższe obroty handlowe Szwecji z państwami zagranicznymi w porównaniu z tym samym okresem czasu 1928 roku z 878,2 do 976,7 milj. koron, t. j. o 100 milj. kor.

— Środkowo europejski kartel producentów wytworów emaljowanych projektuje podwyższenie cen eksportowych, ponieważ ceny te spadły w ostatnich czasach w Polsce, Austrii i Czechosłowacji o 10 proc. poniżej cen kartelowych.

— Rząd fiński wydał rozporządzenie podwyższające cenę wwozowe 1 stycznia 1930 r. na artykuły tkackie, samochody, gramofony, obuwie, kalosze oraz opony rowerowe.

— Według depeszy, nadesłanej do Instytutu Rolnego z Waszyngtonu, stan zasiewów ozimych w Stanach Zjednoczonych jest całkowicie zadawalający.

— Największy bank w stanie New Jersey o aktywach ogółem 140,6 milj. dol., „Union Trust Co. of Newark” przejął a następnie zamienił na swe filje dwa inne przedsiębiorstwa finansowe: „North Ward National Bank” oraz „Equitable Trust Co. of New Jersey”.

Giełda poznańska w grudniu 1929 r.

Koniec roku ubiegłego był ciężki dla życia gospodarczego kraju. Stosunki kredytowe na rynku pieniężnym w grudniu pogorszyły się jeszcze bardziej. Dotkliwy brak gotówki dał się silnie odczuć i na giełdzie, tembardziej, że i okres świąteczny wpływał hamująco na rozwój tranzakcyj. W dziale akcji zauważyć można było trudności w ulokowaniu poważnych nawet papierów pomimo niskiego kursu zaoferowania. Wobec znikomego popytu nawet drobna ilość oferowanego materiału pociągała za sobą niższe kursy. Wynika to z braku wszelkiej opieki nad papierami dywidendowymi czy to ze strony banków czy też odpowiedzialnych przedsiębiorstw. Nawet ultimo roku nie wywołało naogół większego zainteresowania i jakiegokolwiek ingerencji.

Inaczej przedstawia się sprawa w dziale papierów procentowych. Operacje w tym dziale są znacznie więcej ożywione, niż w akcjach, a przytem kursy papierów procentowych są bardzo stałe, nie poddają się nastrojowi zniżkowemu.

W dziale akcji znacniejszą poprawę kursu osiągnął Bank Polski, który w związku z bliskim terminem wypłaty dywidendy podniósł się z 167 zł na 175 zł. Bankiem Związku Spółek Zarobkowych, który zachowuje oddawna stały swój kurs 78,50 zł, w grudniu robiono niewielkie obroty, gdyż brak było odbiorców. Bankiem Kwilecki Potocki i S-ka handlowano po kursie 75 zł. Kurs Banku Przemysłowców ustalono na ultimo roku w wysokości 80 groszy za stare akcje 1.000-markowe.

Akcje Cegielskiego miały tendencję zniżkową — z 48,50 zł kurs ich spadł stopniowo na 45 zł, ale i po tym kursie trudno było je ulokować wobec braku odbiorców. Spadł także kurs R. Maya z 90 zł na 88 zł, a w końcu miesiąca oddawano go już po 85 zł.

Herzfeld & Viktorius uchwalili w dniu 21 grudnia 10 proc. dywidendy za 1928-29 r., to też kurs tych akcji podniósł się w grudniu z 38 na 42 zł. Akcje Hartwiga, którymi w ostatnich miesiącach obracano po kursie ca. 32—31 zł, w dniu 31 grudnia podskoczyły od razu na 39 zł.

Niemcy podnoszą cła agrarne

Ostatnie dni w Reichstagu cechował szereg poważnych rozstrzygnięć, zmieniających w znacznym stopniu niemiecką taryfę celną. Największym zmianom uległy cła agrarne, przede wszystkim zbożowe.

Według nowej ustawy, nie będzie odtąd stałych stawek na zboże chlebowe, lecz będą tylko określone granice, w jakich stawki te mogą się wahać. Dotychczasowe stawki 7 i 7,5 RM będą uważane jako normalne z tem, że rząd może według swego uznania zmienić je w granicach od 9 RM (9,50) do 3 RM (3,50). Niemiecka prasa gospodarcza zajęła wobec nowej ustawy stanowisko wyczekujące, obiecując wrócić do tego zagadnienia, gdy nowy system wyda pewne konkretne rezultaty.

Na stałe podwyższone zostały stawki na jęczmień i owies. Cło na jęczmień browarowy wynosi odtąd 9 RM, czyli dwa razy tyle, co przed wojną. Stawka na jęczmień pastewny wynosi nawet dwa i pół razy więcej niż cło poprzednie, zarazem przedwojenne (z 2 RM na 5). W ostatniej chwili udało się przeprowadzić w Reichstagu komentarz dodatkowy, że cło to obowiązuje tylko jeden rok, poczem musi być ponownie uchwalane. Nowa stawka celna na jęczmień pastewny, jest poważnym obciążeniem dla zachodniemieckich hodowców świń, którzy też energicznie protestowali przeciwko nowej ustawie.

Cło na owies wynosi odtąd 8 RM. Znacznie podwyższono również stawkę na mąkę. Wynosi ona np. przy mące pszennej stawkę pszenicy plus 4,25 RM, czyli na wypadek zastosowania najwyższej stawki 18,50 RM.

Silnej podwyżce uległy cła na bydło: przy rogaciznie żywej wagi o połowę, przy owcach i mięsie nieco mniej. Na świnię wprowadzono podobny system, jak na zboża chlebowe. Cło na masło potraktowano jako wychowawcze i podwyższono do wysoko-

ści 50 RM, z tem, że będzie ono w miarę potrzeby corocznie obniżane. Główni twórcy nowej ustawy — wielka własność ziemska, są ze swego dzieła bardzo zadowoleni, lecz przywódca ich Schiele, zaznaczył w dłuższym artykule w „Deutsche Tageszeitung”, że jest to tylko „etap na drodze sanacji niemieckiego rolnictwa”. Z drugiej strony największe i najpoważniejsze niemieckie pismo gospodarcze „Frankfurter Zeitung” uważa omawianą ustawę za „przemijające zło konieczne”, stwierdzając, że jest ona sprzeczną z interesami większości rolnictwa — drobnych gospodarstw i folwarków. W dalszym ciągu przypomina „F. Z.” o obietnicy danej przed dwoma laty przez dr. Curtiusa, ówczesnego ministra gospodarstwa narodowego, a obecnego ministra spraw zagranicznych, który przyrzekł wówczas w swoim expoze w Reichstagu, że równowaga między przemysłem a rolnictwem zachowaną będzie nie przez podwyższenie cel agrarnych, lecz przez obniżanie cel przemysłowych. Wobec tego, że obecna ustawa przewiduje podwyższenie zarówno wspomnianych wyżej cel rolniczych, jak również przemysłowych (obuwie i aluminiujm) „F. Z.” stwierdza, że obecnie należałoby obietnicę tę przypomnieć.

Bez zmiany pozostał kurs Cukrowni Zduny, za którą płacono stale 35 zł. Za Browar Krotoszyński płacono 25—26 zł, za Centralę Rolników 90 do 95 zł. Akcje likwidującej się Poznańskiej Spółki Drzewnej oddawano po 20 zł za 100 zł nomin.

Poza tem handlowano drobne ilości, nie kwalifikujące się do notowania: Poznańskiego Banku Ziemian po 75 zł, Spółki Stolarskiej po 75—65 zł, Kantorowicza po 70 zł, Unji po 105 zł, Młyna Ziemiańskiego po 120—115 zł, Płotna -po 9—12 zł, Młynów Wągro wieckich po 130 zł i Związkowej Centrali Maszyn po 80—100 zł.

Papiery procentowe państwowe były w żywych obrotach. Kurs 5 proc. Pożyczki Konwersyjnej wahał się od 48 do 49 proc. wartości nominalnej. Większym wahaniem podlegał kurs premjówek: „dolarówką” obracano po kursie 63,50 zł. do 70 zł za sztukę, a 4 proc. inwestycyjną po kursie 113 do 119 zł.

Kurs 8 proc. listów dolarowych Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego w grudniu znacznie się poprawił: na początku miesiąca handlowano niemi po 87,1/2 proc, poczem, stopniowo zwiększając, doszły one do 93—92,1/2 proc. wartości nominalnej.

Za 6 proc. listy żytnie tegoż Ziemstwa płacono w ciągu grudnia 21—22,50 zł za 1 ctr. mtr., dopiero w dniu 31 grudnia kurs ich podskoczył na 23,00—24,75 zł. Wreszcie 4 proc. listy zastawne konwertowane Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego obracano po kursie 39—38 proc. wartości nominalnej.

8 proc. obligacje m. Poznania z 1926 i 1927 r. handlowano w mniejszych ilościach po ustabilizowanym kursie 92 proc., a 7 proc. obligacje mieszkaniowe m. Poznania — po 85 proc. wartości nominalnej.

Wprowadzone na Giełdę Poznańską w grudniu 8 proc. obligacje komunalne Komunalnego Banku Kredytowego osiągnęły kurs 91,1/2 proc. wartości nominalnej. Po tym samym kursie handlowano również 8 proc. listy zastawne Zachodnio-Polskiego T-wa Kredytowego Miejskiego w Poznaniu.

R. U.

ny odpowiadającej najwyższemu notowaniu berlińskiemu. Wyborowe gatunki masła polskiego znajdują od pewnego czasu dobry zbytn na nowych rynkach. Uzyskane tam ceny są bez porównania lepsze od cen uzyskiwanych z eksportu do Niemiec. Zwiększenie wywozu na te nowe rynki uzależnione jest wyłącznie od młeczarni, które za wysoko wartościowy towar uzyskać mogą dobre ceny. Notowanie berlińskie pozostało do 31 grudnia 1929 r bez zmiany i wynosi: rmk. 166 per 50 kg. franko stacja odbiorcza za I gatunek, rmk. 151 per 50 kg. za II gatunek, rmk. 135 per 50 kg. za III gatunek.

Rynek angielski w ub. tygodniu po trochę się ożywił z czego skorzystało głównie masło duńskie, które notowano w Londynie w dniu 28 grudnia 29 r. od 4 — 6 sh wyżej. Natomiast masło polskie doznało dalszej niżki o 2 sh i notowane było sh 142 —152 per ctw loco Londyn. Rynek krajowy spokojny.

KRONIKA GOSPODARCZA

(k) Polska na konferencji węglowej. W dniu 6 stycznia rozpoczyna się w Genewie przygotowywana konferencja węglowa, która obradować będzie nad sprawami czasu pracy, płacy i ogólnych warunków pracy w górnictwie węglowym. W konferencji weźmie udział delegacja polska.

(k) Przemysł maszyn rolniczych. Grudzień, normalnie jeden ze spokojniejszych miesięcy w handlu maszynami rolniczymi, dał jeszcze mniejsze obroty, niż listopad. Nawet maszyny okresu zimowego, jak sieczkarnie, parniki itp. wykazały obroty o wiele mniejsze, niż w grudniu roku zeszłego. Platności, które we wrześniu i październiku br. nieco poprawiły się, znowu uległy pogorszeniu, dając większe sumy protestów i prolongat. Remanenty magazynowe, pomimo zredukowanej produkcji, są znacznie wyższe niż w roku ub.

(z) Czy wypowiedzenie polsko-czeskosłowackiego traktatu handlowego? Czeskosłowackie kółka agrarne wysuwają coraz głośniejsze żądanie wypowiedzenia traktatu handlowego z Polską oraz Węgrami. Przy zawieraniu nowego traktatu miano by uwzględnić w szerokiej mierze interesy rolnictwa Czechosłowacji przez zastosowanie cel ochronnych do wwozu artykułów produkcji rolnej. Przeciw polityce agrarjuszki zastrzegają się przemysłowcy artykułów żywnościowych.

Z ZAGRANICY

(z) Noworoczny program handlowy Czechosłowacji. Min. handlu rep. Czechosłowackiej wydało publikację noworoczną, w której między innymi zaznacza, iż do zadań programu gospodarczego Czechosłowacji na r. 1930 należą w pierwszym rzędzie: zawarcie układu taryfowego z Niemcami, nowe umowy handlowe z państwami bałkańskimi, zawarcie stałego traktatu handlowego z Turcją na miejsce obecnego prowizorium, zrewidowanie dotychczasowych traktatów handlowych z innymi państwami.

Bekon. Notowanie bekonów w Londynie z końcem grudnia opiewało oficjalnie za cwt. w szylingach: bekonny szwedzkie nr 1 sizeable 106, nr 2 102, nr 1 ciężkie 103 — 105, nr 2 98 holenderskie nr 1 sizeable 96 — 101, nr 2 93 — 98, polskie najchudsze 86 — 90, chude 82 — 86, prima 76 — 80, szóstki 78 — 84, rosyjskie najchudsze 70 — 76, chude 70 — 74, prima —. Ceny polskich bekonów w Hull wynoszą 90 — 92.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań dnia 4. I 1930.

Warunki: Handel hurtowy paryetel Poznań, ładunki wagorowo dostawa bieżąca za 100 kg.

Standardy: a, żyta 696 gr (118,5 f. w h.), b) pszenicy 753 gr (128,6 f. w h.), c) jęczmienia 673 gr. 11,4 f. w h.), d) owsa 506 gr. 84,6 w h.).

„Ceny orientacyjne paryetel Poznań	
Żyto	25,25—26,00
Usposobienie spokojne.	
Pszenica	36,50—38,50
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień przemysłowy	23,75—24,75
Jęczmień browarowy	26,75—29,75
Usposobienie spokojne.	
Owies	19,25—21,25
Usposobienie spokojne.	
Mąka żytnia wI work wędług urzędowe ustalonego typu (70%)	39,50
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wI worka	57,50—61,50
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie	15,75—16,75
Otręby pszenne	18,00—19,00
Rzepak	75,00—79,00
Groch polny	35,00—39,00
Groch Victoria	39,00—46,00
Groch Fölgers	38,00—45,00
Ogólne usposobienie spokojne.	

KTO KUPUJE TOWARY ZAGRANICZNE ODBIERA CHLEB ROBOTNIKOM POLSKIMI

WIADOMOŚCI POTOCZNE

W holdzie nieustraszonemu Bojownikowi

O pomnik dla ś. p. ks. arcybiskupa gnieźnieńskiego - poznańskiego, Florjana Stablewskiego

Jak się dowiadujemy, powstała myśl postawienia pomnika arcybiskupowi gnieźnieńsko-poznańskiemu ś. p. ks. Florjanowi Oksza-Stablewskiemu. Pomnik ten stanąć ma najpóźniej na 25-lecie śmierci ś. p. arcybiskupa, przypadające na dzień 24 listopada 1931 r.

Postać arcybiskupa Stablewskiego, który przez szereg lat zasiadał na stolicy prymasów, jest żywa jeszcze mocą jego męznego wystąpienia w obronie języka polskiego w szkołach pruskich, a szczególnie w obronie zasad nauczania religii w rodzimym języku. Czas jego arcybiskupstwa przypadł na okres najcięższego ucisku narodu polskiego, prześladowanego rugowaniem Polaków z ziemi i z wszystkich stanowisk, a przedewszystkiem na czas najgorętszej walki o język ojczysty w nauce religii w szkołach pruskich i w okresie wstawionego na cały świat męczennictwa polskich dzieci szkolnych w obronie pacierza.

Głośny i sławny list arcybiskupa, zawierający doniosłe wskazania w przedmiocie nauki religii w języku ojczystym, był ostatnią enuncjacją pasterką Florjana Stablewskiego i ściągnął gromy nienawiści prusactwu przeciw Prymasowi Polski. Wspomniany list uważany jako testament wielkiego arcybiskupa, jest wymownym dokumentem chwili i wielkich zmagani narodu polskiego w walce o najświętsze prawa i skarby duchowe. Jasne postawienie sprawy nauczania religii w języku ojczystym przykuło więzami niezmiennej miłości całą ludność polską do swego arcybiskupa, a wdzięczność towarzyszy arcybiskupowi Stablewskiemu poza jego grób.

Jak pisze „Przewodnik Katolicki” w porozumieniu z J. Em. ks. Kardynałem Prymasem, ukaże się niebawem odezwa w sprawie budowy pomnika, skierowana do wszystkich katolików naszej archidiecezji. (k)

Stan wody w Warcie według notowań In. spekeji Dróg Wodnych: + 0,52 m. Kal. rz.-kat.: Tytus P.; — jutro Telesfor P. i M.

Kal. słow.: Dobromir; jutro Włastibor.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka Sapiieżyńska, plac Sapiieżyński 1. — Apteka pod Eskulapem, pl. Wolności 13. — Apteka pod Złotym Lwem, Stary Rynek 75. — Apteka Chwaliszewska, Chwaliszewo 76.

Jezycze: Apteka Mickiewicza, ulica Mickiewicza 22.

Lazarz: Apteka przy Parku Wilsona, ul. Marsz. Focha 98.

Wilda: Apteka „Fortuna”, Górna Wilda 96.

W innych dzielnicach miasta apteki tam się znajdują.

KRONIKA KOŚCIELNA

— Srebrny jubileusz kapłaństwa obchodzić będą w roku bieżącym: ks. prob. bezcz. Bruno Steuer w Witaszycach dnia 8 października; ks. prob. Stefan Rudnicki w Szaradowie dnia 2 kwietnia; ks. prof. dr. Antoni Prumba w Poznaniu dnia 8-go października; ks. prob. Józef Ludwik w Pogrzebowie dnia 2 kwietnia; ks. prob. Antoni Dukat w Kiekrzu dnia 2 kwietnia; ks. prob. Hilary Kokociński w Kęblowie dnia 2 kwietnia.

OSOBISTE

— Srebrne gody małżeńskie obchodzić we wtorek, 7 bm. długoletni nasz współpracownik, p. Piotr Kordylewski z małżonką swą Apolonją z Piechokich, zamieszkałi przy ul. Długiej 18. Msza św. na intencję Jubilatów odprawi się w Kaplicy Różańcowej w kościele OO. Jezuitów we wtorek o godz. 9-tej.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— Z Poznańskiego Tow. Ogrodniczego. Posiedzenie miesięczne odbędzie się w niedzielę, dnia 5 bm. o godz. 15 w lokalu przy ul. Pocztowej 30.

WIECZORY, KONCERTY

— Bal Aeroklubu Akademickiego odbędzie się w niedzielę, dnia 12 bm. w salach Bazaru. Już dziś przewidzieć można, że bal ten należeć będzie do najlepszych w tym karnawale. Zaproszenia wydaje sekretarjat Aeroklubu Poznań, Al. Marcinkowskiego 24 (Narod. Uniw. Robotn.) od godz. 15 do 17.

— Herbatka sekcji misyjnej Sodalicji Pań Miejskich odbędzie się dnia 7 bm. o godz. 17 w salce „Warszawianki” przy Alejach Marcinkowskiego. Prosimy o jak najliczniejszy udział członków oraz gości Zarząd.

— Bal młodych prawników. Dnia 19 stycznia br. odbędzie się pod protektorem J. M. Rektora Kaszniczy, kuratora Koła prof. Peretiatkowieza, dziekana prof. Zaleskiego, doroczny bal Koła Prawników i Ekonomistów U. P. w Poznaniu w salach Bazaru. Lista zaproszeń wyłożona w sekretarjacie Koła, Zamek, pokój 10, do dn. 12 bm.

— Teatr dla dzieci. Dnia 11 bm. odbędzie się staraniem Stow. Rodziny Wojskowej w Teatrze Nowym przedstawienie dla dzieci rodzin wojskowych. Początek przedstawienia o godz. 16. Odegrana zostanie bajka Grimma „Dziecko szczęścia”. Bilety po cenach znacznie zniżonych wydaje codziennie między godz. 11 a 13 sekretarjat „Rodziny Wojskowej”, Komenda Placu, Poznań, pl. Wolności 16, parter.

WYCHOWANIE, KURSY

— Wyższe Studium Języka Francuskiego. Drugi trymestr rozpoczyna się w

środe, 8 bm. Słuchacze, zamierzający korzystać z kursów lub odczytów, zechcą się zgłosić w sekretarjacie przy ul. Sew. Mielżyńskiego 26-27 od godz. 17-19, który wydaje stale karty wstępu, ważne na trymestr lub na cały rok akademicki.

ZYCIE SOKOLE

— „Sokol” Śródmieście urządza w d. 6 bm. o godz. 18 w sali gimnastycznej przy Zielonych Ogródkach gwiazdkę dla młodzieży, na którą zaprasza członków i sympatyków z rodzinami Zarząd.

— „Sokol” Śródmieście. Roczne walne zebranie odbędzie się dnia 8 bm. o godzinie 20 w salce przy ul. św. Marcina 65. Na porządku obrad m. in. uzupełnienie zarządu oraz wniosek Oddziału Kolowników o utworzenie samodzielnego gniazda sokolego.

— Tow. Gimn. „Sokol” Poznań III. Roczne walne zebranie odbędzie się dnia 6 bm. o godz. 14.30 w lokalu dh Zawadkowej. Przybycie wszystkich członków z powodu ważnych spraw konieczne.

— Gwiazdka sokolaj. Gniazdo żeńskie Poznań XII (Śródmieście) urządza dn. 5 bm. o godz. 15 w sali gimnastycznej przy Zielonych Ogródkach gwiazdkę dla swego oddziału młodzieży w liczbie 40. Uroczystość ta zapowiada się bardzo pięknie, gdyż obok przemówień, kolend i obdarowania działwy sokolej, przewiduje program także pokazy gimnastyczne druhen starszych i młodzieży w ćwiczeniach wolnych i na sprzętach oraz tańce narodowe, pantomimę i deklamacje. Na uroczystość tę zarząd serdecznie zaprasza gniazda siostriżane oraz sympatyków pracy sokolej.

— Obchód gwiazdkowy u Sokolic w Gnieźnie. Gniazdo Sokola żeńskiego w Gnieźnie urządza dnia 5 bm. w sokolni na boisku przy ul. Niecałej obchód gwiazdkowy w gronie druhen i druhów. Dzięki zapobiegliwości pań z zarządu obchód zapowiada się doskonale i z pewnością przyczyni się do nawiązania serdecznych niti przyjaźni między zgromadzonymi gośćmi. Początek obchodu o godz. 17. (br.)

KOMUNIKATY RÓŻNE

— Praca piekarzy w święto Trzech Króli. Cech Mistrzów Piekarskich donosi, że według opinii Inspektoratu Pracy w święto Trzech Króli wypiekać nie wolno.

PODZIĘKOWANIA

— Dział Panien św. Winc. a Paulo składa serdeczne podziękowanie dzieciom ze szkółki przygotowawczej p. Janiny Sulerzyskiej za zebrałą wśród nich na biednych kwotę 40 zł oraz za ofiarowane przez nich i przez dzieci ze szkółki przygotowawczej im Marij Brownsford obfite dary, składające się z odzieży, obuwia, zabawek, książek i lakoci.

KRONIKA MIEJSCOWA

— Generalny Komitet VI Dnia Katolickiego w archidiecezjach gnieźn. i poznańskich podaje do wiadomości, że dnia 20, 12, 29 r. odbyło się w Sekretarjacie Generalnym Ligi Katolickiej w Poznaniu posiedzenie komisji likwidacyjnej Komitetu VI Dnia Katolickiego. Kwoła, która wpłynęła w Dniu Katolickim, została rozdzielona w równych częściach pomiędzy 7 katolickich związków diecezjalnych: Ligę Katolicką, Zw. Katol. Tow. Robotników Polskich, Zw. Kobiet Pracujących, Związek Młodzieży Polskiej, Związek Młodych Polek, Zw. Towarzystw Dobrocz. „Caritas”, Katol. Związek Abstynentów. Szczegółowe zestawienie wpływów VI Dnia Katolickiego przesłano poszczególnym komitetom lokalnym. Komitet korzysta z okazji, aby złożyć publiczne podziękowanie im wszystkim, którzy współpracą przyczynili się do uświetnienia VI Dnia Katolickiego, a zwłaszcza pp. kwatermistrzom i kwatermistrzom, którzy nie szczędzili trudu i poświęcenia, celem pomnożenia wyników finansowych zbiórki na cele katolickich organizacji.

— Sprawa pałacu Mielżyńskich. Od dłuższego czasu już opinia publiczna śledzi z zainteresowaniem artykuły i wzmianki w prasie, dotyczące pałacu Mielżyńskich w Poznaniu. Z uwagi na niepokojący stan zdrowia właściciela, zachodzi obawa przejścia tego pięknego budynku w Starym Ryńku w ręce niepewne, a nawet żydowskie. Jak się dowiadujemy, sprawa kupna pałacu Mielżyńskich przechodzi obecnie na tory realne, gdyż pięknym obiektem zainteresował się znany ziemianin wielkopolski hr. Ignacy Mielżyński, właściciel majątności Iwru. Od pewnego czasu toczą się już pertraktacje z właścicielem i należy mieć nadzieję, że wezmą one obrót pomyślny, czego oczekuje opinia publiczna. (k.)

— Gwiazdkę w szkole im. Wszystkich Świętych obchodzone 23 grudnia. — Do 85 chłopców, ustawionych obok płonącej choinki, przemówił w pięknych słowach rektor p. Dworczyk, podkreślając, że radosną tę chwilę zawiązują licznym dobroczyncom, którzy rok rocznie uszczęśliwiają ich gwiazdką. Po odśpiewaniu kilku kolend, rozdano podarki. Każdego z chłopców obdarowano bielizną, ubraniami lub trzewikami i artykułami spożywczymi. — Kierownictwo szkoły pragnie wyrazić słowa serdecznej podziękacji za laskawą dary firmom: Wuka, Goplana Kreglewski, Kalamajski, Czepczyński, Szczerbiński, Mrozikiewicz, Świerkowski, Cygański, Semma oraz wszystkim, którzy przyczynili się do urządzenia gwiazdki. (br.)

Przy bólach lub zawrotach głowy, szumie w uszach, bezsenności, ziem samopoczuciu, pobudzeniu należy natychmiast zastosować wypróbowany przy tych dolegliwościach środek — wodę gorzką Franciszka Józefa. Sprawozdania naczelników lekarzy zakładów leczniczych dla chorób żołądka i kiszek stwierdzają nadzwyczajną skuteczność naturalnej wody Franciszka Józefa, jako środka przeczyszczającego. Żądać w aptekach i drogerjach. nw 6465

KRONIKA POLICYJNA

— Ujęto 14 osób obwinionych o kradzieże i włamania i 2 osoby obwinione o oszustwa. Wszyscy ci aresztowani albo przyznali się do winy, albo też wina ich została udowodniona. Częściowo przedmioty, skradzione przez aresztowanych, można było poszkodowanym zwrócić. (z.)

— Kradzieże i włamania. Przy pomocy podrobionego klucza włamali się złodzieje do mieszkania p. Smigaja Wincenczego przy ul. Rybaków 19 i skradli różne rzeczy, wart 500 zł. — P. Małgorzacie Tyma, ul. Staszica 17, skradziono z piwnicy pierzyny. — P. Gołaskiemu, ul. Poznańska 27, skradziono z piwnicy ziemniaki i węgle, tamże p. Magdalenie Skóra kapuście i warzywa. Sprawców kradzieży ujęto. (z.)

— Czyja własność? W wydziale śledczym znajdują się następujące rzeczy, odebrane złodziejom: brązowa teka do akt, 5 płaszczy męskich (czarny z kołnierzem sylowym, letni brązowy, letni zielonkowy, brązowy zimowy, szary letni), 5 ubrań męskich (beżowe sportowe, brązowe, sportowe, ciemno-granatowe w kratki, brązowe w kratki), spodnie do ubrania smokingowego, jaskółkowe ubranie, ubranie granatowe, 3 kapelusze (2 szare i brązowy), bielizna męska: 12 koszul wierzchnich, 4 kałesony, 6 rękawików, 13 chusteczek (bielizna częściowo znaczonego literami G. M.), kamizelki, szara wełniana i brązowa, koc, kostium kąpielowy, 6 krawatów, 22 pary skarpet różnego koloru, rękawiczki męskie, szal męski, para stuchawek do radja, 3 lampki do radja, cewki uszkodzone, 14 tubek z farbami, 10 kołnierzyków, brązowe męskie trzewiki, nikielowe nożyczki, 3 walizy i tubka do perfum. Poszkodowani mogą się zgłosić w pokoju 72 Komendy Pol., pl. Wolności. (z.)

Z OSTATNIEJ CHWILI

— Postrzelono w rękę w Kowalewie (pow. gnieźnieński) Józefę Wagnerową. Wypadek spowodowali przy nieostrożnym obchodzenia się z rewolwerem Ewald Herzog i Eryk Bonte, obaj z Kowalewa. (z.)

— Szkielet znaleziono w Sędzinach (pow. szamotulski) przy nakrywaniu kopców obok zabudowań rolnika Stefana Szymczaka. Jest to szkielet około 16-letniego osobnika i był mocno uszkodzony. Przypuszcza się, że leżał w ziemi około 30 lat. (k.)

— Eksplozja w karburatorze spowodowała pożar samochodu, własność Wojciecha Frackowiaka z Poznania na szosie między Poznaniem a Baranowem w pow. poznańskim. Ogień stłumiono. Szofer Ignacy Tomczak z Poznania nie jest tu zupełnie winny. (k.)

— Zmarł od poparzenia w Dobrzycy (pow. krotoszyński) 7-letni Marjan Staszak, syn zawiadowcy stacji kolejki powiatowej. Chłopiec zapalił na sobie świecą ubranie i poparzył się tak ciężko, iż zmarł następnego dnia. (k.)

— Pożar z nieostrożności. W ostatnich dniach grudnia wybuchł pożar w mieszkaniu Alfonsa Mielkego w Wieleniu w powiecie czarnkowskim. Straty ocenia się na około 3 tys. złotych. Jak się okazało, przyczyną powstania pożaru było nadmierne napełnienie w piecu kaflowym przy niedostatecznym zabezpieczeniu paleniska, wskutek czego zapaliło się łóżko stojące w pobliżu. (k.)

— Kradzież koni. W nocy na 30 ub. mies. skradziono trzy konie ze stajni rolnika Andrzeja Małowskiego w Kostrzynie. Były to: 8-letnia żrebną klacz kara wzrostu 1,66 m; 3-letnia klacz gniada wzrostu 1,70 m; o białej tylniej pęcinie i 5-letni wałach deresz wzrostu 1,69 m. — Drugiej kradzieży koni dokonano w nocy na 1 bm w Łące Wielkiej w powiecie gostyńskim u gospodarza Jana Sarbinowskiego. Skradziono 3 konie z półszorkami i wozem roboczym. łącznej wartości około 2 tys. zł. Za koniokradaami zarządono poszukiw. (k.)

— Pożary na Pomorzcu. W Gostkowie pod Toruniem spaliła się stodoła z zapasami zboża. Właściciel jej, Misiak, ponosi

Dzisiaj w Kinie

Apollo: „Zdrada stanu”.
Aurora: „Siepacz Carski i Katorgi Sybiru”.
Bajka: „Kiedy mężczyzna milczeć musi”.
Casino: „Godzina flirtu”.
Colosseum: „Czy Edie Polo zawinił?”
Corso: „Ofiara Kabaretu”.
Edison: „Za kulisami dancingu” (kabaret).

Kapitol: „Co kocha kobieta”.
Metropolis: „Ulica potępionych dusz”.
Odeon: „Wolga, Wolga!”
Renaissance: „Jego najniebezpieczniejsze przygody”.
Słońce: „Arka Noego”.
Stwlowe: „Grzeszna miłość”.
Wilsona - Lazarz: „Metropolis”.

Ujęcie rabusiów

Właściciel odzyskał towary

W sprawie kradzieży z włamaniem u Adama Nowakowskiego przy ul. Woźnej 12, ujęto zawodowych włamywaczy (recydywistów) Kazmierczaka Marjana (ul. Strzelecka 13) i Kuszewskiego Mieczysława (ul. Grobla 23). Za paserstwo aresztowano ponadto Gorzejewskiego Walentego (ul. Wielka 25) i żonę jego Gorzejewską Helenę, tamże zamieszkałą.

Inicjatorem włamania był Gorzejewski, który znając położenie fabryki i budynku informował rabusiów. Kradzieży dokonano w nocy z 27 na 28 grudnia około godz. 2 po upewnieniu się poprzednio, że stróż nocny znajduje się w bramie. — Złodzieje weszli wpięrow na dach domu przy ul. Woźnej 11, a następnie na pobliski dach kamienicy nr. 12, gdzie po odsunięciu lufcika dostali się do wnętrza fabryki, która mieści się na V piętrze i skradli towary trykotowe na sumę 8 000 zł. Z łupem udali się na łakę nad Wartą, gdzie go przechowali, a następnie Gorzejewski przewiół wszystko wózkami do swego mieszkania przy ul. Wielkiej 25.

Skradziony towar zwrócono poszkodowanej firmie. Wszystkich wyżej wymienionych odstawiono do sądu grodzkiego. (z)

O naprawę szosy

na szlaku Poznań — Krzeszów

Donoszą nam, że droga z Poznania do Kresin znajduje się od niepamiętnych czasów w okropnym stanie. Świadczą o tem liczne doły wypełnione w czasie śloty zdradliwie lepkiem błotem, a ponadto nie brak różnych przeszkód, które stanowią dla komunikacji kolowej poważne niebezpieczeństwo.

Jak się dowiadujemy w sprawie naprawy szosy toczy się od kilku lat proces między powiatem, a gminą Żegrze, ale pozytywnego wyniku dotąd niema. Tymczasem szosa coraz bardziej się psuje i stanowi dla jadących istne pasmo udręki.

Most w Gluszyńcu na tym samym szlaku wymaga również gruntownej naprawy. Sterczy on kilka centymetrów ponad powierzchnią i może być wskutek tego przyczyną nieszczęśliwego wypadku. Czas by zatem był, aby władza wpłynęła ostatecznie na decydujące czynniki, któreby powinny jaknajrychlej rozpocząć naprawy zdemolowanej szosy, uprzedzając katastrofę, która w podobnych warunkach może się łatwo wydarzyć. (z)

KALENDARZYK

Sobota, 4 stycznia 1930.

Słońce: wschód 8,04; — zachód 15,51; — długość dnia 7 godz. 47 min.
Księżyc: wschód 10,44; — zachód 20,25; — przed nowiem.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Sobota, godz. 7 rano: Temperatura powietrza wysoka + 6 st. C., pochmurno, wiatr południowo-zachodni, ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 753 mm. — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 6 st. C., najniższa + 3 st. C. Ilość opadu nieznaczna.

si straty na około kilkanaście tysięcy złotych. Ogień powstał wskutek nieostrożności właściciela. W Świnarni pod Lubawą spłonęły dwa chlewy i stodoła dzierżawcy Kuca. Ogień strawił kilkadziesiąt str. zboża, narzędzia rolnicze i wozy ogólnej wartości kilkunastu tys. złotych. Budynki ubezpieczone były na sumę 15 tys. zł. W Lubawie spalili się stóg zboża rolnika Kozłowskiego, który ubezpieczony był na 2500 zł. W Brodnicy zniszczył pożar do szczytów śpiżarnię p. Nowickiej. (x.)

Z WIELKOPOLSKI

— **Pobiedziska.** (Rocznica oswobodzenia.) Dnia 1 bm. obchodziło Tow. Powstańców i Wojaków im. Tad. Kościuszki w Pobiedziskach 11 rocznicę oswobodzenia Wielkopolski. Rano wyruszyli towarzysztwa w pochodzie do kościoła parafjalnego, gdzie odbyło się nabożeństwo. Na grobie poległego za wolność powstańca złożono uroczyste wieniec. Wieczorem udali się wszyscy na przedstawienie amatorskie. Odegrano sztukę w trzech aktach „Sublokator”. Po przedstawieniu odbyła się zabawa taneczna w sali p. Wojtkowiaka. (pp.)

— **Gostyń.** (Pokaz rolniczy w Domach chowie.) W Domach chowie odbyła się w jedną z ostatnich niedziel piękna uroczystość, a mianowicie pokaz konkursowy przysposobienia rolniczego, zorganizowany przez okręg gostyński Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej oraz Młodych Polek. W sali domu parafjalnego zgromadzono liczne ekspozycje, wśród których dzierżyły prym kaczany i bazy, z drobiu kury, wreszcie prace ręczne z zakresu przedmiotów używanych w gospodarstwie. Na otwarcie przybyli przedstawiciele władz i organizacji. Po nabożeństwie goście udali się do domu parafjalnego, gdzie ks. prob. Ludwiczak dokonał otwarcia wystawy. — Następnie ks. Jarosz wygłosił referat o znaczeniu przysposobienia rolniczego. — Wzręczenia cennych nagród dokonał p. dyr. Goralowski. poczem kolejno przemawiali p. starosta, ks. kan. Schulz, p. Prezbis. inż. Temler oraz sekretarz miejscowego Stow. Młodzieży Polskiej, p. Kotak. — Po wspólnej fotografii licznie zgromadzeni mieszkańcy Domachowa i okolicznych wiosek oglądali z zaciekawieniem wystawione ekspozycje, podziwiając szczególnie wspaniałe wyniki uprawy kukurydzy.

— **Września.** (Nowy starosta.) Z dn. 1 bm. ustąpił ze służby p. starosta Charkiewicz, a przejął ją p. starosta Br. Chodakowski, który przybył z Kowla. a nie, jak mylnie podała A. W., z województwa poznańskiego. P. starosta Charkiewicz cieszył się ogólnym poszanowaniem wśród tutejszego społeczeństwa, to też odejście jego wywołało szczyry żal.

— (Pod znakiem gwiazdki.) Towarzystwa tutejsze jak Tow. Pań św. Wincen. tego, dalej ochronka, Tow. kobiet „Dąbrówka”, Tow. Powstańców i Wojaków, Tow. Inwalidów i inne urządziły dla biednych względnie dzieci członków i sierot wieczory gwiazdkowe. Akcje tę poparło obywatelstwo z miasta i powiatu bardzo wydatnie, tak, że uroczystości te wzbudziły wielką radość i wdzięczność obdarowanych.

— (Akad. Koło Wrześnian.) W dniu 18 bm. urządził Akad. Koło Wrześnian w salach p. Knechtla doroczną zabawę tańcową na cele swego kola. Społeczność z miasta i powiatu poprzę zapewne życzliwie naszą młodzież akademicką. (y.)

RADJO

Programy radijofoniczne

Poniedziałek, dnia 6 stycznia 1929 r.
Poznań (335 m) godz. 10.15 nabożeństwo z katedry poznańskiej; kazanie wygł. ks. Infulat Stanisław Adamski; godz. 12.00 sygnał czasu; godz. 12.05 koncert gramofonowy; godz. 16.50 odczyt T. C. L.; godz. 17.10 lekcja gry szachowej; godz. 17.30 audycja regionalna; godz. 17.45 koncert wokalny; Wykonawcy: Wanda Kędziorówna (sopran), Aniela Tomkiewiczówna (sopran), Prof. Marjan Sauer (akomp.); godzina 18.15 interludium muzyczne w wyk. prof. Stanisława Pawlaka (skrzypce); przy fort. prof. Franciszek Łukasiewicz; godz. 18.45 nadprogram; godz. 19.05 „Silva rerum”; godz. 19.25 pogadanka radiotechniczna; godz. 19.45 10 minut humoru — dowcipy i aforyzmy p. red. H. Grudzińskiego; godz. 19.55 odczyt p. t. „Świat książek” (wygł. p. J. Skiński); godz. 20.15 odczyt p. t. „Polskie teksty gwarowe” (cz. I.) wygł. dr. Adam Tomaszewski; godz. 20.30 koncert międzynarodowy z Berlina; godz. 22.00 sygnał czasu, komunikaty PAT i sportowe; godz. 22.15 lekcja tańców; godz. 22.40 muzyka taneczna z kawiarni „Wielkopolska”.

Katowice (409 m) godz. 10.15 transmisja nabożeństwa; godz. 15.20 „Szopka żołnierska” (transmisja z Warszawy); godz. 16.00 koncert gramofonowy; godz. 17.00 koncert z Warszawy; godz. 18.20 słuchowisko dla dzieci z Warszawy; godz. 19.20 dr. M. Budek: „Z dziejów walk na morzu”; godz. 20.00 feljeton z Warszawy; godz. 20.30 transmisja koncertu międzynarodowego; godz. 22.00 feljeton z Warszawy; godz. 22.15 komunikaty.

Warszawa (1412 m) godz. 10.15 nabożeństwo z katedry poznańskiej; godz. 12.10 Poranek muzyczny z Filharmonii Warszawskiej. Wykonawcy: Orkiestra filharmoniczna pod dyr. Józefa Ozimińskiego i Stefanja Millerowa (śpiew); godz. 14.00 —

15.20 wykłady rolnicze; godz. 15.20 audycja wojskowa; godz. 16.00 O wycieczce do Pompei opowie p. Jerzy Siwecki; godzina 16.20 muzyka gramofonowa; godz. 16.40 „W krainie mormonów” — wygł. prof. Aleksander Janowski; godz. 17.00 koncert popularny; godz. 18.20 słuchowisko dla dzieci p. t. „Marcinek u trzech króli” Ewy Szelburg; godz. 19.25 „Skąd się bierze węgór w naszych wodach” — opowie dr. Marjan Gieysztor; godz. 20.00 feljeton p. t. „Przygoda zmyślona” — wygł. p. Kaz. Wroczyński; godz. 20.30 koncert międzynarodowy z Berlina; godz. 22.00 rozmowa z Zofją Nalkowską; godz. 22.15 komunikaty; godz. 22.25 „Ostatnia fala”; godz. 22.35 komunikaty PAT; godz. 23.00 muzyka salonowa z „Oazy”.

Wtorek, dnia 7 stycznia 1930 r.

Poznań (335 m) godz. 13.00 sygnał czasu; godz. 13.05 koncert gramofonowy; godzina 14.00 notowania giełdy pien. i cen targ. Rzeźni miejskiej; godz. 14.15 komunikaty gosp. — roln. PAT, sprawozdanie o ruchu statków itd.; godz. 17.05 rozrywki umysłowe; godz. 17.25 kurs średni języka franc.; godz. 17.45 koncert muzyki rosyjskiej — (transmisja z Warszawy); godz. 18.45 nadprogram; godz. 19.05 interludium muzyczne; godz. 19.30 odczyt p. t. „Ekran i film” (wygł. p. red. Stefan Werner); godzina 19.50 transmisja z Teatru Wielkiego „Casanova” opera Ludomira Różyckiego; godz. 22.30 sygnał czasu, komunikaty PAT i sportowe; godz. 22.45 muzyka taneczna z kawiarni „Esplanada”.

Katowice (409 m) godz. 12.05 koncert gramofonowy; godz. 16.00 komunikaty; godz. 16.20 koncert gramofonowy; godz. 17.15 W. Włosik: „Ogrodnik śląski”; godz. 17.45 transmisja koncertu z Warszawy; godz. 19.25 inż. Stanisław Nitsch: „Ze świata — Odkrycia, zdarzenia, ludzie”; godz. 19.50 transmisja z Opery Poznańskiej.

Warszawa (1412 m) godz. 12.05 radjowy poranek szkolny; godz. 13.10 komunikat meteorologiczny; godz. 15.00 komunikat gospodarczy; godz. 15.45 „Chwilka lotnicza”. (Organizacja ludności cywilnej podczas wojny lotniczo-gazowej); godz. 16.15 muzyka gramofonowa; godz. 17.15 „Droga do piękna” — wygł. p. Kaz. Muszałówna; godz. 17.45 muzyka rosyjska. Wykonawcy: Orkiestra P. R. pod dyr. Józefa Ozimińskiego, Zofja Fabri (sopran), Wiktor Bregy (tenor), Tadeusz Łuczaj (bas) i prof. Ludwik Urstein (akomp.); godz. 19.10 giełda rolnicza; godz. 19.25 transmisja z Krakowa. Odczyt dra Władysława Semkowicza p. t. „Wrażenia z Litwy Kowieńskiej”; godz. 19.50 transmisja z Opery Poznańskiej.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Zarząd Związku b. Wychowanek SS. Urszulanek** przypomina, że w niedzielę, 5 bm. o godz. 9.30 odbędzie się miesięczna msza św. w kaplicy klasztornej SS Urszulanek przy ul. Spornej 6.

— **Tow. Uczniów Handlowych** urządza w niedzielę, dnia 5 bm. uroczystość tradycyjnego łamania oplatka, na którą zaprasza wszystkich członków. Uroczystość ta odbędzie się w „Ognisku” Ucznia Kup. Al. Marcinkowskiego 26. Początek o godz. 16.30.

— **Związek Emerytów Państwowych** oraz wdów i sierot. Zebranie odbędzie się we wtorek, 7 bm. o godz. 17.30 w lokalu p. Jarockiego, ul. Maształarska.

— **Tow. Przem. „Jedność”** pod wezwaniem św. Antoniego. Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek, dnia 7 bm. o godz. 20 w salce p. Ograbowicza przy ul. Słusarskiej 6.

— **Tow. Restauratorów** na m. Poznań i okolice. Plenarne zebranie odbędzie się 7 bm. o godz. 16 u p. Ratajczaka przy ul. 27 Grudnia 19 (pod Wiecha). Na porządku obrad ważne sprawy.

— **Tow. Powstańców i Wojaków im. gen. J. Hallera, Jeżyce.** W wtorek, dnia 7 bm. odbędzie się o godz. 20 w lokalu p. Kasperkowej walne zebranie. Na porządku obrad dalsza dekoracja członków medalem „Polska Swemu Obrońcy”, sprawozdania zarządu, dyskusja, udzielenie absolutorium zarządowi, wybór nowego zarządu.

— **Stow. Sportowe Wędkarzy.** Roczne walne zebranie odbędzie się dnia 10 bm. o godz. 19 w lokalu p. Dudzińskiego, ul. Wroniecka 4. Na porządku obrad: sprawozdania zarządu, dyskusja, przyjęcie nowego statutu, wybór nowego zarządu, wnioski i wolne głosy.

— **Chór im. „Chopina”.** Walne zebranie odbędzie się w poniedziałek, dnia 6 bm. o godz. 16 w lokalu p. Fiedler, Górna Wilda, narożnik Szwajcarskiej.

— **Stow. Żeńskie „Strażnica”** urządza w święto Trzech Króli, dnia 6 bm. w sali parafjalnej wieczór wigilijny. Początek o godz. 17.

— **Koło Śpiewackie Dembiński.** Roczne walne zebranie odbędzie się w poniedziałek, dnia 6 bm. o godz. 16.30 na małej sali Dómu Królowej Jadwigi.

— **Polski Związek Przykraczący Krańców.** Zebranie odbędzie się w sobotę, 4 bm. o godz. 20 w lokalu p. Młodożyńskiej, Wielkie Garbary 41.

— **Koło Śpiew. im. ks. dr. J. Surzyńskiego Poznań-Główna.** Roczne walne zebranie odbędzie się w poniedziałek, dnia 6 bm. w sali p. Jankowskiego przy ulicy Głównej nr. 111 o godz. 17.30.

— **Koło Śpiewackie „Gęźba”** Poznań-Winiary urządza tradycyjny wieczorek gwiazdkowy z wspólnym łamaniem oplatka w niedzielę, 5 bm. o godz. 18 w sali p. Jędrożkowiaka „Urbanowo”.

TEATRY

— **Z Teatru Wielkiego.** Dziś, w sobotę „Krysia Leśniczanka”. W niedzielę, 5 bm. o godzinie 15 po cenach znizowanych opera Moniuszki „Hrabina” w doskonałym wykonaniu pp. Bojar - Przemienickiej (tytułowa), Fedyczkowskiej, dr. Roesslerówny, Drabika, Sendceckiego, Wyrzyckiego i Zatheya; kapelmistrz dyr. Wojciechowski. Wieczorem melodrama „Krysia Leśniczanka” z wyborną p. Fontanową w partji tytułowej oraz z pp. Karską, Krzyształowicz, Nochowicz, Bratkiewiczem, Folańskim, Gruszczyńskim i Wiśniewskim; kapelmistrz p. Eichstaedt. W poniedziałek o godz. 15 po cenach znizowanych uroczą bajka „Jaś i Malgosia” z pp. Fontanową, Marynowicz, Szafranową i Wawrzynieckim. kierunek muzyczny dyr. Wojciechowskiego. Wieczorem wspaniałe wystawiony balet „Pan Twardowski”. We wtorek „Casanova” z pp. Fedyczkowską i Drabikiem.

— **Z Teatru Polskiego.** Dziś „Królowa Biarritz”. Jutro o godz. 15 po cenach znizowanych piękna bajka Walewskiego „Kopciuszek”. Wieczorem wyborna komedia „Miłość czy pięść”. Święto „Trzech Króli” poświęcone jest tylko dla naszych miłośników. Cały dzień (to zn. o godz. 15 i 19) wypelni po cenach znizowanych najpiękniejsza bajka Walewskiego „Kopciuszek”.

Najbliższą premierą Teatru Polskiego będzie subtelna komedia Wiktora Kelemena „Komedia o prawdzie”, która zdobyła już rozgłos na scenach europejskich. Obsadę stanowią czołowe siły naszego teatru. Reżyserja p. J. Nowackiego.

— **Z Teatru Nowego.** Dziś, w sobotę i dni następnych sensacyjna sztuka amerykańska, osnuta na tle wojny światowej, znakomitej spółki autorskiej Andersona i Stallingsa — „Rywale”. Sztuka ta, stanowiąca największą rewelację wszystkich scen świata, przeszła wszędzie triumfalnie, zdobywając niewidziane dotychczas powodzenie. Akcja sztuki obfituje w dużo przekomicznych sytuacji i prostego żołnierskiego humoru, wywołując na widowni żywy, beztrocki śmiech i niemilknące oklaski przy otwartej kurtynie. — „Rywali” tłumaczył p. Jerzy Kossowski, autor nowel frontowych „Zielona kadra”. W roli Charmain znakomita artystka p. Halina Cieszkowska. Reżyserja dyr. Rudkowskiego.

„Dziecię szczęścia” — bajka dla dzieci. W niedzielę i poniedziałek o godzinie 3.30 po południu przepiękna bajka dla dzieci p. t. „Dziecię szczęścia”, która wstępny bojem zdobyła powodzenie u naszych najmłodszych widzów. Bajkę napisała p. Wanda Trojanowska (Ciocia Wandzia).

IV. koncert symfoniczny Filharmonii Poznańskiej odbędzie się w niedzielę, dnia 12 stycznia w południe, o godzinie 12, w Auli Uniwersyteckiej. W programie znajdują się wyłącznie utwory starych mistrzów klasyków jak Beethovena i Schuberta. Koncertem dyryguje Letoszewski, który dyrygując po raz pierwszy Filharmoniją, wykazał wysokie zdolności kapelmistrzowskie przez co zyskał uznanie tak u publiczności jak i fachowych recenzentów. Solistka koncertu będzie znana ze swej działalności artystycznej i pedagogicznej prof. Nadzieja Padlewska świetna pianistka która wykona koncert Beethovena Es-dur z akompaniamentem orkiestry. Bilety są już do nabycia w składzie cygar p. Szrejbrowskiego, ul. Gwarna 20, w cenie 3 do 8 zł. zw 21 038

ARTUR RUBINSTEIN

koncertuje w Poznaniu.
 W środę, dnia 8 stycznia, wieczorem o godzinie 8.15 w Auli Uniwersyteckiej wystąpi, z jedynym koncertem jeden z największych współczesnych pianistów Artur Rubinstein, znany dostatecznie z ostatnich swych występów w Poznaniu. Środowy koncert mistrza Rubinsteina przemieni się, tak jak ostatnie jego koncerty, w wielkie święto muzyczne, które zgrupuje wszystkich melomanów i całą elitę naszego miasta i okolicy. Kunst odwrócy Rubinsteina tchnie impetem, siłą, wolą bezwzględnej opanowania wszystkich środków, zwartych w mechanicznie fortępianowej. Wyjątkowo naturalne ujawnienie temperamentu Rubinsteina zaobserwować się daje wówczas, kiedy gra on kompozycje naszych czasów, które to kom-

Przez szybkę

W kawiarni

Wszedłem do kawiarni. Od drzwi buchnął na mnie gwar głosów, dym papierosów, atmosfera przepelnionej sali...

Z trudem odnalazłem kawalek miejsca i przyluliłem się przy stoliku, przy którym siedziały już dwie młode parki. Zakryłem się gazetą i niedyskretnie przysłuchiwałem toczącej rozmowie.

A rozmowa toczyła się o wszystkim: trochę ploteczek lokalnych, trochę ploteczek filmowych, trochę ploteczek karnawałowych i trochę ploteczek sportowych, a to wszystko przeplecione wdzięcznie odrobina flirtiku, stłumionemi westchnieniami milczącym spoglądaniem na salę.

— Pani ma profil Głorji Swanson, panno Zosiu!

Panna Zosia robi sentymentalną minę i nieokreślenie spogląda na filar, czy może na lysego pana przy sąsiednim stoliku.

— A w sobotę będzie bal Klubu Wioślarskiego.

Panna Zosia się ożywia i opowiada, jaką będzie miała sukienkę.

Teraz młody człowiek patrzy na filar, a może na panią przy sąsiednim stoliku. Zapada krótka cisza.

pozycje umieścił też artysta na swój koncert poznański. Oprócz Tocaty F-dur Bacha i Sonaty h-moll Liszta, wykona artysta cały szereg utworów Albeniza, Debussiego, Ravela i Chopina. Sprzedaż biletów w składzie cygar p. Szrejbrowskiego, ul. Gwarna 20, telefon 56-33. zw 21 039

Wielkie zainteresowanie niedzielnym występem znakomitego humorysty.

LEON WYRWICZ, najznakomitszy estradowy komik polski, ulubieniec Warszawy, Lwowa, Krakowa i Poznania, który swym niefrasobliwym humorem nieci wszędzie radość i wesołość i zawsze przez publiczność entuzjastycznie witany — przybywa najbawem do Poznania i wystąpi jedynie raz jutro, w niedzielę, dnia 5 stycznia r. b., w sali Doma Ewangelickiego, ul. Wjazdowa. LEON WYRWICZ nie potrzebuje reklamy! Ktoż nie śmiał się do lez z jego pysznych kawałów, z jego monologów, świetnych typów, arcywesołych anegdotów. WYRWICZ posiada jedną w swoim rodzaju indywidualną „vis comica”, która sprawia, że każde najbliższe wyrażenie, każdy najdrobniejszy szczegół w interpretacji LEONA WYRWICZA nabiera nowych blasków i zmusza nas do nieprzerwanego śmiechu. To też z satysfakcją patrzeć można na salę podczas występu WYRWICZA, kiedy to cała sala rozbrzmiewa zdrowym, serdecznym śmiechem.

Wszyscy, którzy jesteście smutni, żli, zgrzyliwi, przygnębieni — jeśli chcecie przeżyć dwie godziny w atmosferze szczerzego humoru i wesołości, przybywajcie w komplecie na niedzielny występ króla humorystów polskich, a napewno żalować nie będziecie.

Bilety po cenach b. przystępnych są do nabycia w składzie cygar p. Szrejbrowskiego, ul. Gwarna 20, tel. 56-33. zw 20 982

Teatr Wielki

DZIŚ — „Krysia Leśniczanka” — operetka J. Jarno.

Niedziela, 5 1 o godz. 15 „Hrabina”, opera Moniuszki (ceny znizone).

Niedziela, 5 1 „Krysia Leśniczanka”.

Poniedziałek 6 1 o godz. 15 „Jaś i Malgosia” opera Humperdincka (ceny znizone).

Poniedziałek 6 1. wiecz. „Pan Twardowski”, balet Różyckiego.

Wtorek 7 1 „Casanova” opera komiczna L. Różyckiego.

Środa, 8 1. „Krysia Leśniczanka”, operetka J. Jarno.

Czwartek, 9 1. „Trubadur”, opera Verdięgo.

Piątek, 10 1. „Skowronek”, operetka Lehara.

Sobota, 11 1. „Cavalleria rusticana” Mascagniego i „Pajace” Leoncavalla.

Niedziela, 12 1. o godz. 15 „Jaś i Malgosia”, baśń operowa Humperdincka.

Niedziela, 12 1. wieczorem „Lucja z Lammermooru”, opera Donizettiego.

Poniedziałek, 13 1. „Krysia Leśniczanka”, operetka J. Jarno.

Wtorek, 14 1. „Miłość cygańska”, Lehara.

Początek o godz. 8 wieczorem.

Teatr Polski

DZIŚ — „Królowa Biarritz”. Niedziela 5 1 o godz. 15 „Kopciuszek” — ceny znizone.

Niedziela 5 1 wiecz. „Miłość czy pięść”.

Poniedziałek 6 1 o godz. 15 i 19 „Kopciuszek” (Ceny znizone).

Wtorek, 7 1. „Maman do wzięcia”.

Środa, 8 1. „Miłość czy pięść”.

Czwartek, 9 1. „Komedia o Paryżu” (Premjera).

Piątek, 10 1. „Komedia o Paryżu”.

Sobota, 11 1. „Komedia o Paryżu”.

Niedziela, 12 1 o godz. 15 „Kopciuszek”.

Niedziela, 12 1. wieczorem „Królowa Biarritz”.

Początek o godz. 8 wieczorem.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Rywale”.

Niedziela, 5 1. o godz. 15.30 „Dziecię szczęścia”, bajka dla dzieci.

Niedziela, 5 1. wieczorem „Rywale”.

Poniedziałek, 6 1 o godz. 15.30 „Dziecię szczęścia” bajka dla dzieci.

Początek o godz. 8 wieczorem

Bilety poprzednio do nabycia w składzie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

— Była pani na „Kobiecie na księżycu”?

— Ach, to podobno takie smutne. Nie lubię smutnych filmów. Wolę Patę i Patachona.

— Ja uznaję tylko Eddie Polo.

Wobec rozbieżności zdań znów zapada cisza i wszyscy spoglądają smętnie na filar.

— Podobno, wiecie państwo, ten bokser leni się z tą panią przy lekkiej atletyce.

Wszyscy są oburzeni i wobec zgodności zdań patrzą znów na filar, a może na lysego pana przy sąsiednim stoliku.

Po wyjściu z kawiarni wstąpiłem na chwilę do księgarni, żeby kupić jakąś potrzebną mi książkę.

Od drzwi wionęła na mnie pustka. Sprzedający spojrzeli ze zdziwieniem, a książkami poruszyli się na półkach, niespokojnie oczekując, na którą padnie wybór.

— O, tak — powiedział mi ekspedjujący mnie księgarz — kupujący książki są teraz prawdziwą rzadkością.

— Szkoda — pomyślałem sobie. — Może, gdyby więcej panienek kupowało książki, może wtedy rozmowy w kawiarniach byłyby ciekawsze.

X. A w e r y.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

POLSKI REMARQUE

Po francuskich i niemieckich książkach o wojnie, znaczonej setkami tysięcy wydań można i w polskiej literaturze zanotować opracowania tego tematu. Podbiła więc czytelników „Zielona kadra” Kossowskiego, w ostatnim zaś czasie równie ciekawą publikacją jest książka T. Kudlińskiego pt. „Smak świata”. Autor — jak informuje notatka bibliograficzna w „Smaku świata” — opublikował poprzednio w r. 1928 „Zbiór nowel o sporcie” pt. „Pierwsza miłość panny Eł”.

Książka Kudlińskiego nadaje się doskonale do porównania z analogicznymi publikacjami wojennymi zagranicą, przede wszystkim ze słynną książką Remarqua. Dla czego z tą książką — wyjaśnimy niżej. Tutaj dodajemy, że wynik porównania będzie informował w różnicach i podobieństwie poglądu na wojnę Niemca i Polaka. Rzecz jasna, że takie spojrzenie na książkę nie wyczerpuje spojrzenia pod kątem historyczno-literackim. To jednak pozostawiamy kompetentniejszym.

A więc do rzeczy. Książka Remarqua to książka o pokoleniu, które poszło na wojnę z ławy szkolnej, poszło na nią poto, by stwierdzić, że ci co ocaleli wrócili zupełnie złamani. Wyraźnie podkreśla to przedmowa, w której autor charakteryzuje książkę jako próbę „poinformowania o generacji, którą rozbiła wojna, chociażby nawet uszła granatom”. W ten ton zresztą uderza i cały szereg ustępów tekstu.

Książka Kudlińskiego opowiada o tem samym pokoleniu. Wszak bohater wyrusza do wojska z ławy szkolnej, prawdopodobnie w r. 1916, jak sądzić można z opisu pierwszych jego przeżyć na froncie (rewolucja rosyjska, bratanie się żołnierzy). A jednak nie powiada o sobie tego, co mówi bohater książki Remarqua: „Mielśmy lat osiemnaście i zaczęliśmy kochać świat i życie i musieliśmy zacząć w to strzelać. Pierwszy granat, który uderzył, trafił w nasze serce” itd. w sensie najbardziej pesymistycznych wynurzeń. Pewne tony pesymizmu i u Kudlińskiego są; autor powiada w zakończeniu książki o bohaterze: „Ciężko mu było. Dojechał mu do żywego końca ostrożność i baczność przed ciągłym fałszem i kłamstwem wypadków, przed obłądą sentymentu. Życie pokazało mu też cuchnące liszaje i wrzody i swój zły uśmiech. Bo życie było w końcu ciągłą walką. Nieustającą. Nie dziwne, że małe dzieci pierwsze swe zabawy urządzają w „chowanego” lub gonią się. Instynkt podaje im to, co w życiu samodzielnym najważniejsze: chować się przed silniejszym i ścigać słabszego. Uskoczyć i uderzyć. To była jedyna prawda”. Tak, ale autor mówi tutaj o życiu w ogóle i mógłby ten pogląd wyrazić na marginesie jakiejkolwiek innej powieści obyczajowej, nie splecionej specjalnie z wypadkami wojennymi. Niema jednak u Kudlińskiego specjalnie pesymistycznego poglądu na wojnę jako taką.

Z szeregu przyczyn. A więc porównując książkę tę z publikacjami niemieckimi trzeba przytoczyć, że te ostatnie pisane były po przegranej wojnie. Nie wiemy, czy taka książka, jak Remarqua mogłaby była się zrodzić po zwycięstwie Niemiec; mamy pełne prawo patrzeć na nią jako na produkt przegranej. Podobnie w Polsce, po wygranej w r. 1863, nie byłoby się ukazały „Dzieje Polski” Bobrzyńskiego.

Dla Polski jednak wojna oznacza coś innego, nie pozostawia takiego osadu gorzkości, jaki stał się udziałem każdego Niemca, który przeżył długie lata kampanii wojennej. Ale to nie wyłączna przyczyna w różnicy spojrzenia.

Druga leży w upodobaniach wojennych Polaka. Polak lubi się bić. Nawet w wojsku zaborczym, zdecydowanie politycznie przeciwny pewnej wojnie (exemplum: front włoski) dawał jednak upust tym elementom rycerskim (nie wandaliskim) psychiki. Śledzić to można i u Kudlińskiego, kiedy opisuje ostrzeliwanie łodzi wiozących amunicję dla baterii nieprzyjacielskiej, stojącej na brzegu morza:

„Wpił oczy w barkę. W chwili, gdy wchodziła w kanał, duży wybryg wody zasłonił mu ją, drugi pocisk wyrzucił w brzeg, pozostałe musiały ugo-

dzić barkę, bo ożaglowanie znikło nagle, a pudło przechyliło się i zakotłowało. Z dziką, pierwotną radością patrzył, jak następne, precyzyjne salwy były w statek, w wodę i w brzeg, że nie mógł się już zorientować. Zaraz też dostał ogień nieprzyjacielski. Śmiał się. Zapóźno — panowie, zapóźno! Ziemia trzęsła się wokół niego. Na detonacje nie reagował już zupełnie. Przez obłoki dymu ekrazytowego dojrzał wreszcie, że barka zaczęła pionąć a amunicja eksplodować...”

Pozatem w ujęciach wojny wiele analogii. A więc w obserwacji reakcji żołnierskiej wobec wojny. Niszcząca system nerwowo zmienność wrażeń, kalejdoskop wypadków: „nie cierpiał wszelkiej zmiany stosunków, nowych ludzi, przeżywania ich odrębności, i pokonywania trudności zbliżenia się”. Dzieje się zaś to w niezależności od woli ludzkiej, człowiek jest tylko przedmiotem zdarzeń: „Bo wpleceni byli wszyscy w odwieczne koło wydarzeń, które narastały warstwami, spletały się w węzły i kojarzyły, by wydawać godzinę po godzinie, dzień po dniu, jak skryształizowaną, nieodmienną rzeczywistość. I działo się to wszystko skroś nich a przeciw jakby poza nimi — nieodmiennie”.

Wspólna szeregowi publikacji poświęconych minionej wojnie jest obserwacja przejawów miłości bliźniego okazywana pod naporem niebezpieczeństwa. I książka Kudlińskiego przepojona jest tą obserwacją. Dobroć ludzka tkwi i poza pozornie oschłymi maskami oficerów Tuleji i Pioleta, przejawia się i w stosunku bohatera do prześladowanego kanoniera Cudaka i w wielu, wielu innych przytoczonych faktach. Ludzi złych prawie nie spotykamy. Jeden z autorów niemieckich (Dwinger) uczynił obserwację, że jest to solidarność w obliczu niebezpieczeństwa, że jednak nikt nie, gdy jego braknie, a w stosownych warunkach potrafi przemienić się nawet i w nienawiść.

Autor nazwał swą książkę „powieścią biograficzną”. Nie jest to zatem zwykły pamiętnik. Pamiętniki wojenne rodzą się w chwili wypadków lub wnet potem. Gdy jednak upłynie pewien okres czasu, mózg ludzki syntetyzuje przeszłe wypadki, uwpuklają mu się zdarzenia typowe. Gdy ktoś odpowiednio uzdolniony weźmie się do pisania wspomnień, w tym momencie nie będzie już rekonstruował dziennika. Równocześnie jednak nie opuszcza gruntu konkretnych przeżyć i dając artystyczną syntezę jako „powieść” daje jej równocześnie przydomek „biograficznej”. Przeżycia bowiem były tak mocne i tak było ich wiele, że nie trzeba silić się na ułożenie fabuły. Takie zaś opracowanie na równi zainteresują historyka literatury, historyka i socjologa. Typowym przykładem tak książka Remarqua, jak i Kudlińskiego. Opisane zostały — bez powtarzań — typowe przejawy wojny. Koszary, wyszkolenie oficerskie, front spokojny (rosyjski), front w walce (włoski), typowe dla wojny momenty erotyczne, rana, szpital, rekonwalescencja itd. Już przy Remarqua można było zauważyć, że poszczególne ustępy przepisać mogliby, z opuszczeniem nazwisk, różni uczestnicy wojny do swych pamiętników. W równym stopniu można to powtórzyć przy książce Kudlińskiego. Można się spodziewać, że w Polsce obecnie poczyni się okres literatury poświęconej przeżyciom wojennym.

Dr. Zygmunt Wojciechowski.
Poznań.

Pisma nadesłane

„Tezca”. Zeszyt 1. Treść: Od Redakcji. — Z. Wasilewski: „Twórczość narodu”. — Ed. Woroniecki: „Z salonu jesiennego w Paryżu”. — Z. Zawiszanka: „Na zachodzie nic nowego”. — Z. Felczak: „Międzynarodowa wystawa komunikacji i turystyki w Poznaniu”. J. G.: „Idea psychotechniki i jej rozwój w Polsce”. — Dr. Gyp: „Gospodarze jutro Palestyny”. — x. dr. Sobalkowski: „Karczówka pod Kielcami”. — J. A. Gałuszka: „Wspomnienia z Tatr. Powrót z Krasnobrodu”. — J. Pietrzycki: „Wycieczka na wulkan”. — A. Namysłowska: „Nico o gadach”. — J. Szulc: „Elektryczne pisanie na odległość”. — St. W.: „Ciepło zimnych gwiazd”. — St. Gebert: „Błaga”. — Światłocienie. — W. Noskowski: „Życie teatralne”. — Z. plastyki. — Wśród książek. — Wśród czasopism. — H. Adams: „Tajemnica domu za bramą królowej”. — T. Kudliński: „Z ziemi obcej do Polski”. — Rozrywki umysłowa. — Okładka Pawlikowskiej.

ZAPISKI REGIONALNE

POCHWAŁA MIAST PRUSKICH

Grzebiąc w starych papierach, znalazłem wiersz taki:

W Gdańsku książęta,
W Toruniu Paniecia,
W Elblągu Lemani,
W Brodnicy furmani,
W Golubiu szyprowie,
W Łaszynie oslowie,
W Grudziądzu kupczycy,
W Świeciu prawnicy,
W Chelmie prawodawcy,
W Chelmie marnotrawcy,
W Lubawie piwowarzy,
W Malborku pełno kramarzy,
W Nitichu świniarzy,
W Tucholi nędznicy,
W Chojnicach rolnicy,
W Pucku rybacy,
W Lemborgu dziwacy,
W Kościerzynie zebacy,
W Szluchowie mizeracy,
W Skarszewach smolnicy,
W Bytowie pijanicy,
W Starogardzie bartnicy,
W Gniewie igrarze,
W Nowym chmielarze,
W Kowalewie prostacy,
W Wąbrzeźnie również tacy,
W Sztumie balamuci,
Gdzie weźmie, tam porzuci.

Taki oto wierszyk kursował po miastach pomorskich gdzieś w końcu wieku XVII. lub w połowie XVIII. pod tytułem „Elogia a vulgo sparsa de civitatibus pruthenicis”, a zachował się on w Herbarzu Pruskim, przechowywanym w rękopisie w Warszawie, w Bibliotece Uniwersyteckiej. Herbarz ten, przez Lasockiego zestawiony, dziwnymi kolejami losu gdzieś z Warmii, w kopji do Warszawy się dostał. Może go przywiózł Czacki, ów niestrudzony zbieracz rzeczy narodowych, który i „pobożną kradzieżą” z bibliotek nie gardził, byle dla Polski jej przeszłość uratować. Tak i ten wierszyk, bardzo charakterystyczny, do naszych czasów się dochował. Odbiło się w nim całe życie dawnego, polskiego Pomorza, z jego humorem i satyrą. Obok tego mamy także inną zapiskę z owego czasu; przez smakosza śnać i wygodnia spisana, o słynących na Pomorzu miejscowościach: „W Komorsku krynica — w Ostrowitwim gościniec — w Wałchnowach pietruszka — w Bieleczynie i Rywałdzie raki — w Nowym owoc — w Golubiu chleb żytny — w Solcu chleb psenny”.

Niewiadomo, czy do dziś ta sława przetrwała, i z prochów tylko przeszłości odgrzebywać musimy okruchy życia dawnych ludzi, wymarłych pokoleń narodu. A wśród nich wesolą, jasną nutę wnosi owa satyra, naiwna i prosta, jak życie dawnych ludzi.

Dr. Karol Górski.

Poznań.

Z okolic Tarnowa. Ostatni numer „Orlego Lotu”, który zamyka dziesiąty rocznik tego pożytecznego pisma przynosi liczne materiały etnograficzne i krajoznawcze z okolic Tarnowa. Dostarczyli ich uczniowie III Gimnazjum im. A. Mickiewicza w Tarnowie. Są to opisy dawniejszych strojów ludowych, muzeum diecezjalnego (z ciekawymi fotografiami), zwyczajów ludowych w zimie i na wiosnę. Osobny artykuł omawia zamki drewniane przy drzwiach chałup wiejskich, inny podaje nazwiska i przezwiska chłopów w jednej z wsi powiatu Dąbrowskiego. Ciekawy jest ustęp o lecznictwie ludowym w tarnowskim powiecie. Opis wnętrza izby wiejskiej z pod Tuchowa i kilka tekstów pieśni wiejskich uzupełniają ten zbiór materiałów krajoznawczych, zbieranych i wydawanych przez młodzież. (J. Ml.)

Toruń podejmuje ważne wydawnictwo. Nasz korespondent toruński (A. M.) donosi nam: Magistrat nasz, realizując inicjatywę nowego dyrektora Archiwum Miejskiego dra Kazimierza Sochaniewicza, rozpoczyna wydawnictwo „Pomników dziejowych m. Torunia”. Jako pierwszy tom tego nowego zbioru źródół do dziejów Pomorza ukaże się najstarsza „Księga ławnicza m. Torunia” z 2 połowy XIV stulecia w opracowaniu dra Sochaniewicza, dzięki któremu księga ta, odzyskana w roku 1924 w Petersburgu, powróciła do Torunia jako jej prawowitego właściciela. Nowe wydawnictwo obok „Fontes”, ogłaszanych przez toruńskie Towarzystwo Naukowe, odda nauce polskiej przysługę tem większą, że udośćpni badaczom niewyżyskane jeszcze skarby archiwalne, których poznanie pozwoli im wypełnić niejedną, niezapisaną dotychczas kartę z przeszłości Torunia.

Książki nadesłane

Zane Grey: „Nevada”. Przekł. S. Heymanowa. Warszawa 1929. Wyd. M. Arcta. Józef Watra - Przewłocki: „Król Arktyki”. Powieść. Poznań 1929. Nakł. Księgarni i Zamecznika dawn. M. Arcta w Poznaniu.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Nowy podręcznik literatury polskiej. Nie da się zaprzeczyć, że najważniejszym okresem literatury dla ucznia szkół średnich jest wiek XIX. Dlatego znajomość jego musi uprzyścić podręcznik o charakterze praktycznym i zwięzłym. Chrzanowski ociąga się od lat z wydaniem drugiego tomu swego nieocenionego dzieła, ale napisał taki podręcznik właśnie profesor literatury polskiej w Brukseli, Kriedl: „Literatura Polska Wieku XIX”, Cz. IV. Warszawa 1929. Daje on obraz stosunków polityczno-kulturalnych danego okresu, potem omawia działalność poszczególnych osobistości, wreszcie wprowadza zajmujące rozbiory ich utworów. W obecnie wydanym tomiku przesuwa się przed nami Norwid, Fredro, romanopisarze i poeci okresu polistopadowego. Nauczyć się może z książki Kridla wielu rzeczy każdy miłośnik literatury polskiej. (T. Gr.)

Polskie Tow. Przyjaciół Astronomii. Oddział lwowski odbył posiedzenie naukowe z odczytem dr. T. Stenzy p. t. „O budowie fizycznej słońca”.

SLAWISTYKA

Katedra slawistyki w Padwie. Katedrę filologii słowiańskiej w Padwie opróżnioną wskutek przeniesienia się prof. Mavara do Rzymu obejmie jako zastępca („professore incaricato”) prof. Lo Gatto. Wydział literacki uniwersytecki ogłosił w najbliższym czasie konkurs dla kandydatów na opróżnioną katedrę. (P.)

MUZYKA

Polska kolenda w Szwajcarii. Nasz korespondent szwajcarski (H. O.) donosi nam: Otrzymałszy zaproszenie udałem się na dorocznice urządzone w Morges, w niedzielę przed świętami Bożego Narodzenia, w kościele protestanckim „drzewko”; jest to uroczystość pół wiecka pół kościelna, która oczywiście nie byłaby godną wspomnienia, gdyby nie to, że pozostała miłe wspomnienie niespodzianki dla ucha polskiego. Oto w pewnym momencie po przemówieniu pastora odezwały się organy a chwilę potem chór parafialny zaintonował utwór à capella, któremu nawet tekst francuski nie mógł odebrać naszego swojskiego oroku: „W żłobie leży” na chór mieszany układu Niewiadomskiego. Kolenda odśpiewana była bardzo ładnie. Po skończeniu śpiewu organista fantazjował bardzo pomysłowo na temat kolendy. Oczywiście zdziwienie moje wobec podobnego faktu byłoby większe, gdybym nie wiedział, że pięć kolend Niewiadomskiego z przekładami francuskimi, zostały już przed paru laty wydane w Lausanne. Utwory te podobają się zawsze i chętnie bywają śpiewane stanowiąc przyczynek do propagandy naszej sztuki zagranicą.

Wieczór Paderewskiego w Wilnie. Donoszą nam z Wilna: Orkiestra symfoniczna pod dyrykcją Adama Wyleżyńskiego dała koncert, na którym wykonano wyłącznie utwory Ignacego Paderewskiego. Koncert fortepianowy A-moll i Fantazję polską z towarzyszeniem orkiestry odegrała, oprócz wielu kompozycji solowych p. Marja Świącicka. (wl. mj.)

TEATR

Co grają w Krakowie? Piszą nam z Krakowa: Teatr miejski im. Słowackiego wystawił „Pościg za narzeczonym”, komedję historyczną Leona Lenca, w przekładzie z niemieckiego p. Zofji Jachimeckiej, znanej tłumaczki dzieł scenicznych włoskich. Rzecz dzieje się w Saksonji w r. 1750, za Augusta III. Dziedzic jednego z małych księstw niemieckich nie chce znieść się z przeznaczoną sobie dziedziczką drugiego księstwa, gdyż zadurzył się w faworycie Augusta III „księżnej Ostrogskiej”. Wszzechmocny Brühl każe go za to aresztować, księżę ukrywa się w wędrownym trupie aktorskiej, gdzie także trafia księżniczka - dziedziczka, która postanowiła rozkochać w sobie opornego amanta. Oczywiście udaje się jej to, sama również się zakochała i Numa wychodzi za Pimpilijusza. Rzecz jest barwna, dostarczyła popisu głównie młodzieńczej p. Zaklickiej, która gra z wielkim wdziękiem księżniczkę-aktorkę. (tk)

KRAJOZNAWSTWO

Zjazd krajoznawczy w Krakowie. Piszą nam z Krakowa: Polskie Tow. Krajoznawcze tworzy teraz okręgi wojewódzkie. Również i komisja kół krajozn. młodzieży szkolnej w skład której wchodzi opiekuńcze kół młodzieży, tworzy obecnie kół okręgowo opiekuńców. Pierwsze takie kół okręgowe powstało właśnie w województwie krakowskim. Zjazdowi opiekunów przewodniczył p. M. Siwek wizyt. M. W. R. i O. P. Referaty wygłosili: p. dr. T. Kupczyński, kurator O. Szk. Krak. i p. dr. J. Smoleński, prof. U. J. o stosunku krajoznawstwa do geografii i możliwościach pracy geograficznej w kołach młodzieży. Zjazd uchwalił regulamin i wybrał zarząd, w skład którego weszli: p. K. Bzowski, wizytator O. Szk. Krak. jako przewodniczący oraz pp. prof. J. Gruszczyński, dr. K. Marcinkowski, Z. Rychterówna, T. Seweryn. (L. W.)

ŻYCIE SOKOLE

Noworoczne obrachunki

Choćby raz w rok należy zrobić u siebie generalny porządek. Tak jest wszędzie i tak powinno też być w naszych gniazdach sokolich. Potrzebę tego powinniśmy wewnętrznie odczuwać każdy zarząd, powinien zdawać sobie sprawę z tego, że praca, którą kieruje, tylko wtedy może należycie się rozwijać, jeżeli od czasu do czasu zbada się jej wyniki i jeżeli równocześnie zrobi się także rachunek własnego sumienia pod względem mniej lub więcej starannego spełniania przyjętych na siebie obowiązków.

Do takich generalnych porządków, do takiego obrachunku z sumieniem własnym zmusza nas już zewnętrznie nasz sokoli ustrój organizacyjny. Na podstawie statutu naszego mamy corocznie w styczniu odbywać walne zebrania gniazdowe, na których zarządy zdają sprawę z całorocznej swojej i towarzyszy działalności pod względem administracyjnym, gimnastycznym oraz ideowym. Ilekroć troski i kłopotu narobił ten nieszczęśliwy przepis statutu o walnym, sprawozdawczym zebraniu niejednemu prezesowi czy naczelnikowi! Przez cały rok niewiele się robiło, pocieszając się, że „jakoś to będzie”, a tymczasem pokazało się, że nie samo nie robi. Na zebraniach pustki, bo przez zarząd nieprzygotowane należycie, więc jałowe i do działu nikogo zachęcić nie mogą. Na ćwiczeniach i boisku pustki, bo naczelnik nie umie ćwiczeń urozmaić lub wręcz je zaniedbuje. W kasie pustki, bo skarbnik składek nie ściągają, a zresztą, jak mają członkowie płacić, gdy nie widzą żadnej pracy, żadnego życia w towarzystwie, które coraz więcej traci na znaczeniu i powoli zamiera. W takiej sytuacji zrozumieliśmy kłopot członków zarządu wobec walnego zebrania, przed którym więc wyszukują wszelkie możliwe przyczyny i powody, wszelkie trudności i niekorzystne konjunktury, które taki fatalny stan rzeczy zwinęły, byle tylko siebie z wszelkiej obmyłki winy, no i tyle tylko swój zaszczytny urząd zatrzymać na rok następny — na to, aby znów nic nie robić i zaprzepaścić sprawę do reszty.

Ohy nie znalazło się żadne walne zebranie, któreby taki zarząd cierpiało na stanowisku choćby jeden dzień dłużej. Gdzie taka jest sytuacja, tam należy bezwzględnie zrobić porządek rzeczywiście generalny, wybierając do zarządu nowych ludzi, którzy dają rekoimie, że przyjęte na siebie obowiązki spełniać będą sumiennie mimo trudności, które niewatpliwie są, lecz które przy dobrej woli i pewnym wysiłku można przezwyciężyć lub co najmniej wpływ ich szkodliwy osłabić.

Na szczęście, tak jaskrawe sytuacje nie często się zdarzają, wszakże niewątpliwie wszędzie znajduje się pewne braki i niedomagania, które wymagają naprawy. Niech bodźcem do tego będzie obrachunek roczny. Należy so-

bie powiedzieć: „lepiej późno, niż wcale” — i zabrać się odłód do rzetelnej pracy.

Ogólną naszą bolączką organizacyjną jest sprawa finansowa. Subwencji żadnych nie otrzymujemy i skazani jesteśmy wyłącznie na własne siły, a chociaż siły te są na ogół rzeczywiście słabe, to wszakże mimo to przy odpowiednim poczuciu obowiązkowości dużo można zdziałać, jak świadczą przykłady całego szeregu gniazd, które gospodarzą się wręcz wzorowo: placą regularnie składki do okręgu, dzielnic i związku, zaspakajają wszelkie potrzeby wewnętrzne i jeszcze mają pewną rezerwę gotówkową. A więc można. Rozumiemy chyba wszyscy, że bez odpowiednich funduszy prawidłowy rozwój pracy organizacyjnej jest niemożliwy. Podstawą są składki członków do kasy gniazdowej, które odpowiednio unormowane, koniecznie i regularnie wpływać powinny, a wtedy przy należytej sumiennosci skarbników nie będzie też zaległości w opłatach do okręgu, dzielnicy i związku. Wiadomo, że tak zarząd związku, jak i dzielnicy wielkopolskiej ustanowiły pewne bonifikacje zarówno przy szybkim wpłacaniu bieżących składek, jak i regulowaniu zaległych. Niech więc zarządy gniazd przy ustalaniu swych budżetów rocznych wezmą to pod uwagę, aby wreszcie uporzędkować swoje sprawy finansowe, a skutek tego będzie korzystny tak dla własnego gniazda, jak i całej organizacji związkowej.

Formalnym stwierdzeniem naszych noworocznych obrachunków są raporty statystyczne, których formularze rozesłane zostały przez zarządy okręgowe do poszczególnych gniazd. Raporty te są niezbędne dla zestawienia ogólnej statystyki związkowej. Dlatego należy odnośne kwestionariusze sprawozdawcze wypełnić jak najstaranniej i najsumienniejszym wystąpić je niezwłocznie w myśl otrzymanych poleceń. Nie można tolerować takiego niedbalstwa, aby na raporty roczne trzeba było czekać miesiące całe. Wdzięczne zadanie w tej sprawie mają uczestniczący w walnych zebraniach gniazdowych delegaci zarządów okręgowych, którzy na miejscu przypilnować winni należytego wygotowania raportów i natychmiast zabrać je ze sobą. Chociażby raport miał być dla danego gniazda niekorzystny, to niemniej należy sporządzić go sumiennie. Choć przykre jest przyznanie się do winy, to jednak uczynić to trzeba, gdyż tylko przez poznanie i uznanie swych błędów wiedzie droga do naprawy.

Niechaj to spełni nasz obrachunek noworoczny, który w tej chwili czynić nam należy. Rok miniony był nam chlubną i chwalebą przez potężny Wschodni Sokolowski Złot Sokolstwa w Poznaniu — rok nowy niech dobre imię sokolstwa utrwali przez codzienną, gorliwą i wytrwałą pracę organizacyjną. (aw)

Dzieje Sokolstwa w Łodzi

I.

Jeśli chce się mówić o dziejach „Sokola” w Łodzi, niepodobna nie poświęcić kilku słów jego powstaniu w b. Królestwie Polskim, gdyż tu „Sokół” zmuszony był pracować inaczej, niż w Mało- czy Wielkopolsce.

Pod zaborem rosyjskim, po stłumieniu ostatniego powstania, terror władz zaborecznych nie pozostawiał na zewnątrz najmniejszych choćby przejawów życia narodowego. Rusyfikacja prowadzona z całą zaciekłością rozsiadała się w szkole, a jej pionierzy obiecywali sobie, że w ciągu kilkunastu lat, matki nad kołyskami dzieci polskich śniwać będą pieśni rosyjskie. W prześladowaniu wszystkiego co polskie, w paczeniu duszy dziecka polskiego, zaborca rosyjski szedł o lepsze z zaborcą niemieckim. Pozwalano Niemcom zamieszkałym w b. Kongresówce na tworzenie stowarzyszeń sportowych, otaczano nawet opieką, każdy natomiast cień choćby zamiaru uzdrowienia duchowego i cielesnego społeczeństwa polskiego, traktowano jako przygotowanie nowej rewolucji.

Stan taki przetrwał aż do r. 1905. Gdy pod wpływem wydarzeń spowodowanych wojną japońską, naród rosyj-

ski spróbował strząsnąć z siebie jarzmo absolutyzmu carów, więzy zaczęły się rozluźniać, zdawało się, że nadchodzi okres względnej choćby wolności. Ziemia słowiańska owionął nowy duch ożywczy, a Warszawa w pamiętnym dniu 5 listopada dała ujście swej radości w imponującej manifestacji.

Pierwszy upust narodowej energii objawił się w postaci tworzenia sokolstwa. W ciągu kilku tygodni pod znaki „Sokola” zapisało się w Królestwie Polskim około 10.000 młodzieży, a w samej Warszawie zaciągnęło się parę tysięcy osób.

II.

Łódź, stolica robotnika polskiego, w nawale następczącej się w zmienionych warunkach pracy organizacyjnej, nie zapomniała o hasle sokolem: „W zdrowe ciele, zdrowy duch”. Do stworzenia organizacji sokolej była już gotowa. Potrzebę założenia gniazda z jednej strony widziano wśród uświadomionych narodowo kół, a z drugiej — odczuwano konieczność zrzucenia się w nielicznej wtedy garście młodzieży, oddającej się ćwiczeniom gimnastycznym w prywatnej sali gimnastyki ś. p. A. Surowieckiego. Tworzenie organizacji odbywało się

narazie tajnie w prywatnych mieszkaniach założycieli, do których należeli: inż. P. Małachowski, W. Morsztynkiewicz, K. Sadoczyński, inż. W. Wojewódzki i inni. Drużyna ćwiczebna organizowała się pod kierunkiem Sadoczyńskiego, jako pierwszego naczelnika, oraz F. Waszkiewicza, jako zastępcy.

Formalnie gniazdo zawiązało się 20 grudnia 1905 r. Do pierwszego zarządu T. G. „Sokół” w Łodzi weszli: Wł. Wyganowski — prezes, P. Małachowski — wiceprezes, ś. p. W. Morsztynkiewicz — sekretarz, St. Lipkowski — skarbnik, W. Frankowski, ś. p. Józefiak, dalej L. Tochterman, dr. L. Bondy, L. Koźmiński, Wł. Lipiński, B. Benedek, dr. J. Michalski, Fr. Jerzykowski, T. Jędrzejczak, W. Wojewódzki, ś. p. Filipowicz oraz K. Sadoczyński i F. Waszkiewicz, jako naczelnicy.

W r. 1906 ćwiczenia odbywały się w Szkole Rzemiosł przy ul. Wodnej, gdzie je prowadził p. Waszkiewicz, jednak w tymże roku władze przeszkończyły rozwojowi. Mimo to rozpoczęto organizację Okręgu Sokolego i już w tym samym roku powstały jeszcze trzy gniazda: w Pabjanicach, Konstantynowie i Aleksandrowie — miastach

odległych od Łodzi o 10 klm. Na czele Okręgu stanął prezes Morsztynkiewicz, naczelnictwo objął ś. p. Surowiecki, który też wysłany został do Krakowa na wyszkolenie.

Nieco później, w sierpniu 1906 r., gdy w Warszawie organizacja sokolstwa rozwijała się coraz bardziej i stała się instytucją jawną, ukazał się pierwszy numer organu sokolskiego p. n. „Sokół”, który stał się od razu doradcą i przewodnikiem łódzkich sokolów. W związku z tem w Łodzi rozpoczęto przygotowania do formalnego zalegalizowania łódzkiego oddziału i uruchomienia na nowo ćwiczeń gimnastycznych w sali p. Surowieckiego. Jednak nie doczekano legalizacji, gdyż w dniu 4 września 1906 r. nastąpiło zarządzenie władz moskiewskich o zawieszeniu działalności organizacji sokolich w całej dzielnicy. Mimo to nie przzerwano pracy. Ćwiczenia kontynuowano jako lekcje gimnastyki uczniów lub gości zakładu gimnastycznego przez całą zimę. Pierwszy przegląd gniazda dokonany został przez preza Okręgu, Morsztynkiewicza, w marcu 1907 r. Uroczystość była skromna, ale nad wyraz miła i pamiętna dla uczestników. Wł. Koźmiński.

Związkowy kurs narciarski

W dniu 27 grudnia 1929 r. rozpoczął się w Zakopanem, jak już informowaliśmy, pierwszy związkowy kurs narciarski dla instruktorów i uczestników, zorganizowany przez naczelnictwo Zw. Sokolstwa przy technicznej pomocy oddziału narciarskiego Sokola Zakopiańskiego.

Obecnie, kiedy te słowa piszę — ukończono właśnie pierwszą część kursu, przeznaczoną na wstępne zapoznanie się z techniką jazdy na nartach.

Kurs ten wzbudził wielkie zainteresowanie wśród sfer sokolich, czego dowodem jest udział 24 druhów i druhien z gniazd: Poznań, Kostrzynia, Warszawa, Lwów, Kraków, Bielska, Będzina, Złoczowa i Żywiec Ponadto przez cały czas trwania kursu bawi w Zakopanem naczelnik związkowy dh. Fazałowicz z małżonką i siostrą, oraz dhna Helena Korewa z naczelnictwa Związku.

Jako kierownik kursu stwierdzić muszę ogromny postęp w opanowaniu jazdy na nartach przez wszystkich bez wyjątku uczestników. Jest to zasługa nietyle kierownictwa, ile przede wszystkim wybrane przez poszczególne gniazda najodpowiedniejszych reprezentantów, którzy tworzą materiał nadzwyczaj zdolny i szybko się orientujący w sporcie narciarskim. To też wielkie stosunkowo wymagania fizyczne stawiane uczestnikom ćwiczeń nie zniechęciły nikogo — przeciwnie zapal do pracy, wytrwałość, radość z ustawicznego przebywania na świeżym górskim powietrzu i beztrudny humor były charakterystycznymi cechami kursu, który pod

tym względem wyróżniał się zaszczytnie z pośród innych kursów narciarskich.

Uczestnicy przeszli kolejno ćwiczenia w opanowaniu nart i coraz to trudniejszych ewolucji, jak plug, opór, kinstanja i telemark. Mniej ciekawe ćwiczenia boiskowe urozmaicane były krótkimi i dłuższymi spacerami po wszystkich terenach zakopiańskich, gdzie zaznawano się z trudnościami jazdy terenowej. Najdłuższą była wycieczka na Gubałówkę ze zjazdem przez Butorów i Błachówkę. Mimo ciężkich warunków śnieżnych (lód i lamiąca się szeń) oraz zimnego wiatru — humor panował niepodzielnie przez cały czas, zaś uczestnicy skorzystali naprawdę dużo, ucząc się pokonywać wielkie trudności, niezawnie sobie dotychczas.

Nieodłącznym satelitą kursu była dhna Bronisława Staszek - Polankowa, oraz dorywczo niektórzy zawodnicy zakopiańscy.

Towarzyskie współżycie uczestników kursu było miłym obrazem harmonii, jaką wśród obcych sobie dotąd ludzi stworzyć może szczerze umiłowanie sportu.

Druga część kursu, który trwa do 5 stycznia włącznie, przeznaczona jest na dokładne opanowanie techniki narciarskiej, teorii biegów i skoków z ćwiczeniami praktycznymi, poczem w dniu 5 stycznia odbędzie się wspólna wycieczka na Halę Gąsienicową oraz zawody klubowe i zawody uczestników w niezbyt trudnym terenie.

Adam Krzeptowski.

Z Dzielnicy Pomorskiej

35-LECIE GNIAZDA

Toruń. Dzień 5 b. m. jest świętem sokolem dla całego Pomorza, bowiem w tym dniu obchodzi gniazdo Toruń rzadką bardzo uroczystość 35-lecia istnienia i zbożnej pracy na niwie narodowej.

Dzieje tego gniazda odtworzą obszernie referaty na zebraniu jubileuszowym w dniu 5 b. m. o godz. 18 w Strzelnicy. Tu pozwolimy sobie wspomnieć o narodzinach gniazda. Powstało ono na zebraniu w dniu 9. 12. 1894 w Toruniu przy udziale 33 osób, pod przewodnictwem dh. Lipczyńskiego i b. wojewody p. Jana Brejskiego. Z założycieli pozostało przy życiu tylko 5.

Wiadomość o założeniu „Sokola” zameldowana urzędowo władzom pruskim, nie była oczywiście dla nich zbyt przyjemną nowiną, to też pomalutku, lecz stale zaczęto członków przesładować pod różnymi pozorami. Nie pomogły jednak sądy, więzienia, grywny ani szpile pruskie na zebraniach. Sokół powoli rozpóścił swe skrzydła po całym Pomorzu, i to dzięki toruńskiemu założycielom, którzy starali się, utworzyć nowe placówki. Byli to ludzie przeważnie twardej pracy, wierzyli w zmartwychwstanie Polski, że to stać się raz musi, czy prędzej czy później.

Dnia 16 czerwca 1895 r. odbyło się poświęcenie pierwszego sztandaru Sokola toruńskiego. Rzykownego trudu tego podjął się młody kapelan kościoła N. P. M., a dziś zasłużony działacz i patriota

Gronowa, który w tym dniu w czasie sumy o godz. 10 przy ołtarzu św. Trójcy dokonał aktu poświęcenia sztandaru, na własną odpowiedzialność, nie zważając na grożące mu przesładowania ze strony zaborców.

Ta odwaga i poświęcenie dla sprawy cechowały wszystkich działaczy z pod sokolego znaku, znajdując również niejednokrotnie wyraz w dziejach gniazda Toruń I, któremu ze swej strony w dniu jego święta przesyłamy nasze najserdeczniejsze życzenia dalszego wspaniałego rozwoju.

GWIAZDKA SOKOLA

Puck. Zarząd naszego gniazda powziął szczęśliwą myśl zorganizowania niezwykle miłej uroczystości, jaką jest dla serca każdego Polaka tradycyjna gwiazdka. Zebrała się zatem bardzo licznie bracia sokola z rodzinami pod tradycyjną choinką, by dzielić się opłatkiem. Uroczystość tę rozpoczął prezes Tow. „Sokół” dh. J. Przeździecki pięknym przemówieniem; ks. wik. Fiscoeder w zastępstwie chorego ks. prob. Fittkawa w dłuższym przemówieniu zobrazował piękną tradycję dzielenia się w dniu wigilijnym opłatkiem. Wzniosłe słowa kapłana przyjęli zebrani długo niemiłkującymi oklaskami. Po odśpiewaniu kolendy, dzieleniu się wzajemnie opłatkiem, poczem wyświetlano cykl obrazów o narodzeniu Dzieciątka Jezus. Na isticie rodzinnej pogawędce i odśpiewaniu całego szeregu kolend, zeszedł ten wieczór wigilijny sokolów, który na długo pozostanie w miłej pamięci wszystkich uczestników. Warto przytem jeszcze wspomnieć, że każdy z uczestników otrzymał bogaty „talerz gwiazdora”.

RUCH KOBIECY

pod redakcją: dr Bożeny Stelmachowskiej.

Pod hasłem miłosierdzia

(Gwiazdka Narodowej Organizacji Kobiet)

W bieżącym roku więcej może niż kiedykolwiek w okresie gwiazdkowym dało się zauważyć ciężkie położenie ekonomiczne kraju. Wpłynęło to oczywiście bardzo poważnie na ilość i rodzaj zakupów gwiazdkowych i to nie tylko w sferach niezamożnych, lecz śmiało powiedzieć można, że we wszystkich warstwach i środowiskach ograniczano się do minimum w swoich zapotrzebowaniach. Cóż dopiero powiedzieć o tych rzeszach najuboższych, pozbawionych nieraz dachu nad głową, niezbędnej odzieży i pożywienia! Ogrom nędzy wzmagającej się w ziemie z powodu bezrobocia nie jest możliwy do opanowania drogą zarządzeń państwowych czy samorządowych, otwiera się tu zawsze pole dla akcji społecznej, ujętej prawidłowo i humanitarnie przez ofiarne i miłosierne jednostki. Zrozumieć jednak łatwo, że przy obecnych koniunkturach wszelka akcja oparta na społecznej ofiarności jest prawie że niemożliwa. Społeczeństwo wyczerpane i rzechy można „obrane“ z pieniędzy z największym wysiłkiem zdobywa się na grosz ofiarny, bez przesady — od ust sobie odjęty. To też na najwyższe uznanie zasługują te organizacje, które potrafią nawet w takiej sytuacji gospodarczej zdobyć się na czyn humanitarny, opierając się całkowicie na dobrej woli swoich członków. Mamy tu na myśli Narodową Organizację Kobiet, która w tym roku, ze wszystkich lat w odrodzonej Polsce najcięższym, urządziła kilkakrotnie gwiazdkę dla najuboższej dziatwy Poznania.

Trzysta dzieci na Głównie, 270 na Śródcie i ostatnio 90 z t. zw. „Domu Pautscha“ otrzymało gwiazdkę z ramienia Narodowej Organizacji Kobiet. Cyfry te mówią same za siebie i świadczą jak poważnie, jak naprawdę pożytecznie pojmują swoje zadania społeczne Narodowa Organizacja Kobiet. Ostatnio urządzona uroczystość gwiazdkowa ubiegłej niedzieli w szkole powszechnej na Śródcie dla dzieci z „Domu Pautscha“ zgromadziła obok dziatwy szereg poważnych przedstawicieli i przedstawicielek różnych organizacji społecznych miasta Poznania. Pod kierownictwem p. Heleny Grossmann zajęły się urządzaniem uroczystości harcerki oraz szereg pań z Narodowej Organizacji Kobiet. Wytworzyły się też od razu nastrój serdeczny i miły. Pięknie wystrojona choinka, cała od światła błyszcząca, kolendy i przemówienia, deklamacje dzieci, piętrzące się na stołach podarki — wszystko to stwarzało dla dziatwy obraz szczęścia, wyrwało je na chwilę z szarej codzienności i borykania się z biedą. Na białych twarzyczkach wykwitwały rumieńce radości, zagóścił na chwilę beztrudny uśmiech. Uroczystość rozpoczęła się śpiewaniem kolend, poczem w słowach serdecznych przemówił proboszcz parafii św. Jana ks. dr. Mazurkiewicz. Z ramienia Narodowej Organizacji Kobiet do dzieci i obecnych na sali ich rodziców lub starszego rodzeństwa zwróciła się p. Helena Grossmann z życzeniami świątecznymi przedstawiając w serdecznych wyrazach całą troskę Narodowej Organizacji Kobiet o najuboższych, którym pomagać pragnie według sił i możliwości nie tylko w okresie gwiazdkowym, lecz cały rok i zawsze, gdy tylko okaże się potrzeba. Przemówienie p. Grossmann przyjęto z wdzięcznością i uznaniem. Wielką radość wśród dziatwy wzbudziło ukazanie się na mównicy „Wujka Czesia“, którego szlachetnej inicjatywie szerzenia miłosierdzia wśród dzieci zapomocą odpowiednich pogadanek radjowych garść zebranych dzieci śródeckich zawdzięczała w dużej mierze rozmaitość podarków gwiazdkowych, wśród jakich nie zabrakło nawet zabawek. Na pierwsze wezwanie „Wujka Czesia“ posypały się pieniądze. Drobne, maleńkie datki z pod serca wyjęte, opróżnione skarbonki, odmówienie sobie czekolady i zabawek, wszystkie te prawdziwie bohaterkie wysiłki dzieci dla drugich dzieci nieznanych ale tak biednych, tak nieszczęśliwych, jak je w swoich pogadankach przedstawił „Wujek Czesio“ wywołały oprócz odruchu ofiarności materialnej żywy odruch serc maleńkich, czemu dają

wyraz owe przedziwne, jedyne w literaturze liściki dziecinne pisane do „Wujcia“.

Ludka i Tadzio Dąbrowscy ze Śremu piszą: „Ponieważ zaliczam się do dzieci radjowych — pisze Ludka, chcę też sprawić uciechę tym najbiedniejszym dzieciom w Poznaniu. Miałam tylko 1 zł. To nie dużo. Ale myślę sobie tak: kupię główki do lalek i sama resztę uszyję. Mamusia mi trochę pomogła, bo się często igielką ukłułam, ale to nic. Mój braciszek Tadzio mówił: „Ja też chcę jaką zabawkę sam zrobić“. Tadzio ma piłkę do wyćcinania deseczek i wykonał te karzelki jak rąbią grzyby, a ja te karzelki i grzyby pomalowałam. Tadzio przy tej pracy pomagał Antos Maciejewski, nasz sąsiad.

Proszę od nas pozdrowić te biedne dzieci i t. d.“.

Oto wzruszający przykład. Brak pieniędzy to nie przeszkoda w ofiarności — zastąpić może pieniądź dobre serce i ochota pomagania!

A w innym przemitym liściku piszą Wisia i Helutka z ulicy Przemysłowej w Poznaniu:

„Kochany Wujciu Czesiu! Bardzo mnie wzruszyła Twoja opowieść o tych biednych dzieciach, co to ani domu nie mają. Więc prosiłam mamusię, aby mi pozwoliła ze skarbonki dla tych biedaków posłać, a ja już na święta nie chcę laleczki i moja siostrzyczka też nie. Proszę przyjm to (5 zł) kochany Wujaszku i kup tym biednym dzieciom ciasteczki.

Marysia i Anusia Czarneckie z Przybysławia pod Zerkowem na odcinku pocztowym donoszą:

„Nie mamy swoich pieniędzy, lecz napisałyśmy do Gwiazdora, aby zamiast 10 patki, grabi i innych zabawek posłał cośkolwiek dla biednych dzieci!“

I gwiazdor posłał 10 zł. Rozmaite gwiazdory różnych dzieci dołączyły swoje — i „Wujek Czesio“ do dyspozycji Narodowej Organizacji Kobiet złożył 280 zł.

Wszystkim dobrodziejom znanym i nieznanym, organizatorkom uroczystości gwiazdkowych dziękowały dzieci obdarowane serdecznie, a wobec Narodowej Organizacji Kobiet, która nie szczędziła wielkiego trudu około planowego zaaranżowania uroczystości i rozdawania gwiazdki wraz z zgromadzeniem zapasów społeczeństwo całe poczuwać się winno do głębokiej wdzięczności za to, że niejednego z nas wyręczyła tak pięknie w otarciu lez najbiedniejszym.

Marcelina Darowska

W końcu roku ubiegłego ukazał się, nakładem Zgromadzenia Sióstr Niepokalanego Poczęcia N. M. P. życiorys współzałożycielki tegoż zakonu Marceliny Darowskiej, — wydany w Jazłowcu.

Czytelnicy „Kurj. Pozn.“ znają doskonale pełną uroku i wzniosłości postać Matki Darowskiej, której dzieło życia jest jakoby dalszym ciągiem naszej epoki romantycznej, gdy była ona wychowanką O. O. Zmartwychwstańców, w szczególności O. Hieronima Kajsiewicza, a jej zakon, założony dla Polski jest jedynym w ciągu ostatnich stu stuleci żeńskim zakonem wychowawczym o rdzenie narodowym pierwiastku. O Matce Darowskiej pisał kilka miesięcy temu w obszernych i nader zajmujących fejtletonach prof. U. P. Tadeusz Grabowski oświetlając wyczerpująco epokę historyczną 1827 — 1911 i pojawiającą się w tym czasokresie wybitne postaci, — tak że trudno dodać cośkolwiek do wywodów znakomitego badacza.

Jedynie dla objaśnienia samego wydawnictwa podajemy, że w r. 1928 Uniwersytet w Lublinie ogłosił konkurs geograficzny, który jednakże dla braku nadesłanych prac nie doszedł do skutku. Poza konkursem zgłoszono dwa życiorysy założycielek zakonu Sióstr Niep. Pocz. N. P. M. Matki Józefy Karskiej i Matki Marceliny Darowskiej. Prace te zostały przez sąd konkursowy ocenione jak najprzychylniej i polecane do druku.

Niestety jednakże, z powodu trudności wydawniczych druk ich powstrzymano. Książeczka, która ukazała się obecnie na 215 stronach malej osemki jest wyciągiem z owego większego życiorysu a przeznaczeniem jej dotarcie do

warstw jaknajszerszych, do wszystkich bibliotek publicznych, do młodzieży, do ludu.

Matka Marcelina Darowska jest tu przedstawiona we wszystkich fazach swego długiego, pracowitego żywota, a więc: dzieciństwo i młodość na wsi kresowej, pożycie małżeńskie i kłopoty rodzinne i prace oświatowe wśród polskiego ludu, pierwsze przejawy powołania zakonnego i chwile wzlotów mistycznych w Rzymie, lata przygotowawcze pod kierunkiem O. Kajsiewicza, wreszcie praca wychowawcza i fundacje w Polsce — a po długich, długich latach trudów śmierci w nimbie świętości i z towarzyszeniem cudów. Książeczka mała i skromna, może nie zadawająca wszystkich, ale za to wszystkim dostępną, wszystkim miła — książka, której nie powinno zabraknąć w żadnym, szczerze polskim domu.

Ligę kobiet słowiańskich organizują Czeski

Propagowana swego czasu na tem miejscu idea zjednoczenia kobiet słowiańskich, z centralą w Polsce nie została niestety w Polsce odpowiednio zrozumiana. Inicjatywę p. Zandyn-Chranowskiej podjęły kobiety czeskie, zakładając związek p. t. „Jednota słowiańskich žen“.

W roku bieżącym odbędzie się w dniu 3 lutego wielki zjazd wszechsłowiańskich kobiet w Pradze. Komitet już zorganizowany wydał następującą odezwę:

„Jednota słowiańskich žen“ jest związkiem, który łączy pracę kulturalną, ekonomiczną i społeczną kobiet oraz spaja organizacje i poszczególne osoby celem wzajemnego poznania się i zbliżenia wszystkich kobiet słowiańskich. Siedzibą związku jest Praga, lecz członków i współpracujące organizacje posiada we wszystkich krajach słowiańskich.

Związek „Jednota słowiańskich žen“ początek swój wywodzi już od r. 1848, gdy w Pradze założono tow. „Spolek Slovanek“, które po krótkim istnieniu rząd austriacki rozwiązał.

Hasło zjednoczenia kobiet słowiańskich odżyło od nowa w r. 1909 w Polsce, w r. 1923 w Rzymie z okazji konferencji Międzynarodowego Zjednoczenia dla równouprawnienia kobiet, w r. 1926 w Pradze podczas Sokolego Zlotu Wszechsłowiańskiego i w r. 1927 podczas wizyty Amerykanek w tow. „Jednota ceskich dam“ w Pradze. Czynniono wówczas próby złączenia słowiańskich kobiet ku wspólnej pracy. W r. 1929 doszło wreszcie do zjednoczenia poszczególnych organizacji słowiańskich. Połączyły się więc: „Jednota ceskich dam“ w Ameryce, dalej słowiańska „Živena“, praska organizacja „Žensky vyrobni spolek cesky“, klub amerykańskich kobiet w Pradze, Związek „Vesna“ w Pradze, Zjednoczenie Czecho-słowacko-ruskie w Pradze, „Bizanth“ w Białogrodzie i wiele innych.

Współpracownikami „Jednoty“ są stowarzyszenia: „Koło srbskich sester“ w Białogrodzie oraz koła jugosłowiańskie w Zagrzebiu i Lublanie, rosyjski Czerwony Krzyż w Nicy i t. d. Nawiązano kontakt z Związkiem Ziemiaków w Warszawie, z tow. Szkół

ludowych oraz ze Związkiem kobiet narodowych w Krakowie.

Wśród pojedynczych członków „Jednoty“ są wybitne osobistości ze słowiańskiego świata kobiecego.

Celem „Jednoty“ jest zbliżenie wszystkich kobiet słowiańskich na podstawie wspólnej pracy społecznej, kulturalnej i ekonomicznej dla zachowania odrębności słowiańskiej kultury i znaczenia słowiańskiej rasy. Pod odezwą powyższą w języku czeskim widnieją następujące podpisy:

B. Smolarova — Capkova, prezydentka, Zorka Honorková, przewodnicząca dla Jugosławii, Stefanja Laudyn-Chranowska, przewodnicząca dla Polski, Meranka Lesaviceva, przewodnicząca dla Serbo-Łużyc, M. Sisova-Stefanová, przewodnicząca dla Bułgarii, Vera Vergunová, przewodnicząca dla Rosji; poszczególne członkinie komitetu: Ekaterina Wadina, Prof. Jirka Karasová, Mila Kralovcova, Kleopatra Assejewa, M. Hellmannova, Anna Kettlerová, Anna Kutinová, Maja Kutinová, Berta Mázlová, Heedvika Pavlicková, Anna Pechová, H. Potuckova, Eugenie Rjabiková, M. Uljanicka, M. Uvarová.

Amerykańskie kluby kobiece

Gdziekolwiek żyją dwie lub trzy Amerykanki, można być pewnym, że klub jest już lub będzie założony. Gdy młoda panna przybywa po raz pierwszy do wielkiego miasta, pierwszym jej staraniem to zabiegi aby zostać przyjętą do miejscowego klubu, jeżeli w tem mieście niema oddziału klubu, do którego już w innym mieście należała, skoro go odnajdzie nie czuje się już samotną i nigdy nią nie będzie.

Przedewszystkiem znajdzie tam biuro pośrednictwa pracy, co jej zaoszczędzi ogłoszeń w dziennikach, długich poszukiwań i kosztownych wpisów. Biura wszystkich klubów mają stosunki ze sobą i udzielają sobie wzajemnie zaofiarowanie pracy i podaż. Zarząd klubu nie wchodzi bezpośrednio przy zawieraniu umowy, ale w razie wyłonić się mogących trudności stara się je usunąć i zawsze można rachować na pomoc z tej strony.

Dom klubowy wraz z przynależnościami mieści mieszkania i pokoje jasne, przyjemne dla oka, przyzwyczajone umeblowane, a każda przygodna właścicielka może je własnym gustem upiększyć. Może zajmować pokój wspólnie z jedną albo dwoma przyjaciółkami. Cała jednak część domu jest zachowana dla członków przyjezdnych, albo zaproszonych, nawet zupełnie obcych klubowi osób. Na każdym piętrze znajdują się liczne łazienki, sale wycieczkowe, czytelnia, sale do przyjęć i do tańca, mniej lub więcej bogato urządzone, stosownie do majątku klubu, ale zawsze wesoło i sprawiające wrażenie gościnności. Dostęp do wszystkich jest wolny dla członków pod jednym jedynym warunkiem: zachowanie się przyzwoite i nie krępowanie innych. Wszystkie kluby mają swoją własną jadłodajnię z doborem potraw „à la carte“, więc dostępnych dla każdej kieszeni. Także zdarza się, że i mężczyźni bywają tam dopuszczani, bo członkowie mają prawo zapraszać swoich gości zupełnie jak do swojego domu.

Życie w takich klubach upływa wesoło, urozmaicone zabawami, muzyką, tańcem. W lecie odbywają się wspólne wycieczki w okolicy nawet dalszą. Kluby mają własne pływalnie, boiska do tenisa i innych sportów. Na week-end tj. wypoczynek półtoradniowy, wyjeżdżają panienki nad morze, w góry, do lasów, nad rzekę, w najpiękniejsze okolice. Dziewczęta używają tam w pełni swobody, odkrywają coraz to nowe a nieznane dotychczas zakątki uroczyste w lesie, czy wśród skał, gotując obiad przy rozpalonym z uzbieranych gałęzi ogniu, a w poniedziałek rano powracają do żmudnej pracy biurowej, może mniej uciążliwej niż w krajach europejskich.

Dzień pracy kończy się o 5, dziewczę prędko powraca do klubu, zmienia sukienkę i do następnego rana może mieć złudzenie, bardzo podobne do rzeczywistości, że jest bogatą spadkobierczynią iakieś wuja Samą milionera.

E m d e

Czy znasz trwałe pasteuryzowane

piwa Huggera w butelkach?

Żądaj ich wszędzie!

Pw 8416-1.118

Jak wysoko można budować?

Amerykańska dewiza — Granica rentowności — Zdanie fachowców

Słynne „niebotyki” amerykańskie wznoszone są obecnie bardzo szybko. W przeciągu jednego miesiąca buduje się dziesięć pięter tak że n. p. gmach „Chrysler Building”, przewyższający największy dotąd drapacz chmur „Woolworth” o prawie trzydzieści metrów, wykończony został w ciągu siedmiu miesięcy i niebawem będzie mógł przyjąć „lokatorów”, w liczbie dziesięciu tysięcy ludzi, dla których w olbrzymim budynku tym tworzone są warsztaty pracy. Ale wszystko to nie zadawała jeszcze ambitnych i przedsiębiorczych architektów Nowego Świata, którzy kierując się amerykańską dewizą „Excelsior!”, opracowują plany dla osiemdziesięciu, dziewięćdziesięciu a nawet stu piętrowych budowli.

Nasuwa się tutaj pytanie, czy takie „niebotyczne” projekty mogą być w rzeczywistości wykonane? Aby dać odpowiedź, trzeba przedewszystkiem wziąć pod uwagę fakt, że im budynek wyższy, tem większe wymaga przestrzeni fundamentowej i że ceny gruntów nowojorskich są niezmiernie wysokie. Porównując ceny tych ostatnich z ceną gruntów w londyńskim City, uchodzących za najdroższe w Europie, znajdziemy, że w metropolii nad Hudsonem trzeba trzykrotnie drożej zapłacić; powód zaś jest ten, że w Nowym Yorku można budować trzykrotnie wyższe gmachy, aniżeli w stolicy angielskiej.

Właściciele gruntów normują swoje ceny stosownie do dochodowości niebotyków, ta zaś jest znowu uzależniona od cen gruntów, które w obrębie handlowej dzielnicy nowojorskiej, dochodzą do wprost fantastycznych cyfr. Poza tem, wzrastające w miarę wysokości budowli, koszty konstrukcyjne, stanowią wielce podrażający czynnik.

Jaki wpływ okoliczności te wywierają na budowę niebotyków, wykazał raport komisji fachowców, która z polecenia znane go domu bankowego S. W. Strausa, przeprowadziła kalkulację rentowności drapaczy chmur. Cały legion inżynierów, architektów i biegłych, zabrał się do pracy, aby na postawione przez bankierów pytanie, dać wyczerpującą odpowiedź. Z drobniągą dokładnością skalkulowano koszt budowania i wartość praktyczną niebotyków o piętnastu, dwudziestu pięciu, czterdziestu i t. d. aż do stu pięter; wyliczono maximum i minimum dochodowości i w końcu skonstatowano, że dochody wprawdzie zwiększają się wraz z wysokością budynku, ale tylko do 75 piętra. Wyżej ponad to, zyski poczynały szybko się zmniejszać. Z tego wynika, że jest kres dochodowości wysokich gmachów. Już przy sześćdziesiątym piętrze zachodzą bardzo poważne trudności konstrukcyjne. Nie należy bowiem zapominać, że wysokie budowle są wystawione na niezmierny nacisk wiatrów, przyczem prądy powietrzne nacierają nieraz równocześnie z różnych stron, skutkiem czego cały gmach podlega silnym wstrząsom i znacznym wibracjom. Wobec tego, im wyższa budowa, tem cięższe konstrukcje żelazne muszą być użyte tak, że przedsiębiorca budowlany wnet dochodzi do owej granicy, gdzie budowa pochyla przynosić straty, gdyż za najwyższej położone ubikacje musiałby żądać tak wygórowanej ceny dzierżawnej, że trudno byłoby mu znaleźć na nie amatorów.

Komisja Strausa doszła tedy do konkluzji, że budować stu piętrowe drapacze jest, co prawda, rzeczą technicznie wykonalną; jednakże z punktu widzenia ekonomicznego, zaleca zadowolić się tylko (!) siedemdziesięciopiętrowymi wieżami mieszkalnymi. Niema zatem obawy, aby amerykańskie „wieże Babel” wzrastały kiedyś — w niebo! K. r.

Zmierzch skórzanej podeszwy?

Każdy, dla kogo kwestja dziurawych podeszew jest aktualna (a przypuszczalnie na imię mu milion), z przyjemnością się dowiędzie, że wynaleziono materiał zastępujący skórę podeszwową, nie tylko pod każdym względem mu dorównujący, ale parokrotnie trwalszy w użyciu i znacznie tańszy.

Materiał ten wynaleziony i wyrabiany w Ameryce w fabrykach Amerykańskiego Trustu Kauczukowego, zaczyna się coraz bardziej rozpowszechniać w Europie, a przedewszystkiem we Francji. Coraz więcej fabryk obuwia używa go do wyrobu podeszew, a powodzenie swe zawdzięcza również i temu, że daje się szyc na maszynie, używanych do skór, nie wymagając żadnych zmian w urządzeniach fabrycznych.

W skład materiału tego, zwanego czarnym kauczukiem, wchodzi kauczuk, czerni gazowa t. zw. „gaz black”, smoła drzewna i smoła mineralna, pozostałość po destylacji ciężkich olejów mineralnych. Szczególnie

ważnym składnikiem jest „gaz black”, on to bowiem nadaje temu materiałowi wielką trwałość. Czerni gazowa jest to rodzaj sadzy, która powstaje przy prażeniu gazu ziemnego, względnie gazów sztywnych ropnych. Przymieszka czerni gazowej do wyrobów kauczukowych nadaje im ogromną odporność na zużycie i jest bardzo cenną zdobyczą dla przemysłu kauczukowego. Wystarczy tylko zaznaczyć, że pneumatyki samochodowe, które wytrzymywały dawniej 5—6.000 km drogi, dziś — dzięki czerni gazowej — osiągają 25—30.000 km.

Pozostałe składniki odbierają czarnemu kauczukowi charakterystyczną dla wyrobów kauczukowych śliskość.

Wielkie zalety czarnego kauczuku, jak 2 do 3-krotnie większa trwałość od skóry, nieprzemakalność, no i taniść sprowadza niechybnie zmierzch podeszwy skórzanej.

Orkiestra niewidomych

Współczesne metody nauczania niewidomych pozwalają nie tylko na nauczanie czytania i pisanie, lecz umożliwiają również naukę muzyki. Jak świetne wyniki osiągnąć można w tym zakresie o tem najlepiej świadczy, że za najlepszą w Anglii uchodzi szkocka orkiestra, złożona wyłącznie z niewidomych od urodzenia. Jedynie dyrygent tej orkiestry posiada wzrok przyczem dyryguje on przy pomocy specjalnego, bardzo oryginalnego narzędzia. Składa się ono z odpowiednio skonstruowanej klawiatury i systemu sznurków, połączonych z nogami każdego z członków niezwykłej orkiestry. Dyrygent podaje rytm danego utworu muzycznego przez naciśnięcie odpowiednich klawiszów, które powodują silniejsze lub słabsze pociągnięcie sznurka. Członkowie orkiestry odczuwają najłżejsze nawet pociągnięcie sznurka i w ten sposób dostosowują się do rytmu.

Encyklopedia gluchoniemoty

Stosunek do ludzi ułomnych ulega w ostatnich dziesiątkach lat daleko idącym przeobrażeniom, istnieje kierunek wśród polityków gospodarczych (Ford), by ludzi tych wciągnąć do pracy produkcyjnej nawet w wielkoprzemysłowych zakładach. Ewolucja ta wymaga oczywiście gruntownych studiów nad zagadnieniami kalectwa i oto w roku 1929 ukazała się encyklopedia w języku niemieckim o jednej z często spotykanych form kalectwa t. zw. gluchoniemoty. Olbrzymie to dzieło obejmuje biologję, pedagogikę i socjologję gluchoniemoty, dając całokształt wiedzy o tem kalectwie.

Ćwierć miliona niewidomych w Rosji

W Moskwie odbyła się ostatnio narada przedstawicieli organizacji niewidomych z całej Rosji. Obecni na naradzie przedstawiciele reprezentowali zgórą ćwierć miliona niewidomych, których liczba stale w zaskarżający sposób zwiększa się pod wpływem nadmiernego spożycia samogonki i spirytusu denaturowanego. Narada doprowadziła do utworzenia centralnego związku niewidomych Z. S. S. R. Organizatorzy zapewniali, iż związek wkrótce powiększy liczbę swych członków przynajmniej do pół miliona, gdyż tyle ma w Rosji niewidomych — głównie ofiar pijaństwa.

Jak żyć, aby dożyć późnej starości

Gdy nie masz czasu, lepiej obejść się bez posiłku, niżbyś miał pochłaniać go w wielkim pośpiechu.

Ponieważ żołądek ludzki ma bardzo delikatną muskulaturę, nie wolno zmuszać go do uciążliwej pracy trawienia; dlatego też pokarmy należy przeżuwać najstaranniej, by oszczędzić mięśniom żołądka pracy, której nie byłoby w stanie dokonać.

Lepiej jest jadać rzeczy mniej wyszukane, lecz przeżuć je starannie, aniżeli najdroższe nawet potrawy bez uprzedniego ich przeżucia. Kto je w pośpiechu, działa sam sobie na szkodę.

Zwierzęta ssące nigdy nie piją podczas jedzenia; starajmy się również jeść nie pijąc. Kto je nie pijąc, zjada mniej, a to zawsze jest pożyteczne dla organizmu, lepiej trawi, gdyż soki trawienne nie są przez płyn rozwodnione.

Elementarnym przepisem higieny jest wstawanie od stołu przed przesycaeniem. Kto po posiłku czuje się senny, niezadowolony do pracy, napewno zjadł za wiele, zaszkodził więc zdrowiu.

Każdy, kto dba o swe zdrowie, winien bezwzględnie wstrzymać się od alkoholu i spożywać jaknajmniej napojów sfermen-

towanych. Należy pić wyłącznie wodę. Spożywanie nieco wina, kwasu, piwa może mieć miejsce o tyle tylko, aby się nie odróżniać zanadto od reszty otoczenia i nie odbiegać zbyt daleko od przyzwyczajenia.

Kto pragnie odżywiać się w sposób właściwy, winien stopniowo przechodzić do niejadania mięsa. Nie wolno jednakowoż w żadnym razie nagle przestać jadać mięsa. Nawet jarosz musi uznawać w zakresie pożywienia drogę powolnej ewolucji, a nie gwałtownych zmian. A im kto więcej cierpi z powodu złego trawienia, tem ostrożniej winien przechodzić na jarstwo. Gdy kto cierpi na przeciętne zaburzenia w organach trawienia, popełnia błąd, przeszedłszy na zupełne jarstwo przed upływem 6 do 8 miesięcy. Kto zaś cierpi na zaburzenia poważne, źle robi, zostając jarozsem przed upływem wielu lat przygotowań.

Kto dba o swe zdrowie, niech nie jada podczas tego samego posiłku więcej niż jedno danie, obfitujące w białko. Do tego rzędu należą: mięso, ryby, sery, jaja, suche jarzyny. Jest więc błędem spożywanie podczas tego samego posiłku mięsa i sera lub też mięsa i ryby lub jaja i mięsa i t. p. Nie wolno też jadać przy jednym posiłku kilku dań tłustych. Trzeba starać się o to, by każdy posiłek zawierał przynajmniej jeden pokarm roślinny.

Jest rzeczą bardzo ważną unikanie pokarmów spreparowanych sztucznie, chemicznych czy martwych. Człowiek, dbający o swe zdrowie, jada pokarmy proste, świeże, naturalne.

Jeśli żęby twe są w złym stanie, winieś je leczyć.

Wstrzymuj się od wszelkich kwaśnych, które pobawiają pokarmy mineralów (ocet, cytryna), oraz od jarzyn i owoców kwaśnych (szczaw, szpinak, rabarbarum i t. p.)

Czyżby ląd Atlantydy?

Ruiny wynurzają się z oceanu

Departament marynarki Stanów Zjedn. wysłał 3 kontrotorpedki do wysp Bahama, gdzie jak donoszono, wynurzyła się z morza nowa wyspa. Rzeczywiście znaleziono w pobliżu wyspy New Providence nieznaną ląd, a na nim ruiny starego miasta, które ongiś liczyć mogło dużo mieszkańców. Przypuszczają, że miasto to istniało już przed odkryciem Ameryki. Rząd Stanów Zjedn. organizuje natłokową wyprawę, mającą dokładnie zbadać ruiny. Opowiadanie o starej, zatopionej części świata, Atlantydy, znajdują coraz więcej potwierdzeń.

Najgłębsze miejsce w siedmiu morzach świata

Chcąc zgruntować najgłębsze, dotychczas znane miejsce na oceanie, trzeba się udać okrętem 145 mil na północny wschód od stolicy Japonji Tokio i tam wrzucić do morza bryłę ołowiu, ważącą 70 do 80 funtów, umocowaną na mocnej, chociaż cienkiej linie stalowej. Aby ten ciężar osiągnął dna morskiego, trzeba poczekać kilka godzin, zazwyczaj od pięciu do sześciu, zależnie od tego, jak silne prądy wtedy panować będą w głębinach morskich. Po odmierzeniu linki przekonamy się, że ciężar osiadł na głębokości 32,646 stóp. Ta największa głębia morska odkryta została dopiero w roku 1924 przez japoński okręt strażniczy, prowadzący badania dna morskiego u wybrzeży Japonji.

Aby o tej głębokości mieć dokładne wyobrażenie, należałoby sobie przedstawić, że góra Everest, najwyższy szczyt świata, została przeniesiona na Ocean Spokojny i zanurzona w tem miejscu „do góry nogami”. Gdyby szczyt góry osiągnął dna morskiego na tej głębokości, to jej podstawa znajdowałaby się jeszcze około 3.000 stóp pod wodą.

Wszystkie największe, dotychczas znane głębie morskie, znajdują się na Oceanie Spokojnym, a przeciętna głębokość wszystkich oceanów wynosi około 12.000 stóp. Na dnie morza, na wielkich głębokościach, panują nieprzeniknione ciemności i lodowate zimno. Ciśnienie wody w najgłębszym miejscu równa się około dwanaście i pół tonnom na każdy cal kwadratowy a na każde 6.000 stóp głębokości powiększa się ciśnienie o jedną tonnę.

Światło przenika pod powierzchnię wody na głębokość około 4.500 stóp i życie roślinne wobec tego na wielkich głębinach istnieje nie może. Ostalo się tam jednak życie zwierzęce, a gąbki znajdowano nawet na głębokościach 21.000 stóp. Ryby głębinowe są wszystkie porowatej budowy ciała, przesiąknięte wodą, a niektóre z nich posiadają narządy fosforyzujące, wydające światło, służące im do zwabiania zdobyczy i ochrony przed napaścią. Gdyby zwyczajna ryba morska, żyjąca nie bardzo głęboko pod powierzchnią wody, została przeniesiona na te głębokości, to olbrzymie ciśnienie zgłębłoby ją na miarę, natomiast ryba głębinowa wydobyla na powierzchnię ginie natychmiast od wybuchu,

spowodowanego wzdęciem a następnie pęknięciem organów wewnętrznych. Niektóre ryby głębinowe nie posiadają zupełnie oczu.

SPORT

Gry ruchowe

Siatkówka. Rozgrywki o mistrzostwo okręgowe odbędą się w dalszym ciągu w hali „ośrodka przy ul. Grunwaldzkiej” w niedzielę, o godz. 16: Czarna Trzynastka — Sokół, Berger — Warta, Harc. Druż. Lotn. — Marcinkowski; w poniedziałek, o godz. 16: Warta — Marcinkowski, Harc. Druż. Lotn. — Sokół.

Koszykówka. Dalsze rozgrywki o mistrzostwo klasy B odbędą się w hali „ośrodek” w niedzielę, o godz. 15: Czarna Trzynastka — Berger, Sokół — Sparta; godz. 16: Harc. Druż. Lotn. — Korona, Marcinkowski — Warta; w poniedziałek, o godz. 16: 15: Czarna Trzynastka — Sparta, Sokół — Marcinkowski, godz. 16: Berger. — Drukarz.

Hazena: W niedzielę, o godz. 10: Warta II — Warta II.; o godz. 14: Warta I — Warta chłopcy.

Piłka nożna

Reformę podstaw finansowych PZPN mają zamiar przeprowadzić władze piłkarskie, ponieważ dotychczasowy budżet stał się nierealny. Powody tego niernormalnego stanu tkwią w błędnych podstawach finansowych, a mianowicie okręgi, ściągając składki od klubów dla PZPN i to w dość ostry sposób, mając w ręku swem środki dyscyplinarne, pieniądze te częściej zużywają na własne potrzeby, a później dopiero myślą o swoich zobowiązaniach wobec najwyższej magistratury piłkarskiej. Poza tem, wzmógł się ogromnie wpływ nowych kart ogłoszeń, np. w roku 1929 nadeszło ich około dziesięciu tysięcy, powiększając kartotekę z 15 na 25 tysięcy czyli o 65 proc., co podwyższyło ogromnie wydatki biurowe.

Nowy projekt przewiduje opłatę ze strony OZPN w wysokości 50 zł. od 25 klubów, a za każde dalsze towarzystwo po 2 zł. rocznie, kluby zaś mają opłacać bezpośrednio do PZPN mniejsze aniżeli dotychczas stawki, przyczem towarzystwa klasy C byłyby opodatkowane w stosunku 6 zł. rocznie. Za każde nowe zgłoszenie gracza opłacałby klub 1 zł., jednakże nowopowstałe kluby byłyby zwolnione od tej opłaty za pierwszych 13 graczy.

Aby zmniejszyć inne ciężary finansowe mają władze piłkarskie zwrócić się do Z. Z. z wnioskiem o zwolnienie klubów B i C-klasowych od płacenia 1 proc. od dochodów, proponując wzamian za to obciążenie zawodów między-miastowych 1 proc. opłatą.

Pięściarstwo

Na mecz Polska — Niemcy w Katowicach wyjeżdżają poznajscy zawodnicy Kocociński, Stępiak, Arski i Wiśniewski w niedzielę rano pod kierownictwem p. Ermanowicza. Udział Majchrzyckiego w ekspedycji jest wątpliwy, ze względu jak już wspomnieliśmy, na pozostałości po angielskiej. W reprezentacji niemieckiej niewiadomo kto będzie startował w wadze półciężkiej ze względu na to, że Saenger nie może podobno wyjechać, a wymieniony zamiast niego Wintgen również prawdopodobnie nie przybędzie, bowiem już 8 b. m. czeka go ciężka walka w Berlinie z Zehetmayerem. O szansach naszych trudno pisać, bowiem — co już zaznaczyliśmy w artykule — wyniki liczbowe nie mogą stanowić dla nas miernika a chodzi przedewszystkiem o to, abyśmy walczyli jako równi z równymi. Minusem jest bezsprzecznie osłabienie reprezentacji wskutek niedyspozycji Majchrzyckiego, wycofania się z rinku Glona i pominięcia w zestawie Anioły. W każdym razie wierzymy, że zawodnicy dadzą maksimum wysiłku, by godnie bronić naszych barw i szczerze życzymy im najwspanialszych sukcesów.

Nasz specjalny sprawozdawca p. Stefan Słowiński udaje się na mecz do Katowic, o którym zda wyczerpującą relację. Wynik spotkania wywieśmy w oknie parterowym w poniedziałek koło godz. 14.30. a w Radio Poznańskim będzie omówiony o 16.20.

Różne

Oddział Sportów zimowych K. S. „Warta” przypomina, że treningi odbywają się w czwartki od godz. 19 — 21 i w piątki od godz. 18 — 20 w sali gimnastycznej szkoły powszechnej przy ul. Słowackiego.

W sprawie ligi śląskiej krąży pogłoski, iż organizacja ta nie brałaby udziału w rozgrywkach międzyokręgowych o mistrzostwo Polski oraz o wejście do ligi. Jest to jeden argument więcej by rozsądne czynniki piłkarskie nie zgodziły się na żadne ustępstwa w stosunku do separatystycznych rozszczeń ślązaków.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: F. S. z prośbą o pomoc w pewnej sprawie 3 zł. — Zbigniewowie Ostrowscy 10 zł. — Marja Szczygłowska 5 zł. — K. Koszewska za wysłuchaną prośbę 20 zł. — E. M. za otrzymaną łaskę z prośbą o dalsze, 5 zł. — G. K., Szamotyły z prośbą o łaskę Bogu wiadomą 2 zł. — Walerjan Kawiecki zamiast życzeń noworocznych 40 zł. — I. S. z podziękowaniem za złożenie egzaminu 5 zł. — A. Kostrzewscy 10 zł. — Franciszka Łuczka 4 zł. — Katolickie Stow. Polek w Sremie 20 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 250 złotych.

Na chleb św. Antoniego: W. S. z prośbą o zdrowie i w pewnej intencji 1 zł. — Br. Pazołowa z podziękowaniem za otrzymane łaski 12 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 165,90 zł.

Na kaplicę SS. Karmelitanek: C. Z. 300 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 429 zł.

Na tanie kuchnie: Rodzina Anston 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 125 zł.

Na ubogich m. Poznania: Przesłane urzędnicze firmy H. Cegielski Sp. Akc. w Poznaniu przez nieznaną osobę i w niewiadomym celu 100 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 675,20 zł.

Na Tow. Opieki nad Inwalidami: Rodzina Anston 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 15 zł.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Henryk Maksymilian Teodor Hartwig, technik-przemyslowiec, 64 l. Jan Ogonewski, robotnik rolny, 19 l. Bernard Kozłowski, elew leśny, 20 l. Henryk Chrusciak, uczeń szkolny, 8 l. Andrzej Graf, robotnik, 79 l. Janina Grześkowiakówna, 7 mies. 9 dni. Honorata Gieburowska, z domu Rożanowska, wdowa, 81 l. Stanisława Kowalska, służąca, 18 l. Antoni Kwiatkowski, tokarz, 37 l. Martyna Binasiówna, gospodyni, 60 l. Jadwiga Lembitówna, robotnica, 57 l. Józefa Niewi-tecka, z domu Ochlińska, 36 l. Stanisław Pałędzki, em. robotnik kol., 43 l. Leon Lewandowski, 7 mies. 13 dni. Alojzy Chrościelewski, em. burmistrz, 70 l. Franciszka Tabertowa, z domu Hoffmannówna, wdowa, 77 l. Jan Kostecki, radca Okręg Izby Kontroli Państwa, 67 l. Barbara Feigendreherówna, 1 mies. 15 dni. Franciszek Bądziński, robotnik, 39 l. Franciszek Pitrowski, robotnik, 36 l. Monika Kuchniczakowa, z domu Jurga, 47 l. Halina Kozłowska, 1 r. 3 mies. 29 dni. Stanisław Cichocki, 32 l. Marja Nixdorfowa, z domu Drażkowska, 46 l. Józef Kowalski, robotnik, 50 l. Stanisław Szczęsny, 30 minut. Bożena Teresa Kobyliczakówna, 2 mies. 23 dni.

SKRZYŃKA DO LISTÓW

— P. Leonard Leworski, Konsulaty Polski w Francji: Algier, Bordeaux, Havre, Lille, Lyon, Marseille, Paris, Strass-

bourg; w Niemczech: Berlin, Beuthen O. S., Lyck, Essen, Hamburg, Cöln, Königsberg, Marienwerder, Leipzig, München, Allenstein, Breslau; w Szwajcarii: Bern, Zürich. Nowego dokładnego wykazu nazwisk konsułów nie posiadamy. (K.)

— **St. K.** Który miesiąc 1922 r.? Mar-ki polskie czy niemieckie? (K.)

— **Romanus.** Związek Pracowników Kupieckich, Poznań, ul. Podgórna 12 b. — Związek Pracowników Bankowych i Ubezpieczeniowych, Poznań, aleja Marcinkowskiego 26. — Związek Bezrobotnych Pracowników Umysłowych, Poznań, ul. Fr. Ratajczaka 15. (K.)

PAN NA BALU.

W smokingu, skrojonym jak z żurnalu Wytworny, piękny w każdym calu, Pełne zachwyty spojrzenia zbiera — No — bo to klient EDMUNDA RYCHTERA

Ma powodzenie zapewnione, Może na balu znajdzie żonę Dlaczegożby nie? — wszak się ubiera U niezawodnego Edmunda RYCHTERA

Niechaj więc każdy za jego przykładem, Zostanie dżentelmenem — a nie dziadem, Bo tym się tylko szczęście otwiera, Których ubrania są od RYCHTERA. zw 21 070/71

Jasch Naturalny zapach kwitnącego bzu. Perfumy, woda kwiatoła, puder i mydło. Tw 687

Borykając się z trudnościami codziennego życia i narzekając na biedę zapominamy, że często winę tego smutnego stanu ponosimy sami. Mianowicie Ignąc jak mucha do lepu do towarów zagranicznych, a zwłaszcza specyfików leczniczych, wysyłamy miliony złotych z Polski podczas gdy nabycie ich nie zawsze jest konieczne, gdyż można je z łatwością zastąpić wyrobami krajowymi Pw 7453-47.50

TABLETKI PARAMINT „ERBE“ o przyjemnym smaku i zapachu stanowią sympatyczny i **PEWNY ŚRODEK DESINFEKUJĄCY GARDŁO I RTAŃ**, nie tylko dla chorych lecz i zdrowych, przy pielęgnowaniu osób chorych zakaźnie, oraz podczas epidemji tak w domu jak i w szpitalach, szkołach, urzędach, w tramwaju i w kinie. **PARAMINT „ERBE“** zażywaj kilka razy dziennie abyś się nie zakaził **GRYPA, ANGINA** lub innymi chorobami. Do nabycia w aptekach i drogerjach.

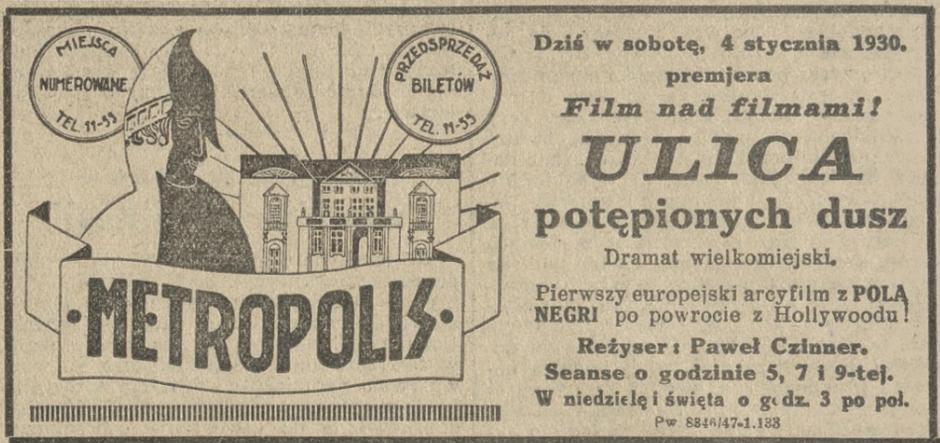

POMYŚLNIEGO NOWEGO ROKU
MAGDZONE PIK
ZŁOTYM MEDALEM
PROJEK „HELIO“
NIE MOŻNA MIEĆ W KRAJU
DROGIEJ
BLASK „HELIO“
NAPLEDZY PROJEK MYDLANY
PIERZE SAM I BIELI
WIELKOP. WYTW. CHEMICZNA
BLASK
SP. AKC. w POZNANIU
Pw 8410/11-BI 1007.8

Kuchcik
Poznań
Główny Rynek
8

NASZA ODZIEŻ ZIMOWA dla dorosłych, młodzieńców i chłopców, która oprócz gustownego wykonania z najlepszych materiałów odznacza się taniością — dowodzi ponownie najdobitniej o naszej **znanej przedsiębiorczości.**
WIELKI WYBÓR UŁATWIA WIELCE ZAKUP
15% rabatu gwiazdkowego!
Od 18. 12. — 23. 12. 29. skład nasz otwarty od godz. 8 do 8 wieczorem. — W niedzielę, dnia 22. 12. 29. otwarte od 1 do 6 wieczorem. Pw 7716-50, 192

MIEJSCA NUMEROWANE TEL 11-55
PRZEDSPRZEDAŻ BILETÓW TEL 11-55
METROPOLIS
Dziś w sobotę, 4 stycznia 1930. premiera
Film nad filmami!
ULICA
potępionych dusz
Dramat wielkowiejski.
Pierwszy europejski arcyfilm z POLA NEGRI po powrocie z Hollywoodu!
Reżyser: Paweł Czinner.
Seanse o godzinie 5, 7 i 9-tej.
W niedzielę i święta o godz. 3 po poł.
Pw 8846/47-1.133

W sobotę, dnia 4 stycznia 1930 r., o godz. 6-ej rano zmarł, opatrzony Sakramentami św., mój najukochańszy brat, wuj i stryj, ś. p.

Klemens Gąsiorowski

były komisarz i wójt w Kamieńcu.

Eksportacja zwłok odbędzie się w poniedziałek, dnia 6 b. m. o godz. 4 po południu z domu żałoby do kościoła parafjalnego. Nazajutro nabożeństwo żałobne o godz. 10-ej i złożenie zwłok do grobowca. O czym donosi

Kamieniec, dnia 4 stycznia 1930 r.

w ciężkim smutku pogrążona
siostra.

Pw 8415-1, 117

Dnia 2 stycznia 1930, o godz. 11,30 przed poł., zmarł po dłuższych cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., w 43 roku życia, mój najdroższy syn, nasz brat, ś. p.

Stanisław Pałędzki

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 5 stycznia, o godz. 2 po południu, z domu żałoby, na cmentarz parafjalny w Dębcu.

W ciężkim smutku pogrążona

matka z synami.

Poznań — Dąbiec, Lwów, Berlin, 4. 1. 1930 r.

Dnia 1 b. m., zmarł członek Towarzystwa naszego, ś. p. rw 8260/1

Antoni Kwiatkowski

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, dnia 5. 1. 1930, o godz. 2 po poł., z kostnicy Szpitala Miejskiego. O liczny udział w pogrzebie prosi

Tow. Młodych Przemysłowców w Poznaniu. Wypadek 161.

W dniu 4. 1. 1930 r., zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa żona, nasza najdroższa matka, babcia, ś. p. zw 21068

Marja z Pawelczyków Tasiemska

przeżywszy lat 68. Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 7. 1., o godz. 3 po poł., z domu żałoby Poznań, Cybińska 3, na cmentarz archikatedralny, o czym donosi

w ciężkim smutku pogrążona
rodzina.

Poznań — Śródka.

W czwartek, dnia 2 stycznia 1930 roku zmarła, ś. p.

z Popielów

Antonina Langowa

W Zmarłej straciliśmy naszą nieodziszowaną szefową.

Personal.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 5 b. m. o godz. 15 z zakładu św. Józefa na cmentarz Farny przy ul. Bukowskiej. zw 21072

Dnia 1 stycznia 1930 roku, o godz. 1,30 po poł., zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., w 67 roku życia, ś. p. zw 21088

Andrzej Gruszczyński

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 5 stycznia, o godz. 2 po południu, z Przybychowa na cmentarz Polajewo.

W ciężkim smutku pogrążeni
żona, dzieci i wnuki.

Poznań — Przybychowo.

Dnia 2 stycznia, zmarł po krótkiej chorobie, opatrzony Sakramentami św., nasz najdroższy ojciec, teść, dziadek i pradziadek, ś. p. zw 21087

Józef Michna

przeżywszy lat 83. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 5 b. m., o godz. 4 po południu, z kostnicy cmentarza Jeżyckiego, o czym donosi

w smutku pogrążona
córka Elżbieta Polcyn z mężem i rodzina.

Poznań, Jeżycka 39.

Dnia 2 stycznia 1930 r. zmarł po długich, ciężkich i cierpliwie znoszonych cierpieniach, opatrzony Sakramentami św., mój najdroższy mąż i nasz ukochany ojciec, ś. p.

Alojzy Chrościelewski

Nabożeństwo żałobne odbędzie się dnia 7 stycznia r. b. o godz. 10 w kaplicy św. Józefa poczem odprowadzenie zwłok na cmentarz św. Marciński przy ul. Bukowskiej, o czym donosi

w ciężkim smutku pogrążona
żona i dzieci.

zw 21061

Dnia 2 stycznia 1930 r. zmarł po długich i ciężkich cierpieniach, był naczelnik biura, ś. p.

Alojzy Chrościelewski

przeżywszy lat 72. W ś. p. Chrościelewskim straciłszy niezwykle sumiennego i gorliwego urzędnika.

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dn. 7 stycznia 1930 r. o godz. 10 przed poł. z kaplicy św. Józefa na cmentarz św. Marcina przy ul. Bukowskiej.

Magistrat słoł. miasta Poznania.

nw 6569

Plaszczki żałobne Damskie

stale na składzie, miarowe starannie wykonane w okresie 24 godzin, najtaniej

Józef Szuster
Stary Rynek 76, I. ptr.
(naprzeciw Odwachu).

zw 21058

Ostrzeżenie!!!

Agent mój ERNST KALTENBACH u mnie już nie pracuje i nie jest upoważniony do odbioru jakiegokolwiek pieniędzy przez niego sprzedanych obrazów. zw 21075

Wytwórnie obrazów.
KRZEWIŃSKA, ul. Strzelecka 31.

Oddam 5-letnią dziewczynkę

na wychowanie za opłatą ewentualnie za własne w dobre ręce. pochodzi z dobrej rodziny. Zgłoszenia do Kurjera pod zw 21020

OSTRZEŻENIE!

Doszło do mej wiadomości, że jakichś dwóch osobników średniego wzrostu, w wieku od 22 do 25 lat, odwiedzają składy kolonjalne na prowincji i oferują po wyjątkowo niskich cenach smalec amerykański „Hansa Special”, powołując się przy tem na moją firmę oraz na firmę Ueberseeefette-Ges. w Hamburgu. Osobnicy ci wyludniają na poczet zamówionego towaru zaliczki, jednakże towaru nie dostarczają. Ostrzegam zatem moich odbiorców przed wymienionymi osobnikami, gdyż jest to szajka oszustów, która niewątpliwie i nadal będzie po prowincji grasować. zw 21060

Fa. Antoni Szostak,
Poznań,
Aleje Marcinkowskiego 5
Telefon 27-13.

Dobrze prosperujący skład kolonjalny

delikatesów i win
w dobrem położeniu na sprzedaż. Potrzeba ca. 20.000 zł. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod zw 21027

Dnia 4 stycznia 1930 r. zmarła po długich i ciężkich cierpieniach, ś. p.

Władysława Ciachowska

z domu Tomaszewska

przeżywszy lat 70. Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 7. 1. 1930 r. o godz. 3 po południu z domu żałoby w Borku.

W smutku pogrążone

dzieci, wnuki i siostra.

nw 6468

Dnia 1 stycznia 1930 r., o godz. 9,30 wieczorem zasnęła w Bogu, po krótkich cierpieniach, namaszczona Olejami św., nasza najukochańsza matka, teściowa i babka, ś. p.

z Hoffmannów

Franciszka Tabertowa

w 78 roku życia.

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę o godz. 3 po południu z domu żałoby Dąbiec, ul. Dąbiecka 40, na cmentarz parafjalny w Dębcu.

W ciężkim smutku pogrążona
rodzina.

zw 21066/7

PIĘKNOŚĆ JEST SIŁĄ

Czarująca artystka filmowa Lotte Lorring wyraża się w następujących słowach o Hortiflor-Creme. Jestem codziennie na nowo oczarowana działaniem Hortiflor-Creme. W preparacie Hortiflor-Creme z jego subtelnym zapachem odkryłam środek do pielęgnacji skóry, bez którego nie mogłabym się więcej obyć.

dlatego każdy dbać powinien o swą piękność, gdyż urodę ludzką porównać można z pięknym kwiatem pociągającym oko ludzkie. Każdy więc starać się powinien o wspaniały aksamitny połysk skóry, czem działać może przyjemnie i pociągająco na otoczenie swoje. By jednakże zdobyć te cechy należy skórę pielęgnować systematycznie i sumiennie, ponieważ i najpiękniejszy kwiat zamiera bez odpowiedniej pielęgnacji.

Należy wiedzieć, że człowiek oddycha nie tylko płucami, lecz również porami skóry, które zatkane przez codziennie nakładający się proch i brud nie mają możliwości wykonywania swych funkcji, co często powoduje plamy i wyrzuty na skórze i pociąga za sobą zanik piękności tejże. Temu zapobiec można przez umożliwienie skórze regularnego oddychania, a tą funkcję skóry ułatwia się przez systematyczne jej pielęgnowanie odpowiednimi środkami kosmetycznymi.

Lekarze specjaliści w dziedzinie kosmetyki uzali, że Hortiflor-Creme umożliwia skórze wykonywania jej funkcji, przeczyszczając zupełnie pory; krem ten już przy lekkim masażu wnika głęboko w skórę i powraca, wsiąkając wszelkie brudy, znajdujące się w porach. Hortiflor-Creme jest dlatego najlepszym środkiem do odświeżenia i odmłodzenia skóry. Hortiflor-Creme działa tak skutecznie, że usuwa nawet plamy i nieestetyczne objawy na skórze, powstałe z powodu użycia nieodpowiednich środków lub nieumiejętnej pielęgnacji i już po krótkim czasie używania Hortiflor-Creme skóra staje się czystą, osiąga aksamitny połysk i promienieje piękną. Hortiflor-Creme usuwa również szybko i pewnie zmarszczki i fałdy na twarzy i wytwarza wspaniały, aksamitny połysk skóry.

Słynna artystka Traute Flamme znana kreatorka ról Molnarowskich orzeka się w następujących słowach o Hortiflor-Creme: Już przed laty, kiedy zwrócono uwagę publiczności na Hortiflor-Creme czułam się spowodowana rzeczonymi argumentami WPanów wypróbować ten środek. Dziś mogę powiedzieć, że od lat stałam się zachwycona zwolenniczką Hortiflor-Creme, któremu zawdzięczam utrzymanie i rozwój piękności cery i świeżość mojej skóry. Mogę przeto środek Pański każdemu gorąco polecić.

Środki kosmetyczne szumnie reklamowane spotykamy często, lecz nie wszystkie posiadają wymaganą siłę działania i powodują często zanik elastyczności skóry, na której — jak na pergaminie — utrwalają się zmarszczki i fałdy. Hortiflor-Creme posiada tę zaletę, że zapobiega stanowczo podobnym objawom i utrzymuje skórę w stanie elastycznym; co więcej daje nawet i tym, którzy pielęgowali nieumiejętnie swą skórę, możliwość pewnego usunięcia przedwcześnie powstałych zmarszczek i fałdów na twarzy.

Wytwórca Hortiflor-Creme, chcąc umożliwić Czytelnikowi zapoznanie się tą nową metodą pielęgnowania skóry, wysyła na żądanie bezpłatnie próbkę tego cudownie działającego środka Hortiflor-Creme. Pomimo, że próbka taka wystarcza tylko na kilkurazowe użycie, używający jest w stanie ocenić działanie Hortiflor-Creme.

Dla posiadających skórę z natury suchą, poleca się obok Hortiflor-Creme też Hortiflor-Rahm, którego główną cechą jest wspomaganie regeneracji skóry. Hortiflor-Rahm stanowi najlepszą ochronę skóry przeciwko wpływowi zmiany pogody. Nadmienić należy, że Hortiflor-Rahm nadaje się wyśmienicie do użytku po myciu rąk, gdyż zapobiega szorstkości skóry.

Bezwarunkowo konieczne jest, by każdy zapoznał się przedewszystkiem ze sposobem odmładzania skóry, w jakim celu wysyłamy bezpłatnie i franko w poniższym kuponie podane broszurki i próbkę. Prosimy przeto o nadesłanie kuponu do Silvikrin-Vertrieb, Oddział Hortiflor — Gdańsk 309, Böttchergasse 23/27.

Kupon przesyłki bezpłatnej zaopatrzonej w znaczek pocztowy przesyłać do Silvikrin-Vertrieb, Oddział Hortiflor, Gdańsk 309, Böttchergasse 23/27.

Proszę o przesłanie mi bezpłatnie:

1. **Próbkę Hortiflor-Creme**
2. Broszurę „Odrodzenie piękności“
3. Komunikaty o najnowszych sukcesach kosmetyki Hortiflor
4. Prospekt „Sposób odmłodzenia skóry“ nw 6472

Nazwisko _____
 Miejscowość _____
 Ul. i nr. domu _____
 Poczta _____

KAROSERJE SAMOCHODOWE

osobowe - luksusowe - seryjne - towarowe - reklamowe
 ciężarowe - autobusowe - ambulansowe itd.

Wykonuje się w bardzo krótkim czasie po cenach konkurencyjnych.

Na każdą karoserję udziela się gwarancji.

Fa. Hempowicz-Automobile, Poznań, Patr. Jackowskiego 49.

FABRYKA KAROSERYJ

Bank Handlowy w Warszawie Sp. Akc.

Oddział w Poznaniu

Poznań

Plac Wolności 4

przyjmuje wkłady płatne okazicielowi na książeczki oszczędnościowe i płaci w stosunku rocznym

8% od wkładów w złotych

oraz

6 1/2% od wkładów w dolarach

Opłatę podatku od procentów w wysokości 10% ponosi Bank.

W celu propagandy oszczędności Bank wynajmuje kasetki oszczędnościowe (skarbniki niklowe) dla zbierania oszczędności, zapisanych następnie perjo-dycznie na oprocentowane książeczki wkładowe. zw 21065

Dla

B.S.A. motocykli

poszukujemy w Poznaniu i w większych miastach prowincjonalnych

samodzielnym zastępców

możliwie ze składem i warsztatem. Łaskawe oferty uprasza się skierować pod „MOTOR“- Dom Importowy, Gdańsk, Sammtgasse 8. nw 6478

Młodszy

fachowiec drzewny

poszukuje posady zaraz ewtl. z innej branży w biurze. Dobre świadectwa i referencje. Łask. oferty do Kurjera Poznańskiego pod zw 21057

Powróciłam

Dr. med. Zofia Górczyna

choroby skórne i weneryczne

Poznań, Młyńska 4, II.

Telefon nr. 27-87.

zw 21062

Dzierżawy w Poznańskim

1450 mrg. gorzelnia, ziemia pszenno bur.

1000 mrg. ziemia pszenno buraczana

zaraz do objęcia.

Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zw 21076

Introligatornia E. Arndt, 27 Grudnia 3

poszukuje natychmiast wyuczonej

DZIEWCZYNY INTROLIGATORSKIEJ

która zobowiązana jest mieć pod sobą kółko dziewcząt. Tutaj mogą się tylko zaliczyć siły, które dobrą pracą oddać mogą. zw 21078

**PRAKTYCZNY KURS-DEKORACJI
OKIEN-WYSTAWOWYCH**

i artystycznej pisowni plakatów w stylu nowoczesnym, podług wzorów zagranicznych w godzinach wieczornych rozpoczyna się w połowie stycznia 1930 r. Zgłoszenia przyjmuje codziennie od godziny 14-16.

EDMUND KWIECINSKI,
były dekorator firm krajowych i zagranicznych.
POZNAŃ — WIELKIE GARBARY 8, I ptr.

**RENOMOWANY
SKŁAD WIN
KAROL RIBBECK**
WŁ. ALEKSY LISSOWSKI
POZNAŃ - POCZTOWA 23

Z powodu niespodziewanych zmian rodzinnych odstąpię natychmiast za zgodą właściciela dzierżawy

młyna parowego

położonego 8 km. od Poznania. Młyn jest idealnie zaprowadzony, w pełnym biegu, bogata okolica. Do młyna należy mieszkanie 4 pokoje i kuchnia, chlew, 10 mórg ziemi.

Spieszne zgłoszenia pożądane.

Oferty do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw 21 041

Poznańskie Kursy Kierowców Samochodowych

I. Piątkowskiego

przeniesione zostały na

ul. Piotra Wawrzyniaka 28/30

Telefon 7880.

Kursy zawodowe, amatorskie
i uzupełniające. zw 21093

Zapisy codziennie.

Dywany
Pomosty
Dywaniki
Chodniki
**POZNAŃSKI
DOM DYWANÓW**
TEL. 1486

M. MINDYKOWSKI

Poznań, ulica Żydowska 33.
Pw 1282-0.110z

Nerwowi, neurastenicy

cierpiący na drażliwość, słabość woli, braku energii, melancholję, przesyt życia, bezsenność, ból głowy, wrażliwość nerwów, śledzi nnicę, nerwowe zaburzenia serca i żołądka, trzymają bezpłatnie broszurę Dr. Weisego Słabość nerwów

Dr. GEBHARD I S-ka — GDAŃSK. Nr. 85.

Pw 6938 46.28

PĘDNIĘ

oraz

PASY
DOSTARCZA ZE SKŁADU
ST. DUCHOWSKI
BIURO INŻYNIERSKIE
POZNAŃ - AL. MARCINKOWSKIEGO 1-TEL. 32-26

Pw 4392-1.118

NA KARNAWAŁ

Czapki
Ordery
Serpentyny
Konfeti
Odznaki do tańca

i inne artykuły karnawałowe poleca

F. KOSTRZYŃSKI

Hurtowny Skład Papierów Luksusowych
Poznań, ul. 27 Grudnia 10.

Kupuję wagonowo

olchę i brzozę

w wałkach i dłużycach. Of. oczekuje

J. Krzyżanowski, Export Drzewa, Poznań

św. Marcin 39. Tel. 17-41. dw 3727

**ZAKUPILIŚMY ZA 1/2 CENY GOTÓWKOWO
WIELKĄ PARTJĘ FUTER**

Znajduje się w tej partji około 100 sztuk szlachetnych okazów, oryginalne skunksy, piżmowce i oposy, kołnierze naturalne wydry i karakuly, osiągnięta korzyść z zakupu przypada kupującemu, ponieważ także za pół ceny wyprzedajemy.

Proszę korzystać z niebywałej okazji.

Futra spacerowe — Futra sportowe — Futra do wyjazdu — Kozuchy szoferskie — Kurtki futrzane — Koce jedno i dwuosobowe — Kamizelki futrzane — Kamizelki jelonkowe — Kapy i rękawice futrzane.

PALTA - ULSTRY - RAGLANY - UBRANIA - BURKI - JUPY

NA

KARNAWAŁ

FRAKOWE garnitury z krepy w najwyższym gatunku . . . **250 złotych**

SMOKINGOWE garnitury z krepy w najwyższym gatunku . . . **200 złotych**

gotowe i na miarę, w nagłych wypadkach wykonanie w 24 godzinach.

ul. Fr. Ratajczaka 2 EDMUND RYCHTER ul. Wrocławska 14

ul. Wrocławska 15, przy ul. Wrocławskiej 15 po schódkach, wielkie masy skór baranich, kozuchy długie i krótkie, kalessony futrzane tak zwane skopiaki oraz różne rodzaje kozuchów surowych i poszytych, na które ustalono 20% zniżki.

W. Nowakowski i Synowie, Poznań

FABRYKA MEBLI

Oddział I.

Górna Wilda nr. 134

Oddział II.

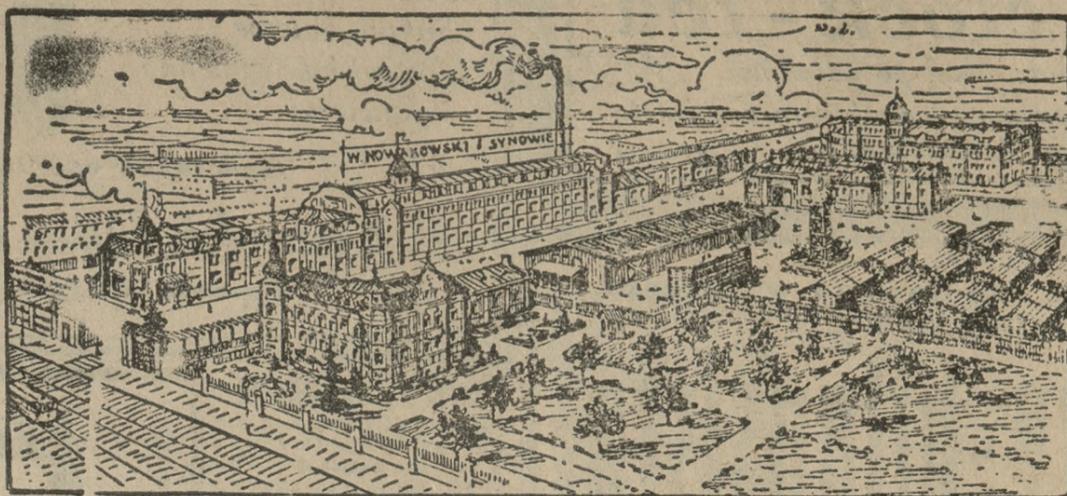
ul. Przemysłowa nr. 32

Biura Centralne:

Górna Wilda nr. 134

Telefony: 29-72, 40-17, 12-91

Własna bocznica kolejowa

Magazyn
i sprzedaż mebli
(hurtowna i detaliczna)

przy głównej fabryce

Górna Wilda nr. 134

Dojazd tramwajami nr. 4
przyst. fabr. Ceglarskiego
i nr. 718 przystanek ul.
Traugutta w kierunku
Wildy

oraz w składzie fabrycznym
przy ul. 27 Grudnia
narożnik Kantaka.

Sypialnie - Jadalnie - Męskie pokoje - Salony i wszelkie meble wyściełane
PARKIETY w wielkim wyborze stale na składzie. **PARKIETY**

URZĄDZENIA BIUR, HOTELI i PENSJONATÓW.

Sprzedaż na dogodnych warunkach po cenach fabrycznych.

Pw 7991-51,46

Całkowita wyprzedaż samochodów okazyjnych

Po cenach niebywałych.

„Itala“ 12/60 K. M. 6-osobowa limuzyna, fabrycznie nowa.

Cena zamiast 5.500 dol. — 27.000,— zł

„Peugeot“ 9 28 K. M. 4-cylindrowy, 6-osobowa limuzyna.

Cena zamiast 14.500,— zł . . . 9.500,— zł

„Peugeot“ 8 28 K. M. 4-cylindrowy Cabriolet, 2 drzwiowy.

Cena zamiast 16.000,— zł . . . 9.250,— zł

„Peugeot“ 10/30 K. M. limuzyna 5-osobowa, 4 drzwiowa.

Cena zamiast 13.700,— zł . . . 7.800,— zł

„Peugeot“ 10/30 K. M. 4-cylindrowy, towarówka 1 1/2 tonnowa, prawie nowa.

Cena zamiast 16 000,— zł . . . 8.500,— zł

„Podeus“ 12/40 K. M. używany ciężarowy 3 tonnowy.

Cena zamiast 6.500,— zł . . . 2.750,— zł

Wszystkie samochody są gotowe do użytku i częściowo już zarejestrowane. Pw 8281-1,34

Zalecamy obejrzenie samochodów bez przymusu kupna.

F-a. HEMPOWICZ - AUTOMOBILE,

Poznań, Patr. Jackowskiego 49, tel. 65-15.

Okazja! Okazja!

Salon stylowy - Biedermayer

składający się z 12 części, b. dobrze utrzymany korzystnie do nabycia. Posrednicy wykluczeni. Aleje Marcinkowskiego 19, III. piętro, prawo między godz. 13 a 17. zw 210 79

SKŁAD

z przyległym pokojem, z dużym oknem wystawowym, przy pierwszorzędnej ulicy Poznania, nadający się na przedstawicielstwo fabryki — zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw 21 078

Ca 600 ltr. mleka dziennie
ma do oddania, do regularnej dostawy. Majątek 40 km od Poznania koleją, z dogodnym połączeniem. Zgłoszenia pod dw 3788 do ekspedycji Kurjera Poznańskiego.

Teren przemysłowy

18 200 kw. m. na Głównej sprzedam korzystnie. Zapytania proszę skierować do „PAR“, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11, pod 53,8 Pw 8899/52,4

Pracownia wykwintnej garderoby męskiej

w hotelu „Polonia“, ul. Grunwaldzka 22 Pw 8403-1,107

przyjmujemy również wszelką garderobę damską i męską do prasowania, odświeżania i chemicznego czyszczenia. Wejście przez portjarnię.

Tel. 77-52.

Tel. 77-52.

Pan Zygmunt Domagalski

Poznań, Kwiatowa 13

przestał być dla firmy naszej czynnym.

NYKA & POSŁUSZNY

Skład Doborowych Win i Spirytusów
Poznań, Wrocławska 33/34.

W Poznańskim

Do wdzierżawienia :

5 000 mórg z żelaz. inwentarzem 20 km. od Poznania, 1 000 mórg 60 km. od Poznania

Na sprzedaż :

1 700 mórg, 1 500 mórg, 20 km. od Poznania, 1 100 mórg, 50 km. od Poznania. Powyższe majątki mają tylko ziemię pszenne bez nieużytków, syst. drenowane. Szacunek grunt. 4,00 mk. z morgi. Dworce prawie lub na miejsce. Pełne inwent. Doskonałe zabud. i dwory. Inf. udz.

K. Swinarski, Poznań,
Działyńskich 3, parter.

Założ. 1888 roku.

Telefon 31-43.

zw 21041

Pieniądz dla każdego

uczciwego i porządnego człowieka, który zajmie się sprzedażą centrifug do mleka, maszyn do szycia i prania. Fabrykaty chlubnie znane, pierwszej jakości, dogodne spłaty miesięczne. Wysokie prowizje płatne natychmiast. Za interesowane składy i odpowiedni odsprzedawcy zechcą skierować swe oferty celem objęcia zastępstwa do Kurjera Poznańskiego pod n/w 6 251

Do konfekcji damskiej potrzebna zaraz rutynowana siła

jako kierowniczką.

Wymagana wysoka, dobrze reprezentująca się figura. Zgłoszenia do „PAR“, Toruń, Szeroka 46, pod 201. Pw 8393-64,3

PATENTY

wzory i znaki ochronne w Polsce i zagranicą

MARCELI ZOCH,

inżynier dyplomowany
rzecznik patentowy

Poznań, Przecznicza 9.

Pw 844-1,100

MEBLE!!!

męskie gabinety i sypialnie polerowane, po cenach fabrycznych na dogodnych warunkach

spłaty, sprzedam rw 8258

Fabryka mebli stylowych Romuald Szubert, telefon 5621

(daw. n. Theodor Busse)

Poznań, Grobla 6, II. podwórce.

rw 8258

„Lech“

pień wsza w Polsce fabryka motocykli Opalenca.

poszukuje

TOKARZY

sił pierwszorzędnych. Wiadomości w firmie.

zw 93-4

Obszerny lokal handlowy

ca. 90 m. kwadratowych

przy najruchliwszej głównej ulicy w Poznaniu, miejsce krzyżowania się tramwajów, położony przy rynku, nadający się na restaurację, cukiernię lub na każdą inną branżę, wprost od właściciela. Do objęcia potrzebne zł 15 000,— Czynsz dzierżawny roczny 6 000,— zł, przebudowa na własny koszt dozwolona. Oferty do Biura ogłoszeń „KOSMOS“, Zwierzyniecka 6, pod 2038. nw 6459

Okazyjna sprzedaż

nowych i używanych samochodów

czterodrzwiowych **FORDA** najnowszego typu karetek
miejsce szofera oddzielone oszkloną przegródką.
Dogodne warunki Pw 8349-1,186

„AUTORUCH“

Sp. z ogr. odp. w Poznaniu
Fabryka karoserji autobusowych, ciężarowych, ambulansowych itd.
Specjalność warsztatów: Naprawa Fordów, ul. Marszałka Focha, nar. ul. Pałacza. Telefon 77-75.

LOKAL

narożnikowy, z oknami wystawowymi, w śródmieściu, za małym wynagrodzeniem, zaraz do oddania. Zgłoszenia do eksp. Kurjera Pozn. pod zw 21 077

RESTAURACJA PALAIS ROYAL

W niedziele i święta

Five - o'clock - tea

Początek o godz. 5-tej po południu.

Nowozaangażowana pierwszorzędną orkiestra pod batutą kapelm. A. Lewaka.

Pw 8412-1,118

Do przedsiębiorstwa handlowego w Poznaniu potrzebny zaraz lub od 1. 2. r. b.

książkowy - bilansista

możliwie bankowiec, zdolny do zupełnie samodzielnej pracy, władający językiem polskim i niemieckim. Zgłoszenia z załączonymi odpisami świadectw i podaniem wymaganego wynagrodzenia, prosimy skierować do „Par“, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 1,126

Pw 8412-1,125

Jaka jest w tem moc

Do czego postąpiła technika i twórczość wprost niedowierzające. Ostatnią sławą techniki jest aparat, który pierze w przeciągu kilku minut 20 koszul, 10 prześcieradeł, 10 ręczników i inną bieliznę.

Ułożenie i budowa aparatu jest jednym z najmniej skomplikowanych. Aparat ten oznacza 90% natężenia siły, 90% środków do prania, z chwilą zastosowania jego w gospodarstwie domowym wszelkie pranie znikło.

nie działa on przez jakieś tajemnice, lecz przez ciśnienie i wysysanie powietrza,

która się w nim gromadzi. Można prać jedwabie, batysty, koronki, bieliznę, koce oraz ubrania robocze. Największe pranie, które trwało 3 dni przez zastosowanie polskiego wynalazku „TRYUMF“ zmniejsza się dosłownie do 2 godzin. Bielizna czysta jak kryształ, bez dodania żrących środków. Do tej chwili aparat szerokiemu ogółowi nie był znany.

Pw 8348-1,135

„TRYUMF“ wprost nieprzewidziane usługi oddaje domu. 10-letnie dziecko śmiało może wykonać małą przepierkę. Cena aparatu jest zł 45,—, na który otrzymuje się trzyletnią gwarancję

Blizszych informacji można osiągnąć z dniem 1 stycznia już w stałej siedzibie przy ulicy Półwiejskiej 5 — Telefon 56-95. Bezpłatny pokaz w dom.

Wielkie przedsiębiorstwo branży bławatów, konfekcji i towarów krótkich, poszukuje natychmiast lub później, pierwszorzędnej siły na samodzielne stanowisko

kierownika - dysponenta

Ubiegający się o posadę musi wykazać się poważnymi referencjami z czynności w podobnych przedsiębiorstwach. Zgłoszenia kierować do eksp. Kurjera Pozn. pod zw 21 090

Poszukiwana doświadczona

KANTORZYSTKA

biegła w pracach kantorowych, ze znajomością języka niemieckiego — oraz

MŁODSZY URZĘDNIK

zorjentowany w pracy biurowej, piszący biegle na maszynie oraz stenografujący po polsku i niemiecku. Zgłoszenia z odpisami świadectw oraz z nadmienieniem wysokości wynagrodzenia do „PAR“, Al. Marcinkowskiego 11, pod 53,5 Pw 8397-53,4

Poszukujemy zaraz lub od 1 kwietnia do naszego

młyna żytniego

najnowszej konstrukcji o dziennej sprawności 10 wagonów

kierownika technicznego

dzielny fachowiec, z długoletnią samodzielną praktyką w większych młynach handlowych, obznajmionego z najnowszą techniką młynarską. Zgłoszenia z dokładnym życiorysem i podaniem wymaganego pensji, uprasza się do „PAR“, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 1,101 Pw 8403-1,104

Urzednik bankowy - kasjer

9-letnią praktyką bankową, pierwszorzędną świadectwa i referencje, poszukuje posady. Łaskawe oferty do ekspedycji Kurjera Pozn. pod zw 21 026

Poszukuje się zaraz

książkowej - bilansistki

rutynowanej, dobrze polecanej także do kasy (duże obroty). Język niemiecki konieczny.

Zgłoszenia z odpisami świadectw Kurjer zwp 21080

Poważne biuro handlowe

poszukuje natychmiast biegłej młodszej (z praktyką)

książkowej

Zgłoszenia piśmienne z odpisami świadectw proszę skierować do Kurjera Poznańskiego pod zw 21169

Renomowany zakład przemysłowy w Poznaniu, istniejący kilkadziesiąt lat — poszukuje

DYREKTORA

który przejmie pod samodzielne kierownictwo i na rachunek własny odnośne przedsiębiorstwo, z dniem 1 lutego 1930 r. Spieszne zgłoszenia zainteresowanych uprasza się do eksp. Kurjera Poznańskiego pod zw 21 074

Poszukuję od 15. 1. ewtl. 1. 2. r. b. dzielnego

EKSPEDJENTA

do oddziału jedwabi.

F. Kaźmierski

Specjalny skład bławatów, Poznań, Stary Rynek 38/39

Poszukuje zaraz lub później 2 dzielnych, starszych

żelazniaków

jednego do ekspedycji i kalkulacji, drugiego jako magazyniera i podróżującego umiej. możliwie jeździć na motocyklu. Upraszam tylko piśmienne zgłosz. z odpisami świadectw i podaniem referencji oraz wysokości wynagrodzenia bez utrzymania. Zgłoszenia niefachowców bezcelowe.

STANISŁAW VOELKEL, Leszno - Pozn., Skład żelaza i maszyn rolniczych. zw 21028

Na wieczory i bale polecamy:

Dla Pań:

Suknie wieczorowe
Suknie balowe
Pończochy jedwabne
Rękawiczki

Dla Panów:

Smokingi
Fraki
Ubrania wieczorowe
Koszule frakowe

Specjalny oddział miarowy!

F. Lisiecki, Dom Konfekcyjny S. A.

Poznań, Stary Rynek 98-100.

Pw 8417-1,130

Zarząd Wystawy Obrazów

w pałacu ks. Działyńskich, Stary Rynek 7c. uprasza z powodu rychłego zamknięcia o odbieraniu obrazów zakupionych do 1. b. m. Wystawa otwarta jeszcze w niedzielę i poniedziałek od 11-3 i od 5-7 po poł. Wstęp wolny dla kupujących zw 1085

Łóżka żelazne
Łóżka wyśc. elane
Kuchnie westfalskie
Piecze żelazne
Wagi deymalne
Wagi stołowe
Żelazka do prasowania
Maszynki do mięsa
Karnisze do okien

poleca korzystnie

JAN DEIERLING

skład żelaza Poznań, ul. Szkolna 3

Tel. 35-18 i 35-43

W P O L I N

Wielki wybór.

Haftowanie

ierowanie bez specjalnej płytki co wyklucza łamanie igiel i nauka darmo. Reparacje wszelkich systemów. Części na składzie, także do Singera. TANIO ponieważ w mieszkaniu i na raty. Jako doświadczony zawodowiec i z nakazem sumienia prowadzę maszyny tylko takie, które przewyższają maszynę amerykańską Singera. Pw 1:85/6 47,186/4

sumienia prowadzę maszyny tylko takie, które przewyższają maszynę amerykańską Singera. Pw 1:85/6 47,186/4

T. Konikiewicz, Poznań,

Plac Nowomiejski 1a (wejście z bramy).

KONFEKCJA!!

Kompletne urządzenie składni, szafy oszklone z szufladami, regały, lustra w bardzo dobrym stanie sprzedam za bezcen. Św. Marcin 43, III., telef. 20-33.

zw 21091

AGENCI

trudniący się sprzedażą książek i innych artykułów na raty, mogą otrzymać kilka dodatkowych, dobrze opłacających się artykułów łatwego zbytu. Oferty do eksped. Kurjera Pozn. pod nw 6469

EKSPEDJENT

z branży bławatniczej, artykułów męskich i bielizny, z kilkoletnią praktyką, dobrymi świadectwami, władający językiem niemieckim, poszukuje w poważniejszym przedsiębiorstwie, stałej posady. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. pod zw 21063

Zastępstwo

lub wyłączna sprzedaż znanego na całym świecie opatentowanego artykułu do konserwowania obuwia, skóry, do oddania na Kongresówkę, poważnej, uczciwej i solidnej firmie. Warunek: długoletnia współpraca z branżą obuwniczą i skórną; przyjęcie rozprzedaży na własny rachunek na ogólnie przyjętych warunkach kredytowo-handlowych przy odpowiednim zabezpieczeniu lub punktualnym regulowaniu (cennik korzystny). Tylko poważni reflektanci, zdolni wypełnić powyższe warunki, niechaj się zgłoszą z podaniem referencji pod E. F. G. A. 1000 5246 do firmy Piras, Praga, Bredovska 1 nw 6575

Ogrodnik

dzielny fachowiec, obeznany z hodowlą kwiatów doniczkowych-szkłarniowych oraz wszelkich innych roślin tak również z wczesnym warzywnictwem potrzebny na kierownicze stanowisko do moich zakładów ogrodniczych. Reflekuję tylko na silę samodzielną i rutynowaną. Łask. oferty wraz z odp. świadectw i podaniem warunków, proszę kierować do firmy: B. HOZAKOWSKI, Skład i Hodowla Nasion, Zakłady Ogrodnicze, Toruń, ulica Mostowa 28. dw 8774

Przeprowadzki, zwózki kolejowe

i wszelki zwóz towarów, krótkie i dalsze tury, uskuteczniam

samochodem ciężarowym

Zgłoszenia: ul. Dąbrowskiego 83 85, w podwórzu składnica 10, telefon 7452 zw 21054

WIELKA SPRZEDAŻ POINWENTUROWA

Ceny niebywałe niskie!

firmy **Wiza i Małuszek**, ul. Nowa 6.

Tylko za gotówkę!

ODBĘDZIE SIĘ OD 5. - 15. STYCZNIA.

Lekarz-dentysta Dr. J. Brzeski powrócił

ul. Pocztowa 28, od 9-6. zw 21083

Osiadłem się przy ulicy Szamarzewskiego 20/22 i przyjmuję od 10-1 i 3-7

Tadeusz Wojkowski

Dentysta Państwowo egzaminowany. nw 6565
Dla pp. Urzędników na dogodny warunki spłaty.

OBIADY

na maśle, tańsze wydatki
Nowy Rynek 14/15
paite lewo. 3721

Patenty

wzory, znaki towarowe w Polsce i zagranicą
inż. dypl. F. WINICKI,
rzecznik patentowy
Poznań, ul. Konopnickiej 7.
Telefon 7222

To jest nowe

opakowanie papierowe znanej musztardy „Palmo“

Obwieszczenie o licytacji

Urząd skarbowy podatku i opłat skarbowych w Gnieźnie, na zasadzie § 33 instrukcji o przymusowym ściąganiu państwowych podatków i opłat, z dnia 17/5. 1926 (Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu nr. 15), podaje do wiadomości ogólnej, iż w dniu 9 stycznia 1930, o godz. 10 rano, w lokalu spedytora Kaweckiego przy ul. 3 Maja 59, w Gnieźnie, odbędzie się sprzedaż z licytacji niżej wymienionych ruchomości, należących do firmy „Auto“ T. z o. p., celem pokrycia zaległości podatkowych: nw 6574

- 1 autobus Chevrolet P. Z. 44 130
- 1 samochód osobowy Chevrolet P. Z. 44 182
- 1 autobus duży Komnick P. Z. 44 890

Zajęte przedmioty reflektanci mogą oglądać w dniu 9 stycznia 1930, od godz. 9.30-10 rano, w lokalu spedytora Gustawa Kaweckiego.

Gniezno, dnia 4 stycznia 1930.

Naczelnik urzędu skarbowego
Fikowski

Przetarg przymusowy

We wtorek, dnia 7 stycznia r. b., o godz. 10, w Grodzisku, Rynek 12 i w składnicy przy ul. Rakoniewickiej, sprzedam publicznie za gotówkę: dw 3800

2 młocarnie szerokokłotne, 20 kultywatorów, 2 dolowniki, 3 wialnie, manesz, 2 siekacze do buraków, 2 plugi Ventzkiego, grabie żniwne, 50 rolek papy, 4 wagi decymalne, 5 wirówek, żniwiarkę, 2 maszyny do sieczki, 50 skrzyń gwoździ, biurko dęb., kanapę, stucer gładowy, maszyna do szycia „Singer“, cr. 70 ctr. żelaza sztab., 9 par bron, 3 pary osi, 50 paczek cylindrów do lamp, 8 wiader emal., 19 garnków żelaznych.

Wdowczyk, komornik sądowy w Grodzisku.

PRZETARG PRZYMUSOWY

Nieruchomości położone w Lesznie przy ulicy Dworcowej 50 i w chwili uczynienia wzmianki o przetargu zapisane w księdze gruntowej Leszno, karta 476 i 477, na imię Kazimierza Andrzejewskiego, hotelisty i kucharza i tegoż żony Marii z Palusińskich Andrzejewskiej, na mocy wspólności majątkowej, zostaną dnia 18 marca 1930, o godzinie 10 przed południem, wystawione na przetarg przymusowy w jednym postępowaniu (§ 18), w niżej oznaczonym Sądzie, pokój nr. 6.

Nieruchomość Leszno, karta 476 (dom), zapisana jest pod nr. matrykuly 965, a nr. 389 księgi podatku budynkowego. Zabudowanie zajmuje obszar 8 arów 20 km. Wartość użytkowa jako podstawa podatku budynkowego podana jest na 2 736,— marek. nw 6360

Nieruchomość zaś Leszno karta 477 (hotel), zapisana jest pod nr. matrykuly 966, a nr. 390 księgi podatku budynkowego. Zabudowanie zajmuje obszar 7 arów 92 kwadr. metr., o wartości użytkowej zapisanej na 6 402,— marek.

Wzmiemkę o przetargu zapisano w księdze gruntowej, dnia 13 marca 1926 r.

Leszno, dnia 12 grudnia 1929 r.

Sąd Grodzki

ALFA, Szkolna 10, poleca na Bale

Kwiaty do sukien
Maski
Dw. 6467

TYLKO

Lakier, Emalie, Farby marki „SMOK“

są najlepsze i najtrwalsze. Kto „Smokiem“ maluje. Nigdy nie żałuje. K. W. 1829

W dniu 8 stycznia 1930 r., o godzinie 13, odbędzie się w kancelarii mojej w Poznaniu przy ul. Rzeczypospolitej 1 publiczny przetarg

jednej makaty

rzekomo wyrobu japońskiego, wielkości 200 x 160 cm.

Dr. Jan Sławski, notariusz.
zw 21089

Poleca Piwo Browar Parowy J. Korab-Kowalskiego w KONINIE

Piwo Bernardyńskie

(Słodowe pasteuryzowane) oraz PIWO JASNE.

Pp 7398-5770

Zdenerwowania osłabienia żądać bezpłatnej broszury o nieszkodliwym leczeniu domowym od Dr. GEBHARD & Co., Gdańsk. nr. 56.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-lamowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (na przykład: z 18924, n 2735, d i 790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10

1 SPRZEDAŻE

Za 24 zł

1 mtrp. drobno rąbanego, suchego drzewa opałowego franko w dom dostarcza J. Krzyżanowski Poznań, ul. Dąbrowskiego 43/85 telefon 17-41. dw 8728

Meble

wszelkiego rodzaju nowe i używane Najdogodniejsze waru k spłaty Stefan Pahl ul. Marszałka Focha 29 magazyn mebli tel. 64-25 Pw 6 186-41 75

Reklamówkę

jedno tonówkę po gruntownym remoncie, na nowych oponach sprzedam za 3 500 złotych lub zamienię na inną rzecz. Zgłoszenia Antoni Niklasiewicz, Poznań, Strzelecka 3b, parter, prawo. zdw 87 546-7

Samochody Fordy

Limuzyna po gruntownym remoncie, model 27, 2 500 zł, gotowa do jazdy. Otwarty model 27, po remoncie 2 000 zł. Praga 4 osobowa 2 500 zł. Chevrolet limuzyna 5 000. Zgłoszenia Antoni Niklasiewicz, Strzelecka 3b, parter, prawo. zdw 87 543-4

Tanio

nafta 1 ltr. 0.60 zł, sól 1/2 kg. 0.17 zł, mydło Rexera paczka 1.20 zł, mydło Blask paczka 0.90 zł, Centrala Szojczyca (Trawiński), ul. Wroniecka 12 nar. ul. Stawnej, tel. 2743. rw 8 254-5

Platformę

25 ctr. sprzedam. Zwierzyniecka 28. jw 3 207-8

Motor

60 KM na olej gazowy prawie nowy sprzedam cena 13 tys. zł. Oferty Kurjer zdw 87 039/040

Wózki
dziecięce raparuje, pocinaga cerata, lakieruje oraz zmywa, koka na składzie. Siodlarnia, Szewska nr. 11. zdw 87 344-5

Materace

sprezynowe, nakładki, leżanki, kanapy najtańsze tylko w pracowni Wielkie Garbary 9. zdw 87 398-9

Pierze

świeże darte, nie darte, puch polecia — Stanisław Dyczkowski, ul. Wierzbiciele 13. zdw 87 158-9

Willa

7 pokojowa w mieście powiatowym, blisko Poznania, położona nad jeziorem i w pobliżu lasu natchmiast do sprzedania Warunki kupna bardzo dobrane. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 163

„Tatra“

samochód 4 siedzeniowy „Cabriolet“ tanio na sprzedaż. Zgłoszenia ul. Dąbrowskiego 54/85 w firmie Szafranek zdw 87 170

Radjo

4 lampkowy, selektywny, tanio sprzedam, obejrzyć 4-9, Kanakowa 4. l. prawo. zdw 87 177

Skład

kolonialny z towarami i maglem 3 pokoje korzystnie oddam. Pośrednicy, wykluczeni. Zgłoszenia do Kurjera zdw 87 185

Skład

blawatów, towarów krótkich z 2 pokojami, kuchnią, nadający się na każdą branżę, odstąpię z towarem lub bez ew. zamienię na 2-3 pokoje z dopłatą. — Oferty Kurjer zdw 87 180

Akakjowe

drzewo na sprzedaż. Restauracja Solacz „Ogród Urbanowo“ telefon 38-27. zdw 87 183

Meble

suche trwale z dobrego materiału za gotówkę i na raty najkorzystniej. Andrzejewski, Marsz. Focha 38. telefon 76-45. zdw 86 823

Skład

kolonialny z towarami. 2 pokoje kuchnia sprzedam. Wskaże Kurjer zdw 87 170

Sprzedam posiadłość

z powodu podeszłego wieku z powodu ożywionem miejscu, w rynku, gdzie jest piekarnia, przedsiębiorstwo rol. handl., 100 morg dobrej ziemi, okolica 2 kościoły, lekarz, apteka, weterynarz, spół. mleczarska i t. d. — Chleb dla większej rodziny. Zgłoszenia uprasza R. Buszkiewicz, Tarnowo Podgórne. zdw 86 629

Suknia

nowa, modny, zielony kolor, z crepe georgete, na średnią figurę z powodu żałoby na sprzedaż. Ul. Mostowa 4a. l. w. lewo. zdw 86 793

Teki

torbki damskie, portmonetki, portfele, torby szkolne, necessary Wielki wybór, niskie ceny, własne warsztaty. Borzych i S-ka, Podgórna 3. zdw 86 648-9

Wydzierżawie kamienicę

skład rowerów w rynku 10 ubikacji (cała wolna) natchmiast. Czynsz za 3 lata złoży 5 000 zł. Zgłoszenia Otręba Jarocin, Kilińskiego 4. zdw 86 672-4

Winda

ważąca 15 ctn. w komplecie na sprzedaż. Restauracja „Ogród Urbanowo“ telefon 38-27. zdw 87 184

Brylant

pióreczka 350, naszyjnik śliczny Sieroca 8/9. l. prawo. zdw 87 289

Czarne

pałto mało używane sprzedam. Adres Kurjer zdw 87 299

Do sprzedania

prawie nowe tryjery 600 x 2,500 mm., cylinder 500 x 2,250 mm., ślimak szrotkowy 300 x 1,500 mm. Fr. Rubel, Wenecjańska 2, telefon 15-07. zdw 87 237

Gwarancyjne grzebień w wielkim wyborze! Drogeria Uniwersum, Poznań ul. Fr. Ratajczaka 38. Pw 7118 46.181

Parcela

1 morga na Winiarach pod budowę zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia Nitschke, Poznańska 21. zdw 86 615

Parcele

budowlane do nabycia w Wiśle obok Oazy. Śl. Cieszyński, położenie słoneczne, ceny przystępne. Bliższych wiadomości udzieli właściciel domu Nr. 23, ul. Piaskowa, Cieszyn. zdw 87 002

Hotel

32 pokoje jedna sala mieścić, kino, załad. wpłata 50,000 sprzedam Kędziora, 27 Grudnia 16. zdw 87 583

Maszynę

damską i krawiecką sprzedam. Rybaki 9, skład. zdw 87 313-19

Złoty

zegarek kopertowy damski sprzedam. Oferty Kurjer zdw 87 207

Frakowe

ubranie i smoking na średnią figurę, dobrze utrzymany, na sprzedaż. Ławeczki, Cieszkowskiego 8, prawa oficyna, l. piętro. zdw 87 230

Bacznosc

za bezcen kuśnierska maszyna. — Oferty Kurjer zdw 87 375

Na sprzedaż

majątek 450 morg ziemi psemnozinytnej, drenowana, ładnie położony, blisko kolei i miasta gminajalnego budynku I klasy, inwentarze dobre, martwy nadkompletny, parowy garnitur — Zgłoszenia reflektantów z odpowiednią gotówką do Kurjera Poznańskiego zdw 87 311

Koldry

materace po cenach fabrycznych wszelka bielizna szyje — Maria Gnoińska Poznań, Plac Święto krzycki 1. zdw 85 109

Dom

dobrze rentujący się w dobrym stanie w śródm. Poznania zaraz na sprzedaż. Reflektanci zechcą zgłosić się piśmiennie do Kurjera Poznańskiego pod zdw 86881

Dźwignia

(Flaschenzug) z kompletnem rusztowaniem na kółkach do transportowania, nośność 15 tonn na sprzedaż. Hempowicz Automobili-Fabryka karoseryj, Poznań, Patr. Jackowskiego 49 telefon 65-16. Pw 8 378-137

Szory

robotce 3 pary, 2 tygodnie używane, para 180 zł i 4 wozy dobre robotce sprzedam tanio. L. Siedziński Poznań, Wroniecka 15, tel. 1242. zdw 87 465

Sprzedam

1 000 rubli carskich, 2 szt. a 500 Zgłoszenia z podaniem ceny do Kurjera Poznańskiego zdw 87 303

Meble

najtaniej za gotówkę, na raty poleca Kalkus, Wrocławska 19, tel. 2745. zdw 87 245

Plaszcz

damski czarny, duży, kołnierzy krety tanio sprzedam Szulczewska, Raczyńskich 2. zdw 87 592

Domek

trzy-pokojowy z ogrodem owocowym 20 000, wpłata 10 000 sprzedam Kędziora, 27 Grudnia 16. zdw 87 589

Dom

ogródek i 1 1/2 morgi dobrej ziemi sprzedam w Szubinie zaraz gotówką, Franciszek Alwin Szubin, św. Marcina 1. zdw 87 313

Sprzedam

skład cukierków dobrze zaprowadzony, z powodu stosunków rodzinnych. Oferty Kurjer zdw 87 263

Ubranie

plaszcz damski sportowy, — jaskółke — na średnią figurę, plaszcz męski sprzedam tanio. — Kolejowa 46. l. Rollrat. zdw 87 258

Sprzedam

skrzynce okazynie ul. Poznańska 43. l. p. lewo od 7 9 wieczorem. zdw 87 508

Kamienica

dwupiętrowa wolna mieszkanie 2 pokojowe, kuchnia, składem, blisko Poznania na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 87 526

Dom

piętrowy, nadający się na każde przedsiębiorstwo, przy głównej ulicy, blisko rynku, wjazd, podwórze, stajnie, mieszkanie na 2 rodziny po 3 pokoje, kuchnia. — Cena 25.000, wpłata wedle umowy. Zgłoszenia Sylwester Pretkowski, Krotoszn, Studzienna 2, nr 6470

Wierzchowice

kasztań 5-cioletni, dobrze ujeżdżony, chodził w grze w polo, jest na sprzedaż. Zarząd Maj.: Ujazd p. Grodzkiem.

Sprzedam

skład konfekcji, białawotów z urządzeniem, towarem i wolnym mieszkaniem. Zgłoszenia do Kurjera nr 6572

Sukienkę

nową popielatą wełnianą sprzedam. Chwaliszewo 70. II. prawo. — Zdw 87 482

Maszynę

damską sprzedam 75 zł. Wiadomość Kurjer zdw 87 478

Wagę

centnarowa fabrykat Webersa sprzedam tania. Wiadomość Kurjer zdw 87 479

Motocykl

zower, filaty, sznycery, kurtka kożuchowa i mundur myśliwski oraz garnitur na szczipia osobę sprzedam. Poznań, Gwarna 10. II. pietro, prawo. — Zdw 87 009

Samochód

starter marki, ze stałą koncesją na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 87 452

Sypialnię

sprzeda Musielak, Dąbrowskiego 41a.

Jadalnię

ciemna, debowa, 6 osobowa, z zegarem sprzeda Olszewska, Grodzhowe Łaki 4. — rw 8 250

Sprzedam

spundowane, surowe deski, drzwi i okna. Stefan Górski, Dąbrowskiego 42. telefon 62-98. — jw 3 197

Basen

żelazny z kurkiem 240x130x123 m sprzedam zaraz. Poznań. — Główna, ul. Główna 124. — Zdw 87 602

Skład

konfekcji towarów krótkich przy Starym Rynku na sprzedaż. Kurjer zdw 87 531

Skład

kolonialny z towarem w pełnym biegu przy ruchliwej ulicy z przyległym 2 pokojami i kuchnią korzystnie do nabycia. Oferty Kurjer zdw 87 578

Skład

białawotów i konfekcji damskiej w Lesznie przy najruchliwszej ulicy natchmiast z powodu zmiany przedsiębiorstwa na dogodnych warunkach na sprzedaż. Zarząd tego obiektu, śliczne wystawowe okno, duży obszerny skład, cztery pokoje i kuchnia. Czynsz miesięczny 180 zł. Zgłoszenia Agencja Kurjera, Leszno, Komeniusza 42. — nw 6568

Sprzedam

skład kolonialny z towarem i urządzeniem w Lesznie zaraz przy głównej ulicy z powodu choroby. Interes dobrze prosperujący, mieszkanie pokój i kuchnia połączona z składem. Dzierżawy 75 000 zł miesięcznie. Do objęcia potrzeba około 4 000 zł. Zgłoszenia Szynszak, Leszno, ul. Dworcowa 26. — nw 6567

Radjo

3 lampowe tania na sprzedaż. — Mickiewicza 2, u portjera. — Zdw 87 510

Pończochy

piękne, dobre, tanie. — A. Szymański Poznań, św. Marcin 1, specjalny skład pończoch. — Kw 1352/53

Tanio

się ubierzesz, umiembujesz w domu Komisowym, św. Marcin 78a. — Pw 7418

Meble

na raty i za gotówkę po najniższych cenach poleca Szpryncarz Wielka 13. Klientów zamieszkuje w odstawianym własnym samochodem. — Pw 7424

Ubranie

frakowe prawie nowe, jupa skórzana, umywalka płyta marmurowa, kodak 10x13. Adres Kurjer zdw 87 587

Pianino

nowe, bardzo mało używane sprzedam. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 87 269

Dom

maszynny, 4 pokojowy bez hipoteki 3/4 morgi ogrodu owocowego w mieście, 7 minut od dworca. — Cena 9 000 sprzedam Władysław Kleiber, Mosina, Budzińska, nr 6464

Kanapy

leżanki, kluby, materace najtaniej za gotówkę, raty. Strzelecka 31.

Pianino

krzyżowe tania. Chwaliszewo 80-62, p. Otto.

Prasa hydrauliczna

system Laurena 150 atm. pod gwarancją dobrze funkcjonująca, nadająca się do różnych prac stansowych na sprzedaż. Hempowicz Automobili, Fabryka karoserji Poznań, Pałkowskiego 49, tel. 65-15. Pw 8 373-136

Skład

kolonialny z urządzeniem i towarami, dobrze zaprowadzony 2 pokoje i kuchnia wraz z meblami w dużym mieście z powodu choroby natchmiast do sprzedania cena 5 500. Zgłoszenia do Agencji Kurjera Naktło n. Notecia, nr 6295

Skład

towarów krótkich sprzedam G. Wilda 50. — Zdp 85 176

Dobrze

zaprowadzone biura w centrum Poznania z przedstawicielstwami i towarami własnym branży filmowej zaraz na sprzedaż. Oferty Kurjer zdw 86 041

Towarówka

Ford 25 r z budką do zdejmowania i jako osobówka na 8 osób nadająca się do każdego przedsiębiorstwa, nośność 3/4 ton w kompletnym porządku do jazdy, cena 4 000 zł. Adres wskaże firma Syrena, Wodna 15. — Zdw 86 259

Smalec

amer. Hansa Specjal 1/2 kg. 1.75 zł, ryż burma 1/2 kg. 0.47 zł, kaszka pszen. 1/2 kg. 0.45 zł, kasza jęczm. 1/2 kg. 0.24 zł, kasza tatarska 1/2 kg. 0.40 zł, Centrala Spożywcza (Trawiński), ul. Wroniecka 12 par. ul. Stawieł, tel. 2743. — Zdw 87 871

Futro

karakułowe z skunksowym kolnierzem i płaszcz zimowy sprzedam korzystnie. Krasieńskiego 13, parter, lewo. — Zdw 87 874

Meble

do buduaru, pikowane, okazjynie sprzedam. Cena 1500 zł. Słowackiego 38. Właściciel kamienicy. — Pw 8 400-53,3

Okazja

duży, dobrze prosperujący zakład fryzjerski obsługuje 4 damskie, 3 męskie w śródmieściu przy najruchliwszej ulicy, nadający się na każdą branżę z powodu przejścia innego przedsiębiorstwa zaraz korzystnie do sprzedania. — Zgłoszenia do Kurjera. — Zdw 87 363

Maszyny młyńskie

nowoczesne, bardzo mało używane, fabryki „Diener i Boßel”, na przemił 150 centni, na dobie, w komplecie do sprzedania. Właściciel W. Popiel, maj. Brzostów, poczta i stacja Miasteczko 1 km., pow. wyrzyski, Zdw 86 281

Dzierżawa

2 500 morg buraczanej roli wprost od właściciela korzystnie 12 lat, obiekt pierwszorzędny, posiech korzystnie do nabycia. Kuchnia korzystnie do nabycia. Oferty Kurjer zdw 87 578

Hodowla foxterrierów

złagodzony, odznaczona nagrodami, Rozłodniki sprzedam z zagranicą. P. W. K. 1920 srebrny medal za psa „Knights”. Mam na sprzedaż parke nocnych foków i suczek wulenią szczenią. Zgłoszenia Maria Manrowa, Rogalin, p. Światniki n. Wartą. — Zdw 86 750

Skład

z mieszkaniem w powiatowym mieście przy ruchliwej ulicy lepszej od rynku, w pełnym biegu, zaprowadzona konfekcja damska dziecięca i krótkie towary. Do objęcia potrzeba 25 000 zł od 1. 1. 30 do wydzierżawienia. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 684

Kabel

ziemny 2x6 kw. 25 m okazjynie sprzedam Wojtarek, Kozia 8. III lewo. — Zdw 87 359

Smoking

dobrze utrzymany tania na sprzedaż. Niegolewskich 26, L., lewo. — Zdw 87 557

5 parceli

po 1 100 m kw., sprzedam pojedynczo lub całości na przedmieściu Poznania, cena przystępna. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 855

Wózek

o czterech kołach na sprzedaż. — Kopernika 5, podw., IV. — Zdw 87 347

Sprzedam

piekarnię na inne przedsiębiorstwo. Zgłoszenia Wielka 17. II, ptr., prawo. — Zdw 87 467

Naręczonym

pierscionki, obrączki ślubne szczerze złote i zegarki ręczne, poleca Chwilkowski, św. Marcin 40. — Zdw 87 468

Króliki

belgijskie, srebrne popielice czystej rasy, dla wystawców, wielki wybór poleca Tad. Mały Szamotyły, Dworcowa 3, na odpowiedź znaczki. — Zdw 87 476

Meble

na dogodnych warunkach spłaty poleca, Pluciński, Wodna 7. — Zdw 87 409

Futra

damskie, różne poleca po cenach znacznie niższych. E. Pałkowska, Masztalarska 71. — Zdw 87 441

Nowy motocykl

8 km bardzo tania sprzedam. — Neisser, Skarbowska 17, zdw 87 499

Repozytorjum

jak nowe dla drogerji, piekarni i t. d. tania sprzedam. Dąbrowskiego 41a, skład. — Zdw 87 401

Maszyna

„Singer” na sprzedaż. Piekary 8, lewo, front. — Zdw 87 406

Gospodarstwo

prywatne, 60 morgi ziemi buraczanej, zabudowanie I. klasy, inwentarz nadkompletny żywy i martwy, sprzedaż spieszną przy wpłacie 25 000 zł w Jaworski, Dopiewo, stacja Dopiewo, pow. Poznań. — Zdw 87 504

Jadalnię

debowa oraz sypialnie mało używana sprzedam okazjynie z powodu wyjazdu. Adres Kurjer zdw 87 570

Maszyny

szewska długoramienna, Singera damska. Kotowski, ul. Główna 116. — Zdw 87 528

Motor

benzynowy 6 konny, nadający się do młocznarni, na sprzedaż. Niedziela, Mosina. — Zdw 87 527

Parcelę

1000 m., Górczyn, dobre położenie, sprzedam. Zgłoszenia powyższych reflektantów Kurjer zdw 87 496

Antyki

rozmaite meble, zegary i stara porcelana na sprzedaż. Skarbowska 4, parter, lewo. — Zdw 87 533

Tanio

na sprzedaż: 4 płaszcz m., 4 ubrania m., brązowe buty 40 numer, melonik, ul. Warszawska 8 (u p. Wierczok), I. ptr., lewo. — Zdw 87 621

Sprzedam

łóżko, nocny stolik. Skarbowska 14, prawe skrzyło IV. pietro. — Zdw 87 600

Samochód

taxa 6 osobowy w dobrym stanie zaraz tania do sprzedania. Sw. Rocha 14, Kozłowski. — Zdw 87 165

Sprzedam

okazjynie zupełnie nowa suknie balowa według modelu paryskiego, cena niska. Plac Karmelicki 1, parter, prawo, przy Bramie Wiledeckiej. — Zdw 86 919

Para

koni ciężkich i para lekkich na sprzedaż. Górna Włda 106. — Zdw 86 846

Maszynę

damską Singera z okragiem czolnikiem jak nowa sprzedam za 350 zł. Adres wskaże Kurjer zdw 87 019

Rzeźnictwo

z mieszkaniem, warszatem, zapęd elektryczny, nadające się na inne branże. Adres Kurjer zdw 87 054

Piekarnia

z mieszkaniem w Poznaniu do objęcia potrzeba 10 000 zł. Zgłoszenia do Kurjera zdw 87 057

Skład

kapeluszy damskich tania sprzedam, nadaje się na skład białawotów. Oferty Kurjer zdw 87 059

Brylanty okazjynie

Najtańsze źródło zakupu Zygmunta Kutzner, św. Marcin 50. (Naróżnikowy dom ul. Kantaka) — Zdw 87 006

Ślubne obrączki

sprzedaje najtaniej — Zygmunta Kutzner, św. Marcin 50. (Naróżnikowy dom ul. Kantaka). — Zdw 87 067

2 szale

(chusty) białe ręczne haft frenze kord, tania okazjynie sprzedam. Oferty Kurjer zdw 87 073

Parcela

budowlana w Dębnie, pokój, kuchnia, garaż, ogród itd. 14 tys. Oferty Kurjer zdw 87 074

Karuzel

na dogodnych warunkach spłaty sprzedam. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 060

Rower

na sprzedaż. Ogrodowa 5, parter lewo. — Zdw 87 100

Dwupiętrowa

kamienica z hotelem i restauracją koncesjonowana w mieście w pobliżu Poznania w rynku, z racji wyjazdu za granicę natchmiast do sprzedania. Cena około 90 000 zł, wpłaty 40 000. Zgłoszenia do Kurjera zdw 87 119

Sprzedam

dom w Wągrowcu z składem kolonialnym tow. krótkich i galanterijnych, szopy, stajnie, sklepy, światło elektryczne, wolne zaraz skład, 3 pokoje i kuchnia. Cena kupna z obciążeniem 25 000 złotych, wpłaty 20 000 zł. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego — Zdw 87 128

Skład

zegarmistrzowsko - jubilerski z pracownią i z towarem na jednej z głównych ulic Poznania dobrze zaprowadzony na sprzedaż. Do objęcia potrzebne 15 000 zł gotówka. Zgłoszenia do Kurjera pod zdw 87 129

Złoty zegarek

biżuterji tania Wierzbice 53, p. lewo. — Zdw 87 136

Na sprzedaż

piec kaflowy (przenośny), szafa biurowa, ul. Przemysłowa 24/25. — Zdw 87 144

Drukarnię

dobrze zaprowadzoną z zapędem elektrycznym wraz z nabikami przy Dąbrowskiego sprzedam za 10 000. Oferty Kurjer zdw 87 151

Składy

poleca i poszukuje „Informator”, Ratajczaka 15. — Zdw 87 524

Mleka

150 litrów dziennie świeżego mam do oddania. Zgłoszenia telefon 60-37. — Zdw 87 157

Ogród

owocowo - warzawy 6 000 m kw. Solaczu przy Aleji Okrężnej do sprzedania. Oferty Kurjer zdw 87 167

5 KUPNA

Majątku

ziemskiego poszukuje do parcelacji dla grupy włościan z b. Kongresówki Budynki pożądane. — Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 86 645

Kupię

dobrze zaprowadzony skład kolonialny z przyległym mieszkaniem na prowincji, najchętniej w większym mieście na dogodnych warunkach, gotówka. Laskawe oferty z podaniem warunków do Kurjera zdw 86 801

Pianino

kupię. Cena Kurjer zdw 86 802

Złoto, srebro, brylanty

kupuje stale Zygmunta Kutzner, św. Marcin 50 (naróżnikowy dom ul. Kantaka.) — Zdw 87 065

Dom

dochodowy w dobrym położeniu z wolnym mieszkaniem ewent. składem kupię. Wpłaty 12-15 tys. Oferty z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego — Zdw 87 075

Wille

lub dom kupię na prowincji. Dobra komunikacja z Poznaniem. — Oferty z podaniem opisu i ceny Kurjer zdw 87 085

Używane

żelazne okna fabryczne poszukiwane. Oferty pod zdw 87 132

Kufer

bagażowy (Rohrrollentkoffer) okazjynie kupię. Oferty do Kurjera zdw 87 138

Książki

używane powieściowe, naukowe i szkolne kupię poszczególnie dzieła i całe biblioteki. Wozna 12 „Książka Antykwariat”. — Zdw 87 145

Mleka

300-500 litr dziennie na stałą dostawę loco Poznań poszukuje. Oferty z podaniem ceny i warunków do Kurjera Poznańskiego — Zdw 87 165

Piekarni

w Poznaniu poszukuje. Oferty Kurjer zdw 87 204

Dom

kupię. Wpłaty 30 000. Oferty Kurjer zdw 87 302

Wózek

dla chorego kupię. Oferty do „Par” 27. Grudnia 18 pod 58,4. — Pw 8395-58,4

Psa

ostrego do mieszkania poszukuje. Oferty Kurjer zdw 87 504

Ubikacji

handlowej może być sutereną, poszukuje. Oferty proszę Kurjer zdw 87 604-5

Maszynę

do szycia kupię. Oferty proszę Kurjer zdw 87 114/5

Antyczną

mahoniową gotowaną (stół toaletowy) kupię. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 337

Mały

dom lub wille dwumieszkanie kupię na peryferji Poznania. — Zgłosz. z ceną pod H. Schmidt, Kościelna Szylce. — Zdw 87 620

Poszukuje

się w powiatowym mieście lub większej wsi kościelnej składu nadającego się do prowadzenia konfekcji i artykułów męskich. — Oferty z warunkami skierować do Kurjera zdw 87 458

Poszukuję
2-3 pokojowego mieszkania z kuchnią wprost od gospodarza domu. Czynsz płace zgóry. Zgłoszenia do Kurjera zdw 87 516

Mieszkania
1-2 pokojowe poszukuje zaraz czynsz za 1-2 lata zgóry. Nieogolewskich 6. III. pr., prawo. zdw 87 160

Poszukuję
pokojów lub dwóch z kuchnią. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 196

Mieszkania
1 pokojowego z kuchnią poszukuje wprost od gospodarza. Czynsz zgóry. Oferty Kurjer zdw 87 206

Małżeństwo
bezdzielne poszukuje pokoju. Kuchni lub pokoju od gospodarza. Czynsz rok zgóry. Oferty Kurjer zdw 87 210

Poszukuję
pokojów lub 2 z kuchnią wprost od gospodarza. Czynsz za rok zgóry. Oferty Kurjer zdw 87 230

Poszukuję
2-4 pokojowego mieszkania dobrze sytuowanego obywateli, ewtl. kupię meblami. Oferty Kurjer zdw 87 271

2 pokoje
z kuchnią frontowy parter. dzierżawa 2 lata zgóry poszukuje wprost od gospodarza do Kurjera zdw 87 343

4-5
pokojowego mieszkania. nie wyżej II. piętra. w dobrym punkcie. z wszelkimi wygodami poszukuje. Oferty do „Par”. Poznań, Al. Marcinkowskiego 11. pod 53.1. Pw 8391-63.5

Do 25 000.- zł
na I. hipotekę pożyczkę wzamian za wynajęcie 2-4 pokojowego mieszkania. Oferty „Par”. Al. Marcinkowskiego 11. pod 53.1. Pw 8394-53.1

Poszukuję
mieszkania 2-3 pokojowego. Górczy. Łazarski. Jędrzej. Czynsz zgóry. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 590

Mieszkania
2-2 pokojowe z kuchnią za 1-2 letnim czynszem zgóry poszukuje młode małżeństwo. Oferty Kurjer zdw 87 459

5
lub 6 pokojowego mieszkania poszukuje w śródmieściu. Zapłać wysoki czynsz. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 454

Mieszkanie
1 lub 2 pokoje z kuchnią poszukuje bezdzielne małżeństwo. Dzierżawa rok zgóry. Oferty Kurjer zdw 87 488

Poszukuję mieszkania
1 lub 2 pokoje z kuchnią od gospodarza dzierżawa rok zgóry. Oferty Kurjer zdw 87 080

2 lub 3 pokoje
z kuchnią poszukuje wdowa. Zapłać przeszło 100 zł miesięcznie. Kontrakt na 5 lat. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 86 534

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienie
ładne 3 pokojowe mieszkanie Gnieźno na 3 lub 2 pokojowe Poznań. Oferty Kurjer zdw 84 901

Mieszkanie
2 pokojowe. kuchnia wszelkie wygody zamienie na 1 pokój z kuchnią. Oferty Kurjer zdw 87 071

Zamienie
mieszkanie 3 pokojowe Ostrów na Poznań. Oferty Kurjer zdw 87 855

Mieszkanie
w Poznań. Staroleka (willa) o 3 pokojach pokój dla szałce i kuchni z łaźnią w odmiennym odczynie i wygodnym, zamienie na takie same lub mniejsze w Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 87 487

Zamienie
lub sprzedam skład kolonialny z mieszkaniem na 2 pokoje z dopłatą. Adres wskaże Kurjer zdw 87 586

11 POKOJE UMIEBL.

Pokój
do wynajęcia dla pani lub uczącej się młodzieży żeńskiej. Adres wskaże Kurjer Pozn. zdw 94 997 lub telefon 77 16

Niekrepujący
pokój z utrzymaniem zaraz wynajmie Półwiejska 8. III. piętro. prawo. dw 3786

Pokój
przy dworcu umiemy. Focha 27. IV. front. Adameka. zdw 86 757

Pokój
dobrze umiemy wynajmie inteligentnemu panu. Mickiewicza 1. III. lewo. zdw 86 262

Centrum
pokój. światło elektr. łaźnia. telefon zaraz. Góra Przemysłowa 4. I. zdw 86 867

Pokój
dla 2 panów panienek lub uczącej się młodzieży wynajmie (fortepian). Spokolna 25. III. zdw 87 104

Zielona 7
I. piętro podwórza. Pokój przedchodni panu. zdw 86 869

Pokój
wspólny z całym utrzymaniem 100 zł miesięcznie. Zgłoszenia skład fryzjerski. ul. Wodna 14 zdw 86 955

Pokój
umiemy z niekrepującym wejściem. zaraz do wynajęcia z prawem używania kuchni gazowej. Zgłoszenia Poznań. Łuka szewicza 37. u p. Płotkowiak. n w 6 452

Pokój
czysty. dobrze umiemy 1-2 inteligentnym osobom. Zupańskiego 5. I. prawo. zdw 86 332

Pokój
dla 2 osób utrzymaniem. Słowackiego 35. II. prawo. zdw 86 471

Pokój
umiemy frontowy Wierzbickiego 46. III. lewo. (Rynek Włodecki). zdw 86 932

Pokój
umiemy do wynajęcia. Pawlicki. Wierzbickiego 17. front. zdw 87 037

Pokój
pani wynajmie. Młyńska 4. IV. lewo. zdw 87 043

Pokój
wynajmie z utrzymaniem lub bez Zupańskiego 22. ntr. lewo. zdw 87 045

Przyjmę
pana na wspólny pokój. ul. Maleckiego 32. Anielek. zdw 87 046

Mały
pokój zaraz wolny. Majewski. Słowackiego 31/33. wchód z Prusa III. zdw 87 051

Pokój
umiemy zaraz wynajmie. Łaskawicza 48. I. lewo. zdw 87 053

Panienci
wzgl. uczeń przyjmie na stancję z utrzymaniem ul. Jasna 5. I. lewo. telefon 67 38. zdw 87 067

Studentki
do wspólnego pokoju z utrzymaniem lub bez poszukuje studentka. Zgłoszenia od 3-6 ul. Siemiradzkiego 2. I. pr. prawo. zdw 87 095

2 panów
na wspólny duży pokój frontowy przyjmę. ul. Śniadeckich 22. III. pr. zdw 87 098

Pokój
umiemy niekrepujący. światło elektryczne. centrum zaraz dla pana. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 120

27 Grudnia 19
umiemy pokój do wynajęcia II. pr. lewo. podwórza. prawo zdw 87 182

Pokój
frontowy. słoneczny do wynajęcia. Bernardyny 4. piętro IV. prawo. zdw 87 208

Pokój
umiemy. dwuosobowy. jasny. ciepły. śródmieście. Ogłada 6-9. Młyńska 3. profesor Krzyżanowski. zdw 87 334

Z klatki
schodowej pokój zaraz. — Adres wskaże Kurjer zdw 87 219

Wspólny
pokój panienek zaraz lub 15. — Wielkie Garbary 5. II. front. prawo. zdw 87 236

Pokój
umiemy wynajmie. Karłowickiego 10. II. lewo. Łazarski. zdw 87 273

Wspólny
pokój dla panienek do wynajęcia Szumigala. Półwiejska 37. b. dom I. pr. zdw 87 277

Pokój
umiemy zaraz lub 15. I. wynajmie. Mostowa 37. IV. p. zdw 87 284

Wspólny
pokój dla studenta. Kwiatowa 13. III. prawo. zdw 87 285

Pokój
dla pana. Łukowa 15. III. prawo. zdw 87 560

Uniwersytetu
blisko dwuosobowy. elektryczność. kaloryfer. Słowackiego 1. wejście 3. parter. prawo. zdw 87 561

Pokój
z centralnym ogrzewaniem. elektryka dla dwóch inteligentnych panów wynajmie. Wesoła. Śniadeckich 13. zdw 87 404

Pokój
umiemy dla 2 osób bez pościeli zaraz lub 15. I. do wynajęcia. Kanałowa 7. III. p. prawo. zdw 87 407

Pokój
frontowy. dwuosobowy. utrzymaniem lub bez wynajmie. Al. Marcinkowskiego 11a. III. prawo zdw 87 405

Pokój
ładnie umiemy zaraz wynajmie. Pyka. Górna Wilda 45. zdw 87 411

Pokoje
duży wspólny. Gwara 8. III. pr. zdw 87 413

Wspólny
pokój skromny wynajmie panienkom. godz. 5 do 7. Półwiejska 6. IV. front. zdw 87 237

Pokój
dwom osobom. Kanałowa 4. II. zdw 87 232

Pokój
umiemy z centralnym ogrzewaniem do wynajęcia. Wierzbickiego 5. III. lewo. zdw 87 232

Pokój
wynajmie. Łukowa 7. III. prawo zdw 87 246

Elegancki
pokój wynajmie lepszemu panu. Różana 4a. II. lewo. zdw 87 512

Panienci
na pokój przyjmie. Wolnica 4-5. I. p. lewo. zdw 87 513

Pokój
front. wspólny panu wynajmie. — Poznańska 8-10. IV. pr. Gronlicca. zdw 87 514

Pokój
komfortowy na 2 osoby z utrzymaniem lub bez. Waly Jagiello 18. parter. prawo. zdw 87 427

Pokój
dla małżeństwa zaraz. Olezak. Wielkie Garbary 54. zdw 87 431

Pokój
wolny Piasecki. Słowackiego 18. zdw 87 432

Frontowy
dwuosobowy. elegancko umiemy pokój do wynajęcia. Skarbowska 4. parter. prawo. zdw 87 497

Pokój
do wynajęcia. Łukowa 16. II. I. zdw 87 391

Pokój
z utrzymaniem lub bez. 27. Grudnia 5. II. p. prost. zdw 87 392

Kantaka 6
I. piętro. telefon wynajmie pokój 2 osobom z utrzymaniem. zdw 87 394

Studentkom
pokój tani. Staszica 9. I. prawo. zdw 87 389

Elegancki
duży pokój tylko lepszemu panu wynajmie. Plac Sapieżyński 5. III. prawo. zdw 87 385

Pokój
dla pana lub małżeństwa. Maleckiego 27. I. prawo. zdw 87 381

Pokój
centr. ogrzewanie panom. Wielka 8. wchód z Szewskiej. IV. prawo. zdw 87 473

Pokój
obszerny. parterowy oddam na biura. — Sew. Mielżyńskiego 28. parter. lewo. zdw 87 555

2 studentom
Wielkopolanom. inteligentnym. solidnym pokój. Kochanowskiego 24. I. lewo. zdw 87 557

2
pokoje oddzielnie do wynajęcia dla panów ewentl. dla bezdzielne małżeństwa. Matejki 2. parter. prawo. zdw 87 417

Pokój
frontowy dwom osobom wynajmie. Wielkie Garbary 44. III. lewo. zdw 87 315

Pokoik
wynajmie Wyspiańskiego 21. IV. I. lewo. front. zdw 87 317

Pokój
do wynajęcia zaraz lub 15. I. b. m. elektryczność. telefon. Mielżyńskiego 1. II. prawo. zdw 87 326

Pokój
z klatki schodowej z utrzymaniem do wynajęcia. Kanałowa 18. II. lewo. zdw 87 329

Pokój
wspólny studentowi. Półwiejska 12. II. lewo. zdw 87 331

Pokój
do wynajęcia zaraz. Matejki 57. Mecweldowska. zdw 86 958

Pokój
małżeństwu. Waly Król. Jagiello 7a. Antoniak. zdw 87 370

Pokój
dla małżeństwa do wynajęcia. — Adres wskaże Kurjer zdw 87 372

Pokój
wygodnie. czysto umiemy. — Mickiewicza 29. pr. lewo. zdw 87 368

Pokój
umiemy. Św. Marcin 32. front. II. prawo. zdw 87 367

Pokoje
kompletnie umiemy. stosownie także na mieszkania dla młodych małżeństw. wynajmie za opłatą miesięczną 95 do 180 zł. — Hotel „Polonia”. Grunwaldzka 12. 18. Pw 8343-1.112

Umeblowany
pokój z urządzeniem kuchni. Litke. Wierzbickiego 37a. podwórza. II. zdw 87 248

Pokój
umiemy 2-3 osób wynajmie. Górna Wilda 15. I. prawo. zdw 87 360

Frontowy
pokój wolny. Rybaki 22. parter. prawo. zdw 87 361

Pokój
panom wynajmie. Podgórna 12b. III. prawo. zdw 87 356

Pokój
duży. na jedną osobę wynajmie solidnemu panu 1. stycznia. Bez pościeli. Zgłoszenia ulica Dobrowskiego 34. I. I. zdw 87 351

Umeblowany
pokój 2-3 osobom. Dąbrowskiego 52. I. prawo. zdw 87 434

Z klatki
schodowej pokój z centralnym ogrzewaniem zaraz. Maszalska 7a. I. zdw 87 436

Pokój
wspólny zaraz lub 15 wynajmie Sienna 9. I. lewo. zdw 87 438

Pokój
umiemy wynajmie. Matejki 5. III. prawo. front. zdw 87 438

Pokój
umiemy 2 panom wynajmie. pościel pożądana. Poznańska 88. III. lewo. zdw 87 112/8

Ładny
2 osobowy pokój wolny. — Skryta 10. parter. lewo. zdw 87 568

Pokoje umiemy
poleca „Informator”. Ratajczaka 15. zdw 87 525

Pokój
dla 2 panów. Szmarzewskiego 26. Wierzbickiego. zdw 87 490

Pokój
zaraz. Fr. Ratajczaka 11a. — 7 wejście. p. Kowalska. zdw 87 489

Pokój
zaraz wynajmie. Grobla 27. II. lewo. zdw 87 534

Pokój
słoneczny spokojnemu panu ewtl. dwom wynajmie. Zupańskiego 2a. II. prawo. zdw 87 542

Dwa
elegancko urządzone pokoje. sypialnia i gabinet. z światłem elektrycznym. centralnym ogrzewaniem. łaźnia i obaluga dla pana zaraz lub 15. do wydzierżawienia. Przecznicza 1. parter. prawo. zdw 87 539

Pokój
frontowy. Rybaki 7. II. prawo. zdw 87 545

Pokój
Przemysłowa 12. III. prawo. zdw 87 550

Duży
ciepły pokój jednemu lub dwom panom do wynajęcia. Matejki 67. II. prawo. zdw 87 589

W śródmieściu
pokój czysty. elektryczność. inteligentnej osobie do wynajęcia. — Waly Jagiello 18. I. prawo. zdw 8804

Pokój
umiemy. Grotzgera 2. IV. zdw 87 484

Studentkom
dwom wynajmie pokój czysty. światło elektr. z utrzymaniem lub bez. Siemiradzkiego 2. II. pr. Domańska. zdw 87 456

Ciepły
jasny pokój frontowy korzystnie do wynajęcia. Górna Wilda 45. I. lewo. zdw 87 437

Pokój
dla dwóch spokojnych osób odda zaraz. Słowackiego 37. IV. jw 3 204

Niekrepujący
pokój umiemy wolny. Wielka 2. I. rw 8 248

Pokój
dla 2 panienek z własną pościelą. Św. Oszesława 11. I. piętro. lewo. rw 8 244

Pokój
do wynajęcia. wejście osobne. Kreja 6. I. Janowski. rw 8241

Pokój
z utrzymaniem. słoneczny 2 panom albo panom odda Niedzwiedziński. Pocztowa 26. zdw 87 607

Pokój
dla 2 panów. Staszica 24. podwórza. II. Zielińska. zdw 87 582

Panienci
inteligentna przyjmie chętnie uczenie wspólny pokój. Św. Marcin 50. III. prawo. zdw 87 538

Studentom
wynajmie tani 1-2 ładnie umiemy pokoje. Górna Wilda 44. III. lewo. zdw 87 580

12 SZUKA POKOJU

Próżnego
pokoju poszukuje. Oferty Kurjer zdw 86 763

Małżeństwo
poszukuje pokoju umiemy w centrum miasta z elektrycznością. używaniem kuchni i łaźnią. od 15 stycznia. Zgłoszenia Kurjer St. Rynek rw 8 220

Poszukuję
pokoju blisko centrum elektryczność. Oferty Kurjer zdw 85 948

Pokój
i kuchnię z portjerstwem na zamiane bez portjerstwa. Strzałowa 7. Simachowicz. zdw 86 850

Niekrepującego
pokoju. elektryczność. biurko poszukuje pan zaraz. cena do Kurjera zdw 87 089

Panienci
z własną pościelą poszukuje skromnego pokoju. Oferty Kurjer zdw 87 101

Dużego
pokoju poszukuje centrum. telefon. parkietem Oferty Kurjer zdw 87 105

2
próżnych pokoi z urządzeniem kuchni poszukuje małżeństwo. Do Kurjera Poznańskiego zdw 87 111

Pokoju
zupelnie niekrepującego. elektr. zaraz poszukuje pan. Oferty zdw 87 125

Inteligentne
młode małżeństwo poszukuje pokój od 1 2. 30 nie wyżej II. pr. w śródmieściu z elektrycznym oświetleniem i używaniem kuchni ewentl. fortepianem. Bliższe wiadomości do Kurjera Poznańskiego zdw 87 161 z podaniem warunków.

Pokoju
na 2 osoby poszukuje zaraz (matka z córką). Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 87 164

Pokoju
z schodów spokojnego śródmieścia. wygodami. solidna pani. — Oferty ceną Kurjer zdw 87 238

Niekrepującego
pokoju umiemy w śródmieściu poszukuje Oferty a cena do Kurjera zdw 87 295

Urzednik
poszukuje skromnie umiemy pokój. Oferty Kurjer zdw 87 259

Pokoju
umiemy (fortepian) blisko Opery poszukuje. Oferty do Kurjera zdw 87 469

Poszukuję
pokoju (ewentualnie dwóch) zupełnie niekrepującego. Na chętnie wejście z klatki schodowej. Zgłoszenia do Kurjera zdw 87 423

Pokoju próznego
niekrepującego poszukuje bezdzietne młode małżeństwo. Cena obojętna. Oferty Kurjer zdw 87 077/8

Niekrepującego
dobrze umiemy pokój (ewentl. dwóch mniejszych) poszukuje od 1. 2. lub wcześniej. Oferty Kurjer zdw 87 397

Pokoju
dwa łóżka bez pościeli (piano bez) poszukuje. Warunki Kurjer zdw 87 390

Próżnego
lub częściowo umiemy pokój. elektryczność. poszukuje pani. Kurjer zdw 87 554

Szukam
pokoju od 15. I. w pobliżu Starego Rynku. Zgłoszenia Kurjer rw 8 246

Niekrepującego
pokoju w śródmieściu lub bliższej okolicy poszukuje pan. Oferty z podaniem ceny do Kurjera n w 6566

13 LOKALE

Ubikacji
suterenuowej front. śródmieście. poszukuje. Oferty Kurjer zdw 86 654

Potrzebny lokal
5-6 pokoi w handlowej dzielnicy na biuro wraz z mieszkaniem nie wyżej II. piętra. Pożądane również pomieszczenie w tej samej posesji na składy żelaza. Oferty wraz z warunkami proszę nadsyłać do Kurjera Poznańskiego zdw 86 876

Poszukuję
ubikacji suchej 200-400 metrów kwadratowych na magazyn i cięha montownie. Ewentualnie na piętrze. Wiadomość Kurjer zdw 86 076

Lokal
5 dużych ubikacji. I. p. telefon. na biura lub hurtownie blisko Starego Rynku zaraz odstąpi. Adres Kurjer rw 8 224

Ubikację
na warsztat ewentl. suterenuową poszukuje. Oferty zdw 87 070

Skład
w rynku z towarem 3 pokoje. kuchnia zaraz do objęcia. Rynowicki. Sieraków. zdw 87 154

Skład
przy Św. Marcynie za 6 000 na sprzedaż. Oferty zdw 87 608

Ubikacji
na cichy przemysł. chętnie Łazarz-Górczy. poszukuje. Spieszne dokładne zgłoszenia do Kurjera zdw 87 250

Biuro
jednopokojowe

Wydzierżawie
pokój z kuchnią Swarzędzka. —
Oferty Kurjer zdw 87 501

15 UZDROWISKA

Zakopane - „Januszek“
ulica Chałubińskiego pensjonat
Wandy Rychlickiej z Poznania.
Dzielnica will, parków, Dom
ciepły, wodociąg, elektryczność, la-
sienka. Pokój z utrzymaniem 10
968 62 4p2 1/2 02 21 0p

Żywiec - Sporysz
(Małopolska), w pięknie położo-
nej wili, na sezon zimowy pokoje
z pełnym utrzymaniem, wikt
obfity i zdrowy. Ceny umiarko-
wane. Blizsze wiadomości: Po-
znań, Marszałka Pocha 72, I.
pł., prawo, od 3-6.
zdw 87 803

Zakopane - „Januszek“
ulica Chałubińskiego, pensjonat
Wandy Rychlickiej z Poznania.
Dzielnica will, parków, Dom
ciepły, wodociąg, elektryczność, la-
sienka. Pokój z utrzymaniem 10
do 12,50 zł.
zdw 79 894

16 OSOBISTE

Uprzejmie
dziękuję za przesłane mi anoni-
mowo wedlowskie cukierki d. 2.
bm donoszę, że dołączono 500 zł
złożyłam na ręce Kurjera Po-
znańskiego dla klasztoru Karne-
litank w Poznaniu. C. Z.
zdw 87 079

Unieważniamy
skradziony nam w dniu 30 gru-
dnia 1929 r. weksel protestowany
na sumę zł 500.— platny dnia 20
października 1929 r. na Wagro-
wiec wystawiony przez Jana
Kaczmarska dnia 11 kwietnia
1929 r. Polska Spółka Maszyn do
Powielania, Poznań, Stary Ry-
nek 84.
zdw 87 393

Weksel
1 000 zł wystawiony na nazwisko
St. Wierzbicki i W. Żurek w
posiadaniu A. Kaźmierczak, unie-
ważniam. Wierzbicki.
zdw 87 474

Solidna
Celem skomunikowania się pro-
szę o podanie adresu. Kurjer
zdw 87 562

21 ZGUBIŁY

Unieważniam
papiery wojskowe, które zostały
skradzione — na nazwisko Józef
Nyka.
zdw 86 937

Zgubiono
papiery wojskowe, które unie-
ważniam. Matuszewski, Spoko-
ja 29.
zdw 87 203

Wilk
wielk. ca. 70 cm., nr. marki Kep-
no 78, zaginiony w pogacię po-
spiesznym na odcinku Poznań —
Kepno dnia 2. 1. 30. godz. 1-4
rano. Znalazca sechce oddać za
wynagrodzeniem — Antoniemu
Scheffowski, Kepno. dw 3802

22 ROZMAITE

Czystopis
przepisywanie powielanie, tłumac-
zenia. Wjazdowa 10 od Skośnej.
zdw 82 595

Akuszerka
Kleinwächterowa w Poznaniu,
centrum miasta, ulica Romana
Szymańskiego 2, pierwsze piętro,
lewo, drugi dom od Placu Świe-
tokrzyskiego.
zdw 83 593

Agentów
do zbierania fotografii angażuje
firma Diana. Rynek Łazarski 9.
Wyplaca gotówkę zórz.
zdw 84 363

Robótki ręczne
rysuje po cenach umiarkowa-
nych Jankowska, Stary Rynek
nr. 48, II.
zdw 86 294

Maskowe
kostjmy oryginalne, nowe wy-
pożyczam Olszajska. św. Mar-
cia 38, dom boczny, prawo, III.
piętro.
zdw 86 362

Najpiękniejsze
kostjmy maskowe oraz suknie
balowe, wypożyczam Salon Mód
„Zofia“, Bukowska 3, II. piętro.
zdw 86 548

Maskowe
kostjmy nowe, piękne, wypoży-
czam „Janina“, Górna Włda 13.
zdw 84 553

Wszelkie
reparacje zegarków oraz napra-
wy wszelkiej biżuterji wykonuje
sumiennie tania firma F. Tar-
kowska, plac Wolności 11 (pod
filarami) Pw 4 941

Kanarki
znakomite śpiewaki śpiewające
w dzień i wieczór przy świetle
korzystnie do sprzedania. Marij
Magdaleny I. III., prawo (nar.
Raczyńskich).
zdw 86 626

Suknie w 24 godzinach
wykonuje Salon Mód „Zofia“,
Bukowska 3, II. piętro.
zdw 86 549

Podczas karnawału
„Dyskretnie upiększenie“
Salon Kosmetyczny
„Halina“
Ślębarskiego 11, róg Matejki,
telefon 72-78.
zdw 86 712

Sukienki
plaszcz i mundurki dla dzie-
wcząt i chłopców gotowe i na mi-
arę wykonana tania Marija Gerner,
Podgórska 7, I. piętro.
zdw 87 575

Bacność
Właściciele ogródków
Przyjmuję wszelkie prace upo-
rządkowania ogródków oraz fa-
chowce przycięcie i sformowanie
drzew i krzewów owocowych i
ozdobnych. T. Urbański, okr.
szkolny, Poznań, ul. Gąsiorow-
skich 2, II. lewo.
zdw 86 614

Masażysta
pielęgniarska długiolatnia praktyka
poleca się. Liberski, Waly Wa-
zów 3 b.
zdw 87 116

Książek
powieściowych wypożyczalnia —
największa w Poznaniu. Tylko
dwa złote miesięcznie. Woźna 12
„Książka Antykwariat“.
zdw 87 143

Administrację
domu przyjmuję urz. Zgło-
szenia Kurjer zdw 87 199

Masażystka
egzaminowana z praktyką poleca
się po cenach przystępnych.
Pocztowa 20, I. wejście, wysoki
parter.
zdw 87 200

Maskowe kostjmy
wypożyczam. Wielki
wybór.
Pawlikowska,
Poznań, ul. Woźna 15.
r. w 8184/7

Balowe
karnawałowe oraz stare moder-
nizuje tania. Słowackiego 39,
III. prawo.
zdw 87 107

Unieważniam
3 weksle, wystawione przez Ta-
deusza Kleczkowskiego, platne 1.
II, I. III, 1. IV. 1930 r., które
odebrał p. Antoni Hoffmann,
Krzyżowicki. — T. Kleczkowski,
ul. Skarbowska 21, IV. piętro.
zdw 87 211

Chiromantka
przepowiada przeszłość, przy-
szłość i teraźniejszość z rak, fi-
zjognomji, grafologii, fotografii
i kart. — Przyjmuje codziennie,
prócz niedziel i świąt od 10-1
i 4-8 wiecz. Marcelino Mottego
2, II. piętro, front, drzwi środ-
kowe, przez Rynek Łazarski, po-
między ulicą Łukaszczyca a
Kolejowa.
zdw 87 218

Kurs
haftu miesięcznie 12 zł. Gdzie?
Wskazę Kurjer zdw 87 275

Rysunki
haftu najdoskoniej Jagodzińska
Aleje Marcinkowskiego 3 a.
zdw 87 280

Krawcowa
wykonuje szybko suknie do 15 zł
Nowakowa. Składowa 12.
zdw 87 291

Suknie
balowe, wizytowe, plaszczki, ko-
stjmy, wykonuje i przerabia wy-
kwintnie i tania Konfektaria da-
mska, Wielkie Garbary 36, dom
tylny, I. piętro, prawo.
zdw 87 377

Obiady
kresowe na masie zdrowe. Kan-
tata 8/9, III. p.
zdw 87 364

Kto
w Starym Roku nie miał szcze-
ścia znaleźć żony lub męża, niech
spieszy zatem w Nowym Roku do
biura matrymonjalnego —
„Rekord“, Skarbowska 15, telefon
40-18.
zdw 87 358

Krawcowa
wykonuje suknie od 10 zł. pla-
szczki kostjmy 20 zł. Łakowa 7,
parter, lewo.
zdw 87 437

Obiady
smaczne 1-1,20. Gwarsa 3, III.
zdw 87 414

Dziewczę
10 lat dam do starszej pani. Zgł.
Kurjer zdw 87 426

Porad prawnych darmo
udziela tylko Biuro Procesowe
oraz załatwia wszelkie sprawy
podatkowe, majątkowe i t. p.
Poznań, Podgórska 7. zdw 87 572-3

Gluchota
uleczalna. Wynalazek „Eufonia“
zademonstrowany specjalistom.
Usuwa przytępiiony słuch, szum,
ciekniecie uszów. Liczne podzie-
kowania. Zadajcie bezpłatnie
pouczającą broszurę. — Adres
„Eufonia“, Liszki, Kraków.
Pw 8405/06-1,68/69

Do
fotografowania wszelkie uroczy-
stości, ślubów także poza do-
mem poleca się Zakład fotogra-
ficzny J. Ignaszak, Górna Włda
71.
zdw 87 296/7

Maskowe
kostjmy wypożyczam — wielki
wybór. Pawlikowska. Poznań,
ulica Woźna 15. r. w 8133/9

Najpiękniejsze
kostjmy maskowe
jedwabne, oryginalne modele wy-
pożyczam „Femina“, Fredry 3.
zdw 87 493

Kosmetyka lecznicza
racjonalne pielęgnowanie cery.
Masaż. Trwale farbowanie
brwi, rzęs, włośców. Manikura.
Porady bezpłatnie. Wielka 7, II.
Kilbertowa.
zdw 8 251

Balowe
wieczorowe suknie wykonuje naj-
taniej. Dybczyńska, Chwałszce-
wo 4, L.
zdw 87 506

Przyjmuje
pończoski do nadrobienia (przy-
szywania nowych stopek). Skar-
bowska 8, I. prawo, Szafranska.
zdw 87 595

Wszelkie sprawy
sądowe, mieszkaniowe, podatko-
we, rentowe i t. d. oraz wnioski
i prośby do wszelkich władz i
urzędów załatwia tania, skutecz-
nie nowo utworzone Biuro proce-
sowe. Poznań, św. Marcin 66/67,
II. pł., telefon 13 62.
zdw 87 591

Chłopca
5 letniego oddam w dobre ręce
na wychowanie. 40.— miesięcznie
Oferty Kurjer zdw 87 320

Wykwintnie
tania wykonuje suknie wieczoro-
we i plaszczki Salon Mód Fegler-
ska, Wielkie Garbary 33.
r. w 8 245

Czapki
szkolne futrzane oraz dostarcho-
wego materiału wykonuje W. Za-
wrocławska 13.
zdw 87 603

Tapicer
Czujewicz, Matejki 11, naprawia
materace 4, leżanki 5 zł.
zdw 87 551

23 OZENKI

Blondynki
lat 22, 23, posiadające po 20 ty-
sięcy, kompletna wyprawa, pragną
poznać urz. lub oficerów. Cel matry-
monjalny. Oferty Kurjer zdw 87 007

Żony
poszukuje kawaler, ziemianin,
zrównoważony, inteligentny wy-
kształcony, muzyczny, majątku
250 000 złotych. Pośrednictwo ro-
diny pożądane. Dyskrecja rzecz
honoru. Łaskawe zgłoszenia Kur-
jer zdw 81 992

Inżynier
lat 43, kawaler, współwłaściciel
fabryki, ożeni się z osobą w wieku
do lat 40, kulturalną, posiadającą
większy posag. Poważne zgło-
szenia pod adresem: Warszawa,
Jasna 17, biuro ogłoszeń Metzler
pod „Roman“ dw 3 775

Kawaler
w średnim wieku, przystojny, ro-
dziny ziemiańskiej (Wielkop.),
właściciel kilku kamienic, pragnie
zapoznać się z panią, którą
dobrego domu, przystojną, wy-
sokiego wzrostu, nie emulka, w
celu matrymonjalnym. Uprzejmie
nieanonimowe zgłoszenia proszę
do Kurjera zdw 96 566. Zapew-
nia ścisłą dyskrecję.

Mrówka
Piotr, Ostrów (Wlkp.), Kościu-
szki 2, poważne partie w Wiel-
kopolsce, Pomorzu.
zdw 86 784

Samotna
panna (brun.) sympatyczna, po-
siadająca własne 2 pokojowe mie-
szkanie z kompletnym urządze-
niem dla braku odpowiedniej zna-
jomości szuka na tej już niez-
dostępnej drodze. Panowie dobrego
stałego charakteru w wieku 32-45
lat, racza oferty swe służyć ewtl.
z dołączeniem fotografii, która
się zwraca do Kurjera Poznań-
skiego zdw 86 748

Życzenie Noworoczne
Przystojny, inteligentny, muzy-
kalny kawaler, lat 36, towarzysko
obyty, poprzednio na imponują-
co stanowisku, obecnie kniepc,
dobrze prosperującego składu,
właściciel nieruchomości, poszu-
kuje podobnych zalet panny lub
młodej wdówki z posagiem lub
własnym przedsiębiorstwem w
celu matrymonjalnym. Pośrednic-
two krewnych mile widziane. —
Zgłoszenia z fotografią do Ku-
rjera pod zdw 86 323

Kawaler
lat 35, posiadający własny skład
frzyzjerski i mieszkający szuka na
tej drodze żony, panny, cołkow-
niek majątkiem celem ożenku. —
Panie do lat 30 sechca składają
oferty Kurjer zdw 87 131

Przyjaźni
starszego kult. pana szuka sa-
motna wdowa, miła, sympatyczna,
inteligentna. Cel matry-
monjalny. Oferty Kurjer zdw 87 146

Pragnę
poznać starszego pana na stano-
wisku, inteligentnego. Jestem
panna przystojna, na stałej po-
sadzce, posiadam trochę gotówki
i zawodowe wykształcenie. Cel
matrymonjalny. Oferty do Ku-
rjera zdw 87 149

Lepsza
pani Niemka, 48 lat, własnym
mieszkaniem pragnie wyjść za-
mąż. Oferty Kurjer zdw 87 163

Dla
mej znajomej panny lat 22 z go-
spodarstwa, majątkiem w gotów-
ce 25 tysięcy, szukam męża, wy-
sokiego urz. kupa lub sa-
modzielnego rzemieślnika. Łaskawe
zgłoszenia nie anonimowe u-
praszam do Kurjera Poznańskiego
zdw 87 169

Kupiec
lat 40, posiadający przedsiębior-
stwo spedycyjne saomochodami
w Niemczech, obecnie na wyciecz-
ce w Polsce, pragnie poznać pa-
nię celem ożenku. Trochę majątku
posiadane. Łaskawe oferty do
Kurjera zdw 87 195

Kawaler
lat 32, mający egzystencję, z po-
wodu braku znajomości pragnie
zapoznać pannę do lat 30 w celu
ożenku. Oferty poważnie proszę
skierować Kurjer zdw 87 203

Który
z panów na stałej posadzce pragnie
zapoznać gospodarną i weselo-
brunetkę, lat 26, posiadającą
osobistą wyprawę i 3,000 gotów-
ki. Cel matrymonjalny. Oferty
Kurjer zdw 87 214

Panna
lat 33, religijna, skromnie wycho-
wana, posiadająca 2,000 złotych
gotówki poszukuje ta drogą pana
podobnych zalet, cel matry-
monjalny. Rzemieślnik lub niższy
urzednik kolejoowy mają pierw-
zeństwo. Łaskawe oferty proszę
Kurjer zdw 87 212

Szatyńka
lat 23, średniego wzrostu, młogo
usposobiona, 3,000 gotówki po-
sada pana w celu matrymonjal-
nym. Wdowcy nie wykluczeni.
Oferty Kurjer zdw 87 294

Panna
skromna lat 34, z składem i mie-
szkaniem, pozna pana uczciwego,
Cel matrymonjalny. Tylko po-
ważne zgłoszenia Kurjer
zdw 87 227

Kawaler
lat 37, na poważnym stanowisku,
poszukuje panny, wiek 18-26, z
odpowiednim majątkiem, cel mat-
rymonjalny. Łaskawe zgłoszenia
możliwie z fotografią do Kur-
jera Poznańskiego zdw 87 228

Kawaler
lat 36, urz. prywatny na kie-
rowniczym stanowisku, o miłych
poglądach poszukuje pany z
lepszej rodziny, wiek 18-25 lat,
Majątek dla wspólnego dobra
pożądany. Łaskawe zgłoszenia
możliwie z fotografią do Kurjera
zdw 87 229

Kawaler
lat 37, mistrz ślusarski na samo-
dzielnym stanowisku, poszukuje
panny, wiek 18-25 lat, która po-
siada własny interes z branży. —
Cel matrymonjalny. — Łaskawe
zgłoszenia możliwie z fotografią
do Kurjera Poznańskiego
zdw 87 230

Panna
solidne życie oszczędziłem 5,000
zł. Zapoznam w celu matry-
monjalnym pannę lub wdowę, po-
siadającą skład lub nieruchomości.
Kawaler, rzemieślnik, lat
35, na stałej posadzce. — Oferty
Kurjer zdw 87 241

Kawaler
lat 32, mistrz młynarski, średnie-
go wzrostu, przystojny, miłego
charakteru na stałej miejscowej
posadzce szuka znajomości przy-
stojnej, miłej i moralnie wycho-
wanej pani celem ożenku, mają-
tek dla polepszenia bytu pożada-
ny. Łaskawe zgłoszenia możliwie
z fotografią do Kurjera
zdw 87 312

Urzednik
państwowy na dobrem stano-
wisku, brunet, lat 33, dobrze
zbudowany, pragnie poznać w
celu matrymonjalnym idealną i
przystojną pannę lub wdowę. —
Oferty z fotografią, które się
zwraca pod słowem honoru, u-
praszam skierować do Kurjera
Poznańskiego pod zdw 87 268

Kawaler
lat 27, wysokiego wzrostu, samo-
dzielny fachowiec poszukuje panny
sympatycznej, szczerego cha-
rakteru a także gospodarną i
zdolną do prowadzenia interesu,
posiadającą gotówkę 10-15 ty-
sięcy, celem polepszenia interesu
i wspólnego dobra, rzecz
traktuje się poważnie. Oferty z
fotografią Kurjer zdw 97 270

Dla
krewnego mego, kawalera, lat 32,
wysokiego, blondyna, dzierżawcy
majątku ziemskiego, obszaru 2000
mórg, poszukuje odpowiedniej pa-
ni w celu matrymonjalnym. Ła-
skawe zgłoszenia ewentl. również
za pośrednictwem krewnych, lecz
tylko rzetelnie i odpowiedzialnie
proszę skierować do Kurjera Po-
znańskiego pod dw 3 736

Panna młoda
przystojna, wytworna, niebiębna
Wielkopolanka, z dobrej rodziny,
religijna, pragnie poznać idealne-
go o szlachetnej duszy, kultural-
nego pana, subtelnego, nie dzi-
siejczych poglądów życia, w celu
matrymonjalnym. Panowie, na
stanowiskach poważnych, lub
wyżsi urz. nie niż lat 38
(wdowcy bezdzietni nie wykluc-
zeni) sechca składać zgłoszenia
do Kurjera Pozn. zdw 87 415

Kawaler
w średnim wieku poszukuje
starszej panny. Cel matry-
monjalny. Oferty Kurjer zdw 87 384

Samotny
kawaler, lat 30, ekspedjent, pozna
panią celem ożenku. Oferty Ku-
rjer zdw 87 472

Kawaler
w średnim wieku, przystojny, z
pewną egzystencją, pragnie po-
znac pannę inteligentną, przy-
stojną, z dobrego domu w celu
matrymonjalnym. Ścisła dysk-
recja zapewniona. Łaskawe niean-
onimnie upraszam do Kurjera
zdw 87 559

Który
szlachetnych dobrych meczym
poda doń biednej, weselo-
usposobiona niewieście. Cel mat-
rymonjalny. Oferty Kurjer
zdw 87 596

Nauczycielka
starsza panna w wieku samaj.
— Warszawa, skrytka pocztowa 851
zdw 6570

Który
malarski, 30 lat, kawaler, szuka
żony. Oferty Kurjer zdw 87 576

Pani
lat 32, z mieszkaniem, poszukuje
inteligentnego pana. Cel matry-
monjalny. Oferty Kurjer
zdw 87 444

24 NAUKA

Akademja Tańców
prof. Wituskow-
skich przyjmuję
wpisy do nowo or-
ganizujących się
kompletów. Każdy
bezwzględnie w
ciągu jednego kur-
su nauczy się mod-
nie i wytwornie
tańczyć. Skarbo-
wa 14, parter e.
wo. Zgłoszenia 6
do 9. Pw 7456

Stelli Kledeckiej
Szkoła tańców
Pocztowa 29, tel. 3329
9 stycznia rozpoczynam kurs uzu-
pełniający. Lekcje prywatne każ-
dego czasu. w 8 212-52.144

Pedagogiczna
szkoła tańców
Baletmistrza Szczurka wyucza
6 lekcjach bez względu zdolności
z gwarancją 4, rozpoczynam no-
we komplety, Plac Wolności 14 a,
III. piętro, 4-9. zdw 85 152

Kursy stenografji
pisania na maszynach Kanta
I II piętro zdw 31 472

Tani kurs tańców
półtoramiesięczny 20 zł Opaliń-
ski, Mielżyńskiego 1, II. 6.30-9
zdpw 85 917

Vala Jennings
rozpoczyna komplety najnow-
szych tańców 6 stycznia. Przy-
muje jeszcze wpisy w godzinach
3-7. Ratajczaka 29, III. lewo.
dp 3 733

Kursy
stenografji, pisania na maszynach
ul. Strzelecka 33. Słabym od-
dzielne lekcje bezpłatnie.
zdw 86 831-2

Kto
udzieli lekcji książkowości w go-
dzinach wieczornych. Zgłoszenia
Kurjer zdw 86 761

Stelli Kledeckiej
Szkoła tańców
Pocztowa 29, tel. 3329
9 stycznia rozpoczynam kurs uzu-
pełniający. Lekcje prywatne każ-
dego czasu. Pw 8 342-1.13

Panie Gospodynie
10 lekcyj kursu dzienny
lub wieczorny tylko 25 złotych od
9 stycznia. Współczesnego ula-
wienia pracy domowej wy-
kwintne gotowanie, pieczenie,
pranie, prasowanie. Odczywanie
racjonalne, towaroznawstwo. —
Kursy Gospodarczo Zawodowe
św. Marcin 69. nw 6 245

Piotra Mikołajczaka
szkoła tańców. Pocztowa 29, I.
Do kompletowania kursu pry-
watnego przyjmuję kilku starszych
gimnazjalistów lub akademików.
zdw 85 998

Szkoła Języków
Marji Romington
Strzelecka 8. zdw 87 042

Studentka
udziela korepetycji. Oferty Ku-
rjer zdw 87 091

Francuskiego
łatwym systemem udziela tania
rutynowana. — Działyńskich 8,
III. lewo. zdw 87 192

Poszukuje
się Francuzki z przyjazdem na
Solacz celem konwersacji. Zgło-
szenia Kurjer zdw 87 335

Niemieckich
lekcji i konwersacji udzielam.
— Młyńska 5, III. lewo. zdw 87 216

Kwalifikowana
nauczycielka przygotowuje do gim-
nazjum lub szkoły wydziałowej.
Zgłoszenia do Kurjera Poznań-
skiego zdw 87 222

Ondulacji
i manicure pragnie się wyuczyć.
Zgłoszenia Kurjer zdw 87 223

Pomocy
profesorskiej w fizyce poszukuje
Zgłoszenia Kurjer zdw 87 278

Pomoc szkolna
i dozor w naukach do uczenia
wyższej klasy licealnej i lub

Pani
lat 40 poszukuje osady gospodni zarządzącej domem u samotnego pana. Oferty do Kurjera zdw 86 332

Maszynistka
znająca prace biurowe jakoteż adwokackie poszukuje osady. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 511

Skórnik
młodszy szuka osady zaraz lub później. Oferty Kurjer zdw 86 424

Szofer
żonaty z dobrymi świadectwami, poszukuje osady najchętniej w majątku. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 386

Panienska
która zna króć, szyć i robótki poszukuje osady zaraz. Oferty z podaniem warunków proszę nadsyłać M. Lupówna, Budzyna, pow. Chodzież. zdw 86 630

Bufetowa
solidna dobrze polecona poszukuje osady zaraz lub 15. 1. 30. — Zgłoszenia Kurjer zdw 86 634

Młodsza
panienka początkująca z ukończoną szkołą handlową, znająca stenografię polską i władająca językiem polskim i niemieckim, poszukuje osady. Oferty Kurjer zdw 86 638

Panienska
z ukończonym kursem handlowym poszukuje osady ewentualnie do biura lub składki. Oferty Kurjer zdw 86 735

Kto
przyjmie uczenie do składki delikatów lub do innej branży. Oferty Kurjer zdw 86 696

Szofer
z dobrymi świadectwami zna się na kupiectwie, sumienny, trzeźwy szuka osady. Oferty Kurjer zdw 86 700

Praczką
poszukuje prania poza dom płaci i soboty do sprzątania. Maciejewska u p. Degreńskiej, Wały Zygmunta Augusta 2. zdw 87 617

Biuralistka
obeznana z wszelkimi pracami biurowymi, biegła w rachunkach piśmie polskim i niemieckim poszukuje osady. Oferty Kurjer zdw 86 725

Gospodyni
w średnim wieku, poszukuje samodzielnej osady zaraz lub później z dobrymi świadectwami. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 911

Rutynowana
stenotypistka polsko - niemiecka poszukuje osady zaraz ewentualnie 15. 1. 30 r. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 86 767

Szofer - ogrodnik
kawaler z dłuższą praktyką poszukuje osady zaraz lub później. Reflektuje tylko na osadę stałą. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 86 783

Pielęgniarka
poszukuje osady do niemowlęcia lub do dziecka od 1. — 15. 2. — Oferty Kurjer zdw 87 121

Uczeń
gastronomiczny z 2 letnią praktyką poszukuje dalszej nauki. Oferty Kurjer zdw 87 124

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer zdw 87 130

Biurowa
z dobrego domu, z dobrymi świadectwami, ładnym charakterem pisma, pisząca na maszynie, z znajomością języka polskiego i niemieckiego, z kilkuletnią praktyką szuka odpowiedniej osady. Zgłoszenia proszę do Kurjera Poznańskiego zdw 87 133

Kasjerka
dominiśna Krakowianka, bardzo dobre polecenia poszukuje osady zaraz. Oferty Kurjer zdw 87 137

Poszukuję
osady początkującej maszynistki. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 86 932

Pomocnica
aptekarska z trzyletnią praktyką biegła w wszelkich czynnościach aptecznych również pisanie rachunków oraz biegła taksująca recepty, poszukuje osady. Łaskawe oferty upraszam do Kurjera zdw 87 058

Ogrodnik żonaty
w średnim wieku z trzema własnymi ludźmi do ogrodu poszukuje osady zaraz w większym majątku, mógłby się zająć pszczołami, stawami rybnymi, w ostatnim czasie jako ogrodnik państwowy. Oferty Kurjer zdw 86 149

Początkująca
maszynistka poszukuje osady. Oferty Kurjer zdw 86 886

Biuralistka
z 6 letnią praktyką poszukuje osady zaraz. Oferty Kurjer zdw 8 223

Szwajcar
sumienny, energiczny, z siedemnastoletnią praktyką w leczeniu bydła i ciężkich porodów w chowie cieląt, pragnie osady zmieni Antoni Wilczyński, Pniewy Zamek, pow. Szamotyły, woj. Pomor. zdw 86 726

Panna
zamilowaniem do dzieci, znająca szyć i cerowanie poszukuje osady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 87 041

Nauczycielka francuskiego
(starsza osoba) szuka osady jako wychowawczyni w majątku. Łaskawe oferty Glebocki, p. Murawiana Gołsina, pow. Oborniki, Wszebrowski „dla nauczycielki” zdw 86 659

Gospodyni
kucharka znająca dobra kuchnię pieczenie różnych ciast, chów drobiu szuka osady w dworze. — Zgłoszenia do Kurjera zdw 86 715

Gospodyni
samodzielna poszukuje osady stosownej zaraz w majątku lub probostwie. Oferty Kurjer zdw 87 139

Szofer
mechanik poszukuje osady zaraz lub później. Oferty Kurjer zdw 87 140

Freblanka
posiadająca praktykę poszukuje osady. Zgłoszenia Dama, Wielkie Garbary 8, dla G. zdw 87 141

Kominiarski
czeladnik, siła starsza, pierwszorzędną szuka osady lub kierownictwo obejmie zaraz. Miejscowość oboletna, Leszczok, Poznań Woźna 16, w podwórzu. zdw 87 148

Praczką
szuka prania. Oferty Kurjer zdw 87 201

Dziewczyna
z dobrymi świadectwami poszukuje osady od 15. lub 1. 11. z samodzielnie gotowaniem, lecz tylko w lepszym domu w Poznaniu. Zgłoszenia do Kurjera zdw 87 212

Gospoia
kucharka w średnim wieku szuka osady w Poznaniu. Oferty Kurjer zdw 87 332

Panienska
szuka pracy do szyć lub do prasowania bielizny. Oferty Kurjer zdw 87 466

Czysta
silna praczką przyjmie pranie po za dom. Oferty Kurjer zdw 87 282

Posługaczka
młodsza szuka posługi. Oferty Kurjer zdw 87 486

Samodzielny przykrawacz cholewkarz
potrzebny zaraz. Zgłoszenia Włda, Strumykowa 3-4, Ignacy Głapiński, pomiędzy godziną 5-7 wieczorem. zdw 87 412

Szukam
osady samodzielnie, kucharki w lepszym domu od 15. 11. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 87 410

Poszukuję
wszelkiej pracy domowej ewentualnie, prania. Oferty Kurjer zdw 87 408

Kucharka
z bardzo dobrymi świadectwami znająca dobrą kuchnię, pieczenie tortów poszukuje osady. Oferty Kurjer zdw 87 443

Poszukuję
sprzątaną biur. Zgłoszenia do Kurjera zdw 87 421

Przyjmie
osadę rzeź iarz, znający rysunki i prace stolarskie, modelarstwo, kamieniarsstwo, poszukuje stałej pracy. Wzajemnie udzieli pożyczki 10,000, propozycje inne przyjmuje. Oferty Kurjer zdw 87 213

Początkująca
biuralistka szuka osady. Oferty Kurjer zdw 87 224

Młodszy
emeryt, urz. Pol. Państw. szuka osady inkasenta, portjera, woźnego lub t. p. Oferty Kurjer zdw 87 276

Polecam
sie jako krawcowa w dom. Zgłoszenia do Kurjera zdw 87 470

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem od 15 lub zaraz. Oferty Kurjer zdw 87 286

Panienska
lat 19 szuka osady do biura lub ekspedycji. Oferty Kurjer zdw 87 298

Panna
sympatyczna, sumienna, czysta, bardzo solidna, lat 33, znająca wszelką pracę w zakresie gospodarstwa domowego, szuka stałej osady w lepszym spokojnym domu od 15 stycznia. Oferty Kurjer zdw 87 419

Krawcowa
uczniwa poszukuje osady. Oferty Kurjer zdw 87 388

Przyjmę
osadę początkującej ksiązkowej w mieście lub na wsi. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 87 126/7

Szofer - ogrodnik
z praktyką, dobrymi świadectwami, poszukuje osady. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera zdw 86 917-8

Dam
kilkaset złotych za wynalezienie osady biurowej dla młodej inteligentnej pani z wykształceniem średnim i szkołą handlową. Oferty Kurjer zdw 87 395

Młoda
inteligentna pani szuka pracy biurowej na początek bezpłatnie. — Praktyki nie posiada, wykształcenie średnie i kurs handlowy. — Oferty Kurjer zdw 87 396

Gospodyni
32 lat, dobre świadectwo długoletnie poszukuje osady u jednej lub dwóch osób. Oferty Kurjer zdw 87 463

Mamka
2 miesięczny pokarm szuka osady. Oferty Kurjer zdw 87 493

Radjoaparaty
montuje, przerabia, naprawiam Kwiatowa 10, Lebedyński, 6-9 wieczorem. zdw 87 508

Inteligentna
młoda pani obeznana wszechstronnie gospodarstwie, poszukuje osady gospodni do samotnej osoby. Oferty Kurjer zdw 87 332

Pani
inteligentna z praktyką poszukuje osady kasjerki. Oferty Kurjer zdw 87 477

Pani
intelig., która prowadziła pracownie eleg. garderoby damskiej, przez 15 lat, poszukuje osady w magazynie konfekcyjnym futer, kapeluszy, dyrek, lub ekspedientki. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 481

Książkowa
rutynowana, władająca polskim, niemieckim, pisząca na maszynie, poszukuje osady. — Zgłoszenia Kurjer zdw 87 558

Służąca
dobremi świadectwami poszukuje osady zaraz. Oferty Kurjer zdw 87 505

Dziewczyna
do wszystkiego szuka osady z przyuczeniem w gotowaniu. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 492

Hafciarka
Przyjmuje hafty korzystnie w dom. Oferty Kurjer zdw 87 520

Służąca
z gotowaniem, polecona zaraz lub 15. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 494

Książkowy
młodszy — piszący biegle na maszynie, poszukuje zajęcia w godzinach popołudniowych i wieczornych. Oferty Kurjer zdw 87 541

Początkująca
maszynistka poszukuje osady. Oferty do Kurjera zdw 87 614

Kucharka
gospodyni samodzielna, z dobrem gotowaniem zaraz. Oferty Kurjer zdw 87 298

Kucharka
z dobrem gotowaniem szuka osady zaraz lub od 15. 1. 30. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 87 283

Czeladnik
rymarsko - taniejski poszukuje zaraz lub później pracy w majątku. Oferty Kurjer zdw 87 048

Bona
nauczycielka, znająca szyć szuka osady. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 049

Panienska
uczniwa z dobrej rodziny, mająca zamieszkanie do dzieci, poszukuje odpowiedniej osady, miejscowości oboletna, łaskawe zgłoszenia uprasza się do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdw 87 056

Panienska
z długoletnią praktyką w branży krawcowskiej poszukuje osady. — Kopińska, Plac Nowomiejski 9, 11. zdw 87 060

Panienska
znająca szyć poszukuje osady do dzieci w lepszym domu Braun Wierzbicice 49. zdw 87 063

100 zł
dam za wskazanie osady. Oferty Kurjer zdw 87 069

Higienistka
biegła w swojej praktyce poszukuje osady od 1. lub 15. 11. — Zgłoszenia Kurjer zdw 87 070

Kowal - szofer
z praktyką szuka osady, okolica oboletna. Oferty Kurjer zdw 87 083

Początkująca
stenotypistka poszukuje osady. Adres wskaze Kurjer zdw 87 086

Ślusarz
mechanik mogący się wykaazać dobrymi świadectwami szuka jakiegokolwiek zajęcia, także wykonuje wszelkie prace okazynie. Łaskawe oferty Kurjer zdw 87 093

Inteligentna
panienka szuka osady jako uczennica modniarki. — Łaskawe oferty Kurjer zdw 87 097

Młoda
energiczna panna poszukuje osady w składzie lub fabryce do ekspedycji ewentualnie do dzieci w lepszym domu lub do pielęgnowania chorej osoby. Referencje i świadectwa na żądanie. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 87 099

Biurowa
pisząca na maszynie poszukuje osady. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 102

Rzutki
energiczny kupiec poszukuje dobrej osady ewentualnie bufet na rachunek, złoży kaucję. Oferty Kurjer zdw 87 106

Szofer - stangret
2 letnia praktyka poszukuje osady, miejscowość oboletna. — Zgłoszenia do Kurjera zdw 87 108

Ogrodnik-szofer-kawaler
z 10 letnią praktyką, dobrymi świadectwami i dobrymi poleceniami poszukuje osady. — Zgłoszenia Kurjer zdw 87 242

Kucharka
pierwszorzędną restauracyjną lub hotelową poszukuje zaraz lub 15. osady. Oferty Kurjer zdw 87 243

Kucharka
prywatna poszukuje zaraz lub 15. osady w lepszym domu. Dobre świadectwa. Oferty Kurjer zdw 87 244

Kupiec - bankowiec
przyjmuje jakiegokolwiek osadę. — Biura, podróz lub reprezentacje. Prima referencje Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 87 252

Panienska
lat 19 inteligentna, zdrowa, uczniwa, z szkołą wydziałową poszukuje pierwszej osady do dzieci, miejscowość oboletna. — Oferty Kurjer zdw 87 305

Dziewczyna
sumienna poszukuje osady na po południe. Oferty Kurjer zdw 87 308

Mechanik
na maszyny do pisania, Hezenia itp. znający wszelkie prace precyzyjno-mechaniczne, ślusarskie, poszukuje osady. Miejscowość oboletna. Wykonuje reperacje wspomnianych maszyn. Bezcen. Gwarancja. Oferty Kurjer zdw 87 316

Kulturalna
wdowa, przystojna 35 lat, energiczna poszukuje osady wyreczytelki, zarządzającej pensjonatem, hotelem lub prywatnie. Wszechstronna znajomość gospodarstwa biurowego i ksiązkowego. Miejscowość oboletna. — Oferty upraszam Kurjer zdw 87 260

Solidna
osoba 37 lat, inteligentna, znająca biurowo gospodarstwo domowe, szyć, robótki, poszukuje osady wyreczytelki, gospodyni do małej rodziny lub samotnej osoby ewentualnie, na probostwo. — Miejscowość oboletna Łaskawe oferty Kurjer zdw 87 261

Panienska
z kursem szkoły handlowej poszukuje osady ewentualnie w majątku. Łaskawe zgłoszenia Kurjer zdw 87 262

Młodsza
ksiązkowa, kasjerka, znająca pisanie na maszynie, poszukuje jakiegokolwiek osady biurowej lub jako ekspedientki. — Zgłoszenia Kurjer zdw 87 257

Cukiernik
poszukuje osady od 15. 1. 1930, na prowincji, ewentualnie z obsługą. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod zdw 87 264

Gospodyni - kucharka
z dobrymi świadectwami, znająca się na całym gospodarstwie domowym poszukuje osady do dużego domu lub do samotnego pana. Łaskawe oferty z podaniem warunków do Kurjera Poznańskiego zdw 87 265

Dziewczyna
z dobrymi świadectwami znająca się na kuchni warszawskiej poszukuje miejsca do dużego domu. Łaskawe oferty z podaniem warunków do Kurjera zdw 87 266

Sierota
z prowincji, pokojówka (cośkolwiek szyć) lub gdziekolwiek bądź do składki, poszukuje osady zaraz. Oferty Kurjer zdw 86 989

Bankowiec - ksiązkowy
poszukuje zaraz jakiegokolwiek osady w Poznaniu Łaskawe oferty do Kurjera pod dw 3 755

Dziewczyna
młodsza, poszukuje osady do wszystkiego bez gotowania. Oferty Kurjer zdw 86 901

Młynarz
samotny, dzielny w swym zawodzie, obeznany z motorem poszukuje osady zaraz lub od 15. — Zgłoszenia do Kurjera zdw 87 005

Panienska
umiejąca pisać na maszynie, poszukuje osady. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 905

Praczką
poleca się w dom. Lach, ul. Maleckiego 81/32, u p. Aniołek, zdw 87 013

Zdolna
krawcowa z Warszawy szyć w domach. Piekary 10. 1. lewo. zdw 87 000

Początkująca
maszynistka poszukuje osady. Zgłoszenia do Kurjera zdw 86 906

Dziewczyna
starsza poszukuje osady do wszystkiego w spokojnym domu. Oferty Kurjer zdw 86 962

Młynarz
kawaler, lat 25, obeznany dokładnie w swym zawodzie, poszukuje osady zaraz lub od 15 stycznia. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 967

Młodsza
posługaczka poszukuje osady. — Oferty Kurjer zdw 86 942

Panienska
uczniwa poszukuje osady z praniem na przed południe. Oferty do Kurjera zdw 87 020

Pielęgniarka
dłuższa praktyka poszukuje osady do niemowląt. Zgłoszenia do Kurjera zdw 87 025

Panna
zna biurowo, ekspedycje, z kaucją 500 zł, poszukuje osady. — Oferty Kurjer zdw 86 912

4 000 zł
(później więcej) włoży rzutki, sumienny kupiec, gdzie otrzyma osadę i pewną gwarancję. Oferty Kurjer zdw 86 913

Starsza
uczniwa, czysta panienka poszukuje osady do prac domowych lub dzieci. Oferty Kurjer zdw 86 919

Młoda
panienka pragnie wyuczyć się fryzjerstwa. Oferty Kurjer zdw 86 979

Dziewczyna
do wszelkich prac domowych poszukuje osady. Oferty Kurjer zdw 86 933

Rybak
kawaler, lat 27, przyjmie osadę w majątku jako rybak i połowy. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 030

Pomocnica
aptekarska poszukuje osady w Poznaniu lub okolicy. Oferty upraszam do Kurjera Poznańskiego zdw 87 026

Posługaczka
zna gotowanie i pranie, szuka pracy. Oferty Kurjer zdw 87 028

Panienska
z dobrej rodziny poszukuje osady do dzieci lub lekkich prac domowych. Łaskawe oferty do Kurjera zdw 86 845

Samodzielny
ksiązkowy korespondent z znajomością języka polskiego i niemieckiego, prawem, wksłowno, obznajmiony z wszelkimi pracami biurowymi poszukuje osady. Oferty do Kurjera zdw 86 642

Dziewczyna
która pracowała w składzie spożywczym jako porządkująca poszukuje osady od 1. 2. 1930 lub do wszystkiego, świadectwa dobre. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 652

Robotnik
maszynowy poszukuje pracy. — Oferty Kurjer zdw 86 655

Poszukuję
osady ekspedientki w branży papierniczej lub bufetowej, może być na wyjazd, złożyć kaucję 400 zł. Oferty Kurjer zdw 86 661

Nauczycielka
z zezwoleniem rządowym poszukuje osady zaraz lub później. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 669

Młodsza
biuralistka poszukuje osady. — Oferty Kurjer zdw 86 682

Ogrodnik
kawaler, zwolniony z wojska z ukończoną szkołą ogrodniczą w Koźminie i 10 letnią praktyką wszechstronną, dobre świadectwa poszukuje osady zaraz lub od 15. 1. 1930. Miejscowość oboletna Łaskawe zgłoszenia, do Kurjera zdw 86 689

Dziewczyna
uczniwa i pracowita do wszystkiego poszukuje osady zaraz. Oferty Kurjer zdw 86 692

Posługaczka
poszukuje 2-3 razy w tygodniu posługi. Oferty Kurjer zdw 86 751-2

Biurowa
(młoda meżatka) znająca również pisanie na maszynie z 9 letnią praktyką biurową zmienia osadę zaraz. Oferty upraszam się do Kurjera zdw 86 719

Książkowy
z 6 letnią praktyką w wydawnictwie pism, znający również dokładnie administrację, zmieni osadę zaraz. Oferty do Kurjera zdw 86 720

Posługaczka
poszukuje osady zaraz najchętniej na Łazarzu. Oferty Kurjer zdw 86 843

Panienska
wiejska przyjmie miejsce do prac domowych z utrzymaniem celem wyuczenia się gospodarstwa domowego. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 742

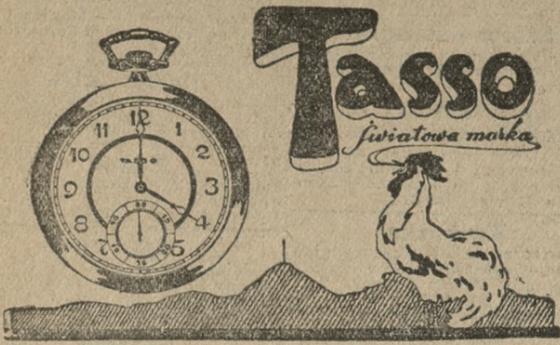
Drogerzystka
która pracowała kilka lat samodzielnie w branży chemicznej poszukuje osady do fabryki chemiczno-farmaceutycznej albo kosmetycznej. Zgłoszenia do A. Rabięgowa, Kraszewskiego 3 zdw 86 557

Szofer kawaler
uczniwa trzeźwy sumienny biegle w swym zawodzie, z dłuższą praktyką, dobrymi świadectwami i poleceniem szuka osady miejscowości oboletna, godzi się za bardzo niską pensję. Oferty Kurjer zdw 86 747

Rachunkowca
i polskiego udziałem niedrogo. — Zgłoszenia Ogrodnik zdw 87 115

Szoferze! „Samochodu“?

Znajdź w nim moc wiadomości technicznych, w kronice wypadki samochodowe z ubiegłego tygodnia, nowe rozporządzenia min. spraw wewnętrznych o ruchu autobusów i innych pojazdów po drogach publicznych, a dalej bogaty dział prawnosądowy, który każdego z Was powinien zainteresować.

Mistrz
ślusarz mechanicz z prawem wyzwalnia uczeni, szuka posady. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 460

Wykwalifikowana nauczycielka
poszukuje posady wychowawczyni-nauczycielki do dzieci, ewentualnie do pomocy w zajęciach domowych, najchętniej w Wielkopolsce. Warunki przystępne. — Zgłoszenia Janina Milewska, Jasio, poste-restante, dw 3739

Wykonuje
suknie balowe, kostiumy płaszczy po cenach niskich. — S. Kraetschmanowa, Długa 14, I. prawo. zdw 87 267

Bielizniarka
przyjmuje prace w domu i poza domem. Oferty Kurjer zdw 87 323

Stenotypistka
płaca biegła na maszynie poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 87 327

Slużaca
do wszystkiego przyjmie miejsce zaraz lub 15. Oferty Kurjer zdw 87 336

Uczenica
do składu jakiegokolwiek brzozy poszukuje posady. Oferty Kurjer zdw 87 339

Poszukuje
miejsca jako uczeń elektryka lub mechanik syn uczciwych rodziców z prowincji. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański St. Rynek rw 8 257

Panienska
młoda, z porządnej i dobrej rodziny. Ukończyła Szkołę Handlową, pisze biegle na maszynie, zna stenografię polską, pracowała także w biurze, szuka posady do biura (advokata) zaraz. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 87 606

Kierownik
biura advokackiego i notarialnego. lat 47, pierwszorzędna siła, pracował od młodych lat w biurach advokackich i notarialnych poszukuje stałej posady. Oferty Kurjer zdw 87 616

23 WOLNE MIEJSCA

Oddamy
każdemu dobrą i pewną czystość bez wszelkiego ryzyka. — Zgłoszenia pisemnie przyjmujemy za załączeniem znaczka Em-Ka Werk, Mysłowice G. Śl. Pw 6 058-71 439 bpw 1 134-5

Trykotażę miarowe
eleganckie garsonki, suknie, szlafroczki, pulowery, swetry, ubranka, kostiumy sportowe, szale, kombinacje, pantalonki wykonuje „Tricot”, Rom. Szymańskiego 10, III, nar. placu Świętokrzyskiego. Pw 8 203-37 248

1 500 — 3 000
złoty miesięcznie zarabia zdolni zastępcy i substępcy przy sprzedaży ratalnej obligacji — najnowszym systemem na rachunek powaźnego Banku. Najwyższa prowizja, zdolnym pensja, patent, kolej, diety. Uwaga! — Ułatwiona sprzedaż — najniższe ceny! Skrupulatne obliczenia prowizyjne. Początkujących pocynamy. Oferty Lwów, skrytka pocztowa 206. nw 5304

Fryzjer damski
i fryzjerka potrzebni zaraz. — „Fryzjer Monopol”, Sew. Mielżyńskiego 21. zdw 86 824

Agentów
jeszcze kilka potrzebuje. Śniadeckich 30, II, 4-7. Kw 1 374

Fryzjer
damski na stałą posadę potrzebny. Zjednoczeni Fryzjerzy, Fredry 12. zdw 86 903

Śekretarka
w starszym wieku i wypisanem, czytelnym piśmie potrzebna zaraz. Zgłoszenia 7-8 wieczorem K. Swinarski, Działalskich 3, zdw 86 930

Drogerzystka
lat 25, rutynowany ekspedjent i dekorator, na samodzielnym stanowisku, zmieni posadę od 15. I. lub 1. II, ewentualnie przyjmie przedstawicielstwo. Zgłoszenia do ekspozytury Kurjera Poznańskiego w Gdyni pod nr. 33. nw 6 455

Poszukuje
dla mych 7 i 5 letnich córek pani (enki) jako opiekunki nie powyżej lat 30. Zależy na osobie inteligentnej, przystojnej (najchętniej szczupła, wysoka szatylna ze względu na przybliżone podobieństwo do matki). Kochająca dzieci, zaufana, miłego i wesołego usposobienia, która by się i zarządzała małym gosp. domowego zajęcia. Miejsce wolne zaraz. Oferty z dołączeniem fotografii proszę skierować do Kurjera Poznańskiego pod dw 3795

Maszynista
(ślusarz) do prowadzenia motoru na sznary gaz, który przy takich motorach już pracował, do miasta w Poznaniu potrzebny. Zyciorys i odpisy świadectw do „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11, pod 1,19 Pw 8366-1,19

Slużaca
do wszystkiego z gotowaniem, dobiegła, wykształcona, własną posadę, do dwóch osób potrzebna. Adres Kurjer zdw 86 706

Aptekarz (kl)
dobrze poleconego z praktyką i znajomością języka niemieckiego, poszukuje zaraz lub później Apteka w Obrzycku n/Warta. zdw 87 001

Dzielnicy
czeladników blacharsko-budowl. przyjmują zaraz. A. Räther, Wejherowo, ul. Pucka 6. zdw 87 003

Huta Szkła poszukuje
młodszego pracownika obznajmionego z towarami i klientelą w Poznaniu. Oferty składać z podaniem warunków Kurjer Poznański zdw 85 888

Apteka
poszukuje siły pomoc. miejsciej i językiem polskim i niemieckim. Oferty do Kurjera Poznańskiego pod dw 3787

Poszukujemy
działnego żonatego ogrodnika, poniżej 45 lat z małą rodziną, wypraktykowanego w cieplarni, pielęgnacji warzyw i sadu od 1. 4. rb. Świadectwa należy nadesłać do Majetności Słupia Wielka, poczta Środa. dw 3789

Poszukujemy
samodzielnego szwajcera dla gospodarstwa udojowej około 100 krów od 1. 4. 30 r. Majetność Słupia Wielka, poczta Środa. dw 3790

Marszantki
samodzielne potrzebne zaraz lub później. Malczewski, Szkołna 13, magazyn kapeluszy damskich. zdw 86 678

Stenotypistka
początkująca lecz inteligentna, władająca poprawnie językiem polskim i niemieckim, z ukończoną szkołą handlową, zgłosić się może natychmiast. Oferty Kurjer zdw 86 640

Nauczycielka
do dwójki dzieci kurs przygotowawczy potrzebna zaraz. Zgłoszenia Dr. Frankowska, Libelta 14. zdw 86 336

COLOSSEUM, św. Marcin 65.
Dziś w niedzielę i dni następne ultrasensacyjny dramat p. t.
Czy Eddie Polo zawinął?
w roli głównej ulubieniec wszystkich bywalców kin znakomity sportowiec Pw 8418-1,125
Sensacja! EDDIE POLO Napiećcie!

Dla
4 letniego chłopczyka do Gniezna potrzebna zaraz panna, władająca poprawnie językiem polskim (możliwie także niemieckim). — Zgłoszenia z odpisem świadectw do eksp. Kurjera pod dw 3792

Przyjme
elementy w naukę dobrego gotowania. Zgłoszenia Kurjer zdw 86 113

Dwóch
trzech dzielnicy akwizytorów na Poznań do sprzedaży maszyn biurowych światowych marek przyjmujemy. Oferty „Par”, Al. Marcinkowskiego 11, pod 1,17. Pw 8 367-1,17

Pomocnik
branży kolonialnej potrzebny zaraz. Centrala Spożywcza, Wroniecka 12. zdw 87 373

Początkująca
siła biurowa na 2 godz. dziennie poszukiwana. Zgłoszenia do „Par”, Al. Marcinkowskiego 11 pod 52.130. Pw 8 207-52.130

Dzielnia hafciarka
maszynowa do haftu białego potrzebna zaraz. Zgłoszenia „Par”, Al. Marcinkowskiego 11 pod 1,108 Pw 8401-1,108

Książkowa
bardzo biegła, wyłącznie do książek na stałą posadę natychmiast potrzebna. Oferty z kopiami świadectw Kurjer zdw 87 343

Niania - bona
z szczerą potrzebna od 1. 2. 30 do 2 dziewczynek, 3 lata i 1 rok na wieś pod Poznaniem. Odpisy świadectw z żadaną pensją przelać do Kurjera Poznańskiego pod dw 3696

Maszynistka
stenografistka polska i niemiecka obznajmiona korespondencją potrzebna. Oferty Kurjer zdw 87 420

Panienska
inteligentna potrzebna do księgarni i składu papieru. Zgłoszenia, zyciorys Kurjer zdw 87 552

Gospodyni
w starszym wieku do samotnego pana do Gdyni zaraz potrzebna. Zgłoszenia z świadectwami do Kurjera zdw 87 187

Zarządczyni
inteligentna, przystojna potrzebna do samotnego pana. Zgłoszenia z podaniem wieku i pensji, odpisem świadectw i fotografią do Kurjera Poznańskiego zdw 87 194

Starszy
pomocnik fryzjerski potrzebny. Wjazdowa 8. zdw 87 202

Posługaczka
potrzebna. Matejki 63, parter, lewa. zdw 87 205

Dzielny
podróżujący, branża papiernicza, do zwiedzania biur potrzebny zaraz. Kurjer zdw 87 221

Ekspedjent
lub ekspedientka samodzielną potrzebna zaraz do artykułów męskich, kaucja potrzebna. Krüger, św. Marcin 31. zdw 87 225

Pokojowa - kucharka
młoda, inteligentna do dwójki państwa potrzebna. Przechylna 1a, parter, prawo. zdw 87 231

Dzielnia
retuszerka potrzebna. Matejki 2 zdw 87 172

Na sezon balowy
Maski
czarne i kolorowe w cenie od 1,— do 3,75 zł

Wachlarze
w cenie zł 1,50, 2,— 2,25, 2,50 oraz luksusowe.

Torebki brokatowe
w cenie od zł 10,50.

Ordery do kotyljonu
od zł 0,95 do 3,25
poleca w olbrzymim wyborze

S. KAŁAMAJSKI
Poznań Pw 84089-1,105/6 Toruń

Slużaca
potrzebna natychmiast. Piekary 7, I. piętro, lewo. zdw 87 440

Szofer
ślusarz lub mechanik do ciężarówki w Poznaniu za kaucja zł. 3 000,— potrzebny. Adres wskaże Kurjer zdw 87 435

Slużaca
od wszystkiego potrzebna zaraz. Wroniecka 6-8, I.V., lewo. zdw 87 422

Poszukujemy
majątrów szwajcerek na sztytą pasową poza dom. Zgłoszenia Stary Rynek 42 „Dom Towarowy”. zdw 87 424

Taksówka
szofer potrzebny zaraz. Śniadeckich 23, I. p. I. zdw 87 425

Potrzebna
slużaca przychodnia z gotowaniem zaraz. Focha 93. Przysteczek zdw 87 047

Poszukuje
książkowego zaprzysiężonego celem ustawienia bilansu, obecnego także w sprawach podatkowych. Oferty do Kurjera pod zdw 87 236

Młodziej
siły biurowej poszukuje się zaraz najchętniej z branży papierniczej. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 87 249

Slużaca
z dobrą świadectwami, czysta, sumienna, z gotowaniem, prasowaniem od 15 stycznia potrzebna. Zgłoszenia: Skrytka 14, II., prawo, od 10-12. 2-4. zdw 87 300

Dziewczyna
do wszystkiego potrzebna zaraz. Bajon, Jasna 12. zdw 87 304

Slużaca
z dobrem gotowaniem, uczciwa i czysta, do wszelkiej pracy domowej wraz z praniem potrzebna do Malopolski. Warunek: dobre i długoletnie świadectwa. Zgłoszenia: Marszałka Focha 72, I. p. prawo od 3-6. zdw 87 306

Dziewczyna
do posługi na przed południe. — Stachecka, Marszałka Focha 48, I. zdw 87 307

Slużaca
do wszystkiego, dobrze polecona, potrzebna. Szamarzewskiego 8, II., lewo. Zgłoszenia: niedziela, poniedziałek 3-4. zdw 87 322

Gospodyni
znająca wykwinną kuchnię, chów drobiu, dozór mleka, oraz całe gospodarstwo kobiece, odpowiedzialna siła pod ogólną dyspozycją na Śląsk. Zgłosić się Cegielski, Piekary 5, zdw 87 324

Nauczycielka
siła dobra, młoda, potrzebna zaraz przygotować chłopca do gimnazjum na 1. 9. r. b. Jarochowska, Zgłosić Piekary 5, Cegielska. zdw 87 325

Slużaca
młoda potrzebna. Guździłowa, Półwiejska 25, dom ogrod. zdw 87 378

Szofer
na taksówkę samochodową zaraz. Zgłoszenia 7-9 Kilińskiego 10, Grzesiak. zdw 87 379

Przyjmuje
kasjerów autobusowych z kaucja 500 zł. Pierwszeństwo mają niedouczeni ślusarze. Osobiste zgłoszenia B. Szal, Matejki 57, 4. 1. 30. od godz. 19-20 wieczorem. zdw 87 461

Ekspedjentka
do składu papieru, dzielna z dłuższą praktyką, na wskrosz obeznana z branżą, na stałą, dobrze płatną posadę potrzebna zaraz. Oferty z podaniem wymagań, pensji do „Par”, Aleje Marcinkowskiego 11, pod 1,114. Pw 8 390-1,114

Posługaczka
przyzwolita, wzorowa na godziny przedpołudniowe do małego mieszkania bez dzieci przyjmie się natychmiast. Zgłosić się osobiście we wtorek o 2 godz. po południu. 3 Maja 5, wysoki parter, środkowe drzwi. zdw 87 052

Potrzebna
młodsza dziewczynka do lżejszej pracy domowej. Nowicki, Wielkie Garbary 23, restauracja. zdw 87 061

Przyjme
uczni i uczennice. Zakład fryzjerski, Kościelna 11. zdw 87 064

Książkowa
do prowadzenia książkowości amerykańskiej, z ładnym charakterem pisma pisząca biegle na maszynie, potrzebna zaraz. Zgłoszenia z podaniem referencji i żądaniem wynagrodzenia Kurjer zdw 87 081

Poszukuje
siły pomocniczej do składu z kaucja do 5.000 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 87 092

Stenotypistka
biegła potrzebna do kancelarii advokackiej w większym mieście powiatowym. Zgłoszenia z podaniem wymagań Kurjer zdw 87 103

Slużaca
potrzebna zaraz uczciwa, pracowita z gotowaniem bez prania, warunki dobre. Zgłoszenia Grzybowska, św. Marcin 12, skład. zdw 87 109

Dziewczyny
przyzwolitej i czystej poszukuje od 15 stycznia do dwójki dzieci Profesorowa Skubiszewska, Dąbrowskiego 35/37. zdw 87 117

Dziewczynka
potrzebna zaraz do dziecka rocznego. Zgłoszenia Maleckiego 26, III. zdw 87 135

Dziewczyna
do dzieci na cały dzień zaraz potrzebna. Zgłoszenia S. Kolondowicz, skład, Grochowe Łaki 1. zdw 87 147

Piekarz
czeladnik dobry fachowiec oraz uczeń potrzebny zaraz. Hoffmann Koźmin. zdw 87 152

Zastępców
na Poznań do odwiedzania drogerji, składów kolonialnych poszukuje kaucja 20 złotych. Zgłoszenia Wielkie Garbary 44, III, lewo. zdw 87 162

Podróżującego
wymownego, do podróżowania samochodem, prawem inkasa, potrzeba zaraz, kaucja 1.000 zł konieczna. Zgłoszenia do Kurjera zdw 87 193

WIELKOPOLANKA
NAJLEPSZA
WODA KOŁOŃSKA
DO NABYCIA W APTEK, DROGERJACH I PERFUMERJ.
Kw 1291

Humor zagraniczny

— Tatusiu! gdybyś wiedział, jak on mnie kocha! Twierdzi, że pragnie jedynie umrzeć dla mnie!
— Chwała Bogu! na podobne pragnienie nic nie mogę powiedzieć. Obawiałem się tylko, że pragnie się z tobą ożenić.
(Judge N. Jork) S. F.

Przedpłata
na styczeń 1930 r. za oba wydania razem wlicznie tygodniowego dodatku ilustr. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w eksped. zł 4.00 w agencjach w mieście zł 4.50 z odnośnikiem kwartalnie zł 14.80, pod opaską w Polsce zł 9.00, pod opaską w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkod w dostarczeniu piśma a sbonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.
Telefony do Redakcji i administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 4072, 2305, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań, nr. 200 149

Ogłoszenia
na stronie 6-lamowej 30 gr., na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 75 gr., na stronie czwartej 120 gr., na stronie drugiej 150 gr. przed wiadomościami potocznie 240 gr. od 1-lamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 13.30 w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża do wydania wieczornego do godz. 10 w dni przedświąt do godz. 9 przed połudn. Drobne ogłoszenia słowo napisowe (tuzint) 20 gr. każde dalsze słowo 20 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania wydawnictwo nie odpowiada.